

ปัญหาในการปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

โดย

นายอมฤต สุวานิช

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)
สาขาวิชาการเมืองการปกครอง สำหรับนักบริหาร
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปัญหาในการปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

โดย

นายอมฤต สุวานิช

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)
สาขาวิชาการเมืองการปกครอง สำหรับนักบริหาร
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

PRACTICAL PROBLEMS OF NARCOTICS CONTROL CENTER IN
PHOTHONG DISTRICT, ANGTHONG PROVINCE

BY

AMARIT SUWANICH

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF POLITICAL SCIENCE (POLITICS AND GOVERNMENTS)
PROGRAM IN POLITICS AND GOVERNMENTS FOR EXECUTIVE
FACULTY OF POLITICAL SCIENCE
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2015
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์

การค้นคว้าอิสระ

ของ

นาย อมฤต สุวานิช

เรื่อง

ปัญหาในการปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)

เมื่อ วันที่ 11 สิงหาคม 2559

ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

อมฤต สุวานิช

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณภา ตีระสังขะ)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

จันทน์ ใจดี

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ เหลืองประภัสร์)

คณบดี

อรุณ ใจดี

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์)

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	ปัญหาในการปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง
ชื่อผู้เขียน	นาย อมฤต สุวานิช
ชื่อปริญญา	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	การเมืองการปกครอง สำหรับนักบริหาร รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ เหลืองประภัสร์
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ปัญหาในการปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติการ ของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ ที่ได้รับนโยบาย คำสั่ง ข้อสั่งการมาจากส่วนกลางเพื่อนำไปปฏิบัติในพื้นที่ของอำเภอ โดยจะศึกษาจากข้อมูลเอกสารวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายงานการวิจัย ระเบียบ คำสั่ง ข้อสั่งการทางราชการ ที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และศึกษาจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อที่จะหาแนวทางข้อเสนอในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินการในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพต่อไป

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาในการดำเนินการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง สามารถแยกออกเป็นด้านต่าง ๆ ด้วยกัน ซึ่งในแต่ละด้านก็จะมีปัญหาที่แตกต่างกันออกไป สรุปได้ดังนี้ 1) โครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานเนื่องจากเป็นรูปแบบของศูนย์ปฏิบัติการที่ตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ของอำเภอ เป็นการบูรณาการของหน่วยงานราชการในพื้นที่ของอำเภอ มีการแบ่งงานตามภารกิจและมีการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินการ แต่เนื่องจากในการดำเนินการต้องมีหน่วยงานหลายหน่วยที่เข้ามาดำเนินการ พบว่าแต่ละหน่วยงานก็มีการกิจหน้าที่หลักที่ต้องรับผิดชอบอยู่แล้ว จึงทำให้ภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นเพียงหน้าที่หรือภารกิจพิเศษที่ได้รับมอบหมายเป็นเฉพาะกิจ จึงทำให้การดำเนินการในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควรและยังขาดความต่อเนื่อง 2) ระบบประสานงานและการขับเคลื่อนงาน ใน

การดำเนินการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อำเภอโพธิ์ทอง ต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหายาเสพติดของจังหวัด โดยศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดอ่างทองเป็นฝ่ายกำหนดเพื่อให้สอดคล้องกับแผนการแก้ไขปัญหายาเสพติดของส่วนกลางหรือรัฐบาล ซึ่งในการกำหนดนโยบายจากหน่วยงานระดับสูงนั้นยังไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหายาเสพติดในพื้นที่เท่าที่ควร 3) ทรัพยากรที่ใช้ในการบริหาร ด้านบุคลากรเนื่องจากเป็นรูปแบบของศูนย์ปฏิบัติการแบบบูรณาการจากหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ของอำเภอไม่ได้เป็นหน่วยงานที่เป็นหน่วยงานประจำบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นบุคลากรที่มีหน่วยงานต้นสังกัดอยู่แล้ว จึงทำให้ขาดบุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่มาปฏิบัติการประจำ ด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการต้องรอรับการจัดสรรจากศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด และในการจัดสรรงบประมาณก็จะเป็นในรูปแบบการจัดสรรให้ตามภารกิจที่ได้รับตามจำนวนเป้าหมายและพื้นที่ จึงทำให้ทรัพยากรที่ใช้ในการบริหารมีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้นต้องให้ครอบคลุมทุกพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะว่า ในการกำหนดโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในระดับอำเภอ ควรให้มีการตั้งเป็นหน่วยงานอย่างเป็นทางการเป็นหน่วยงานหลักในพื้นที่ ในขั้นตอนการกำหนดแผนปฏิบัติการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ควรให้หน่วยงานในระดับพื้นที่เป็นกำหนด หรือให้เป็นผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการในขั้นตอนดังกล่าว ควรให้มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ และหน่วยงานในระดับสูงหรือผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ควรให้ความสำคัญในการจัดสรรบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ในการดำเนินงานด้านยาเสพติด เพราะในการดำเนินงานในด้านต่างๆหากขาดทรัพยากรในการบริหารจัดการ ก็จะทำให้การดำเนินการไม่ประสบความสำเร็จตามที่ได้กำหนดไว้

คำสำคัญ: ยาเสพติด, ศูนย์ปฏิบัติการ, อำเภอโพธิ์ทอง

Independent Study Title	Practical Problems of Narcotics Control Center in Phothong District, Angthong Province
Author	Amarit Suwanich
Degree	Master of Political Science (Politics and Governments)
Major Field/Faculty/University	Program in Politics and Governments for Executive Political Science Thammasat University
Independent Study Advisor	Asst. Prof. Wasan Luangprapat, Ph. D
Academic Years	2015

ABSTRACT

The study titled “Practical Problems of Narcotics Control Center in Phothong District, Angthong Province” aimed to investigate the local narcotics control center’s practical problems and obstacles of practices which were assigned by the central Board of Narcotics Control. The information was derived from academic documents, publications, electronic media, research report, regulations, and governmental order which were related to the guidance of practical policies. The interview with the practice-leveled officers was made in order to collect the data. The result of this study would be used to recommend any possible solutions to the problems concerning successfully effective narcotics problems solving in this area.

The study found that the practical problems of narcotics control center in Phothong District, Angthong Province, could be divided into three main different dimensions. 1) This center was established to integrate the feasible strategies solving narcotic problems. However, functional structure of the officers was designated according to each responsibility of each division. Hence, the decision on problem solving might be delayed when there happened a large group of cooperation. This could probably make the controlling process ineffectively deferred and discontinued.

2) The process of administrative coordination and development of this center was in accordance with the narcotics control principles of Angthong Province which were consistent with the solving plan designed by the central Board of Narcotics Control of the government. The problem was that the strategic plans designated by the higher department could not successfully solve the narcotic troubles in the area. 3) Human resources management was not fully efficient because this center lacked enough officers to work regularly in the office. The cause of this problem was that this was an integrated center from each division, a related division would occasionally send the staff working in the center. Budget allocation needed to be assigned by the narcotic control office of the province. An allocation must be made according to each assignment of one occurring case. This brought the lack of management resources for effective functional practice and it could discontinue the possible solutions to narcotic problems in all areas.

The result of this study recommended that there should be a main official department in the area which will be responsible for designate the certain functional structure and duty performance role of the local narcotic control center of each district. Practical plan coping with the narcotic problems should be made by the local center itself or the officers of each center should have rights to participate in the process of strategic plan making. Law should be amended in order to create more convenience for the local officers to take part. Higher department should pay more attention to human resources management, budget allocation, and supplies of narcotics and drugs control system because management resources were the main factors which could helpfully drive the effective administration to the problems.

Keywords: Narcotics Control Center, Phothong District

กิตติกรรมประกาศ

งานค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยได้รับความกรุณาและช่วยเหลือสนับสนุนจากบุคคลหลายท่าน ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณท่าน ผศ.ดร.วสันต์ เหลืองประภัสร์ อาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิจัย อีกทั้งยังช่วยแก้ปัญหา ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานอีกด้วย ขอขอบคุณท่านนายอำเภอโพธิ์ทอง ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอโพธิ์ทอง เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอโพธิ์ทอง ที่กรุณาเสียสละเวลาให้ข้อมูลในการปฏิบัติการในพื้นที่ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใน ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดอ่างทอง ที่ได้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการวิจัย ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่มีส่วนร่วมในงานวิจัยนี้ และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่โครงการ MPE ที่ช่วยเป็นธุระในการประสานงาน

สุดท้ายนี้หากงานค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ และผู้ที่เกี่ยวข้องผู้ศึกษา ขอมอบคุณงามความดีทั้งหมดทั้งปวงนี้แต่บิดา มารดาผู้มีพระคุณสูงสุด และครู อาจารย์ เพื่อน ๆ ทุกคน

นายอมฤต สุวานิช

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1. ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา	1
1.2. คำถามในการวิจัย	2
1.3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.4. ขอบเขตการวิจัย	3
1.5. นิยามศัพท์เฉพาะ	3
1.6. วิธีดำเนินการวิจัย	4
1.7. วิธีการวิจัย	4
1.8. ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	4
1.9. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	5
1.10. การวิเคราะห์ข้อมูล	5
1.11. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
2.1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ	6
2.2. แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี 2558	21
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
2.4. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	27
บทที่ 3 ภูมิหลังความเป็นมาของปัญหา	28

3.1. ความเป็นมาของสภาพปัญหา	28
3.2. แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดจังหวัดอ่างทอง ปี 2559	31
3.3. การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอโพธิ์ทอง	51
3.4. สภาพทั่วไปของอำเภอโพธิ์ทอง	52
3.5. สถานการณ์ยาเสพติดของอำเภอโพธิ์ทอง	53
บทที่ 4 ผลการวิจัย	55
4.1. ผลการศึกษาวิจัย	55
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	61
5.1. สรุปผลการวิจัย	61
5.2. อภิปรายผลการวิจัย	62
5.3. ข้อเสนอแนะ	65
รายการอ้างอิง	67
ภาคผนวก	69
ภาคผนวก ก	70
ภาคผนวก ข	75
ภาคผนวก ค	77
ประวัติผู้เขียน	79

บทที่ 1

บทนำ

1.1. ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่บั่นทอนทำลายความมั่นคงของชาติ อีกทั้งยังเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความสงบสุขของสังคม ชุมชน และความเข้มแข็งของครอบครัวและทำลายทรัพยากรมนุษย์อันมีค่าของประเทศชาติ ลักษณะของปัญหาเสพติดมีการพัฒนาการไปตามกาลเวลาทำให้เป็นปัญหาที่ซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งทุก ๆ รัฐบาลที่ผ่านมาก็ได้ให้ความสำคัญโดยกำหนดให้ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาระดับชาติ ทุกครั้งก็จะมีกระดุมการดำเนินมาตรการป้องกัน ปราบปราม แก้ไขปัญหาเสพติดอย่างเข้มแข็ง แต่พัฒนาการของปัญหาที่เปลี่ยนไปอยู่ตลอดเวลาเป็นหลักฐานที่ชี้ให้เห็นว่าการป้องกันและการแก้ไขปัญหาเสพติดซึ่งดูว่าประสบความสำเร็จนั้น ไม่สามารถควบคุมปัญหาในระยะยาวได้อย่างจริงจัง

นโยบายในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของคณะรักษาความสงบแห่งชาติและรัฐบาลมีเจตนารมณ์และความตั้งใจอันแน่วแน่ที่จะลดระดับปัญหาเสพติดและปัญหาที่เกี่ยวข้องให้ได้มากที่สุด เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อการค้าเสรี ชีวิต ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความสงบสุขของประชาชนและสังคมโดยรวมซึ่งในการแถลงนโยบายของรัฐบาลต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ.2557 ได้กำหนดให้ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่ต้องได้รับการป้องกันและแก้ไขโดยการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดและจัดการกับปัญหาอื่น ๆ ที่เชื่อมโยงต่อเนื่องให้เบ็ดเสร็จ มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อลดปริมาณผู้เข้าสู่การกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยการนำคนออกจากวงจรการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้เห็นอย่างชัดเจนจนไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมและประชาชน สำหรับเป้าหมายรวมทางยุทธศาสตร์ประกอบด้วยการพัฒนามาตรฐานการบำบัดรักษาทุกระบบ ติดตามผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูฯ ให้ความช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดให้สามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมอย่างปกติ สร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดให้กับเด็กและเยาวชนรวมทั้งผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ สกัดกั้นการลักลอบลำเลียงและนำเข้ายาเสพติดในช่องทางชายแดนตลอดจนพื้นที่ในประเทศ ปราบปราม จับกุมการกระทำความผิดคดีร้ายสำคัญรวมทั้งเครือข่ายการค้าในเรือนจำทุกแห่ง จุดเน้นการดำเนินงานจะให้ความสำคัญต่อการป้องกันเชิงรุกในกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดรายใหม่ การแก้ไขปัญหาค้าและผู้ติดยาให้ครบวงจร สร้างมาตรฐานการบำบัดรักษาการติดตามช่วยเหลือเพื่อมิให้กลับไปเสพซ้ำและดำรงชีวิตในสังคมอย่างปกติ การสกัดกั้นยาเสพติดแบบบูรณาการทั้งระบบ การทำลายโครงสร้างเครือข่ายการค้ายาเสพติดด้วยการตัดวงจรทางการเงินการปราบปรามเครือข่ายนักค้ายาเสพติด และการแพร่ระบาดยาเสพติดในเรือนจำ ความร่วมมือเชิงรุกภายนอกประเทศ

โดยเฉพาะในภูมิภาคอาเซียน การแก้ไขปัญหาเสพติดเชิงคุณภาพเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาเสพติดได้อย่างแท้จริง โดยรัฐบาลได้กำหนดกลไกการทำงานในลักษณะของศูนย์อำนวยการที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการจากส่วนกลางและมีการส่งการไปยังภูมิภาครวมทั้งกำหนดเจ้าภาพในแต่ละเรื่องอย่างชัดเจน การบริหารจัดการแบบบูรณาการเป็นแผนที่ระดมสรรพกำลังทั้งประเทศแก้ไขปัญหาเสพติด มีการจัดองค์การกลไกการแก้ไขปัญหาเสพติดทุกระดับ ทั้งในด้านโครงสร้าง กลไกการบริหารงบประมาณ ฯลฯ รวมทั้งจะจัดการบูรณาการแก้ไขปัญหาเสพติดในระดับพื้นที่ มอบหมายให้บุคคลรับผิดชอบเป็นเจ้าภาพชัดเจน ซึ่งสถานการณ์ยาเสพติดมีแนวโน้มกระจายตัวอยู่ในทุกพื้นที่ของประเทศยาเสพติดสำคัญที่เป็นปัญหา ได้แก่ ยาบ้า สารระเหย กัญชา เฮโรอีน ผีน และคาดว่าจะมีตัวยาเสพติดชนิดใหม่ ๆ ที่เริ่มเป็นปัญหาที่แพร่ระบาดมากขึ้น โดยเฉพาะยาบ้ากำลังเป็นยาเสพติดที่เป็นปัญหามากที่สุด เนื่องจากมีแนวโน้มการขยายตัว ไม่ว่าจะเป็นการผลิต การค้า การแพร่ระบาด ขยายตัวไปสู่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ โดยขยายฐานผู้เสพจากกลุ่มผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม และกลุ่มผู้ขับขี่รถยนต์ประเภทต่าง ๆ ไปสู่กลุ่มนักเรียน นักศึกษา โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตอนปลาย อาชีวศึกษา และประถมศึกษา ซึ่งหากปรากฏการณ์ต่าง ๆ ยังคงความต่อเนื่อง จะทำให้เด็กและเยาวชนติดยาเสพติดในประเทศไทยมีจำนวนมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพและประชากรในประเทศ การแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศนอกจากจะมีสาเหตุจากการผลิตยาเสพติดของประเทศเพื่อนบ้านแล้ว ยังมีสาเหตุมาจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้ประชาชนไม่มีงานทำขาดรายได้ และยังมีข้อวิพากษ์ว่า หน่วยงานในภาครัฐขาดความเด็ดขาดในการแก้ไข ปัญหาเสพติดอย่างเป็นระบบครบวงจรโดยเฉพาะบทลงโทษและกระบวนการยุติธรรมด้วยเหตุนี้จึงทำให้จำนวนผู้ค้าและผู้เสพยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น ซึ่งรัฐบาลได้สั่งการให้ทุกหน่วยราชการแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็ว เพื่อประสานพลังในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง

1.2. คำถามในการวิจัย

ในการนำนโยบายจากส่วนกลางของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติประสบปัญหาและอุปสรรคอย่างไร

1.3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

1.3.2 เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

1.4. ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านการศึกษา

การศึกษานี้จะศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาสาระสำคัญของการปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง การปฏิบัติการ ปัญหาและอุปสรรค และ แนวทางการปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติการ

1.4.2 ขอบเขตด้านสถานที่

การศึกษานี้จะศึกษาเฉพาะศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อำเภอ โพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง เท่านั้น

1.5. นิยามศัพท์เฉพาะ

ยาเสพติด หมายถึง ยาหรือสารเคมี หรือวัตถุชนิดใด ที่อาจเป็นผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ หรือจากการสังเคราะห์ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าโดยวิธีกิน ดม สูบ ฉีด หรือวิธีใด ๆ ก็ตาม เป็น ช่วงระยะสั้น หรือนานติดต่อกัน จะทำให้มีความต้องการเสพอย่างต่อเนื่องและต้องเพิ่มขนาด ของยา มากขึ้น เมื่อไม่ได้เสพจะเกิดอาการอยาก และทำให้สุขภาพทั่วไปทรุดโทรมทั้งร่างกาย และจิตใจ

ผู้เสพยาเสพติด หมายถึง ผู้ที่เสพยาเสพติดบางชนิดเป็นครั้งคราว เพื่อความสนุกสนาน คลายเครียด เพิ่มความสามารถทำงาน ฯลฯ

ผู้ติดยาเสพติด หมายถึง ผู้ที่เสพยาเสพติดชนิดใดชนิดหนึ่งเป็นประจำ และต้องเสพยาเสพติดนั้นจนขาดไม่ได้ เพราะจะทำให้มีอาการอยากอย่างรุนแรงทั้งร่างกายและจิตใจ

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด หมายถึง แผนยุทธศาสตร์ การ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อยุติสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติด ที่เป็นภัยคุกคาม ต่อความมั่นคงและความสงบสุขของประชาชนและสังคมให้ได้อย่างรวดเร็ว ต่อเนื่องและยั่งยืน โดยทุก ภาคส่วนจะต้องร่วมมือกันลดความรุนแรงของปัญหายาเสพติด จนไม่ส่งผลกระทบต่อความเดือดร้อน ของประชาชน

ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (ศป.ปส.อ.) หมายถึง ศูนย์ ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ เรียกโดยย่อว่า ศป.ปส.อ. เป็นกลไกบูรณาการการ

ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง จัดตั้ง ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดระดับพื้นที่

1.6. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ

1.7. วิธีการวิจัย

1. การวิจัยเอกสาร เป็นการรวบรวมข้อมูล จากเอกสารทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์ สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ รายงานการประชุม คู่มือปฏิบัติงาน ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง เอกสารทางราชการที่เกี่ยวข้องกับหลักการและแนวทางการนำนโยบายการปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ

2. การวิจัยโดยผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือ การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ

1.8. ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรได้แก่ บุคลากร เจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติของศูนย์ ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เป็นการเลือกตัวอย่าง โดยกำหนดคุณลักษณะของประชากรที่ต้องการ ดังต่อไปนี้

- นายอำเภอโพธิ์ทอง	1 คน
- เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรโพธิ์ทอง	1 คน
- ประธานชมรม กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอโพธิ์ทอง	1 คน
- กำนัน	1 คน
- ผู้ใหญ่บ้าน	1 คน

1.9. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยศึกษาคั้งนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์และทำการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบเป็นทางการ ลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถามและข้อกำหนดแน่นอนตายตัว จะสัมภาษณ์ผู้ใดก็ใช้คำถามเดียวกัน และการสัมภาษณ์จะทำการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ก่อนการเก็บรวบรวมมีการกำหนดวันที่จะนัดหมายในการขอสัมภาษณ์ ในการสัมภาษณ์จะทำการจดบันทึก

1.10. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการทำการศึกษาคั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษามีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นตามแต่ละประเด็น
2. นำข้อมูลที่ได้จากการการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นคำถาม แล้วนำมาเปรียบเทียบความเหมือน หรือความแตกต่างของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน ก่อนนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์
3. นำข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปผลการวิจัยปัญหา และข้อเสนอแนะของการนำนโยบายศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมาปฏิบัติ

1.11. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง
2. ทำให้ทราบแนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อำเภोधักขันธ์ จังหวัดอ่างทอง จะดำเนินการทำการศึกษาตามแนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมต่าง ๆ รวมทั้งไปทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดที่จะใช้ในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ
2. แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี 2558
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. กรอบแนวคิด

2.1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2.1.1. ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การนำนโยบายไปปฏิบัติแบบบนลงล่างประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนระดับมหภาค และขั้นตอนระดับจุลภาค

(1) ขั้นตอนระดับมหภาค

รัฐชาติส่วนใหญ่ มักเน้นรูปแบบรัฐบาลที่มีการใช้อำนาจอธิปไตยแบบรวมอำนาจนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเป็นการรวมอำนาจรัฐไว้ที่หน่วยงานระดับชาติ หรือระดับมหภาค ซึ่งมีบทบาทเป็นผู้ควบคุมการแปลงนโยบายไปเป็นแนวทาง/โครงการ โดยใช้องค์กรขนาดใหญ่หรือองค์การแบบราชการที่มีสายการบังคับบัญชาหลายขั้นตอน แบ่งอำนาจลดหลั่นกันลงไป แต่การควบคุมและการตัดสินใจเด็ดขาดอยู่ที่หน่วยงานระดับชาติ การแปลงนโยบายไปสู่ภาคปฏิบัติในระดับมหภาคประกอบด้วยขั้นตอน 2 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นตอนการแปลงนโยบายให้เป็นแนวทาง/แผนงาน/โครงการ

เมื่อฝ่ายการเมืองระดับชาติ ได้แก่ รัฐสภา และคณะรัฐมนตรีได้กำหนดขอบเขตการนำนโยบายไปปฏิบัติในลักษณะของกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี กฎกระทรวงและระเบียบหรือข้อบังคับสำหรับเป็นแนวทางนำนโยบายไปปฏิบัติแล้ว จะมีการจัดสรรงบประมาณให้แก่ แนวทาง/แผนงาน/โครงการ นั้น ๆ พร้อมทั้งพิจารณาหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งได้แก่ กระทรวงและกรม ในส่วนกลางจะทำหน้าที่แปลงนโยบายนั้นออกให้หน่วยงานราชการภูมิภาคและหน่วยงานส่วนท้องถิ่นนำไปปฏิบัติแม้ว่านโยบายนั้นต้องอาศัยการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากบุคคลฝ่ายต่าง ๆ แต่การ

สนับสนุนจากฝ่ายบริหารนิติบัญญัติ และตุลาการ จะทำให้นโยบายประสบความสำเร็จได้มาก โดยเฉพาะฝ่ายการเมืองต้องให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรอย่างเต็มที่ทั้งด้านการเงิน บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ที่ดิน/สถานที่ทำการ รวมทั้งวิทยาการ/เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง

การแปลงนโยบายให้เป็นแผนงานหรือโครงการเพื่อนำไปปฏิบัติ จะสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของผู้กำหนดนโยบาย และสนองตอบต่อประเด็นปัญหาที่ทำให้นโยบายก่อตัวขึ้นนั้น ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติควรหลีกเลี่ยงเงื่อนไขหรือสถานการณ์ต่อไปนี้ (1) นโยบายที่มีวัตถุประสงค์ที่คลุมเครือไม่เฉพาะเจาะจงทำให้ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติสามารถใช้ดุลยพินิจได้มาก (2) วัตถุประสงค์ของนโยบายมีหลายประเภทและขัดแย้งกันรวมทั้งยากที่จะลำดับความสำคัญก่อนหลัง (3) ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของนโยบายของหน่วยงานที่รับผิดชอบนำนโยบายไปปฏิบัติ ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของผู้กำหนดนโยบาย (4) การขาดความร่วมมือและความจริงใจที่มีต่อนโยบายของหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายมารับผิดชอบนำนโยบายไปปฏิบัติ

- ขั้นตอนการยอมรับแนวทาง/แผนงาน/โครงการ

เมื่อหน่วยงานส่วนกลางได้ทำการแปลงนโยบายออกมาเป็น แนวทาง/แผนงาน/โครงการแล้วหน่วยงานส่วนกลางต้องทำให้หน่วยงานระดับรองลงมาทั้งหน่วยงานระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่น ยอมรับแล้วนำไปปฏิบัติ โดยหน่วยงานส่วนกลางต้องเข้าใจลักษณะของหน่วยงานในระดับท้องถิ่น ที่จะกระตุ้นให้เกิดการยอมรับนโยบายเพื่อนำไปปฏิบัติ ลักษณะของหน่วยงานในระดับท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการยอมรับแนวทาง/แผนงาน/โครงการ กล่าวคือ หน่วยงานมีความพร้อมด้านกำลังคนและทรัพยากรอื่น ๆ หน่วยงานมีขนาดเล็ก ซึ่งประกอบด้วยลำดับของการบังคับบัญชาที่สั้น และผู้ใต้บังคับบัญชามีจำนวนน้อย ผู้บริหารหน่วยงานมีภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสารเป็นแบบเปิดเผย และความสัมพันธ์กับหน่วยงานที่กำหนดนโยบายเป็นแบบไม่เป็นทางการ เหล่านี้ส่งผลอย่างมากต่อการยอมรับและทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จ

(2) ขั้นตอนระดับจุลภาค

เมื่อหน่วยงานระดับภูมิภาค และท้องถิ่นยอมรับแนวทาง/แผนงาน/โครงการ แล้วนำไปปฏิบัติโดยดำเนินการปรับเปลี่ยนแนวทางที่หน่วยงานส่วนกลางกำหนดมาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมท้องถิ่น และวิธีการปฏิบัติงานของหน่วยงานของตน หรืออาจมีการปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้มีความสอดคล้องกับนโยบายที่ส่วนกลางกำหนด ซึ่งหลังจากมีการปรับเปลี่ยนแล้ว หน่วยงานระดับภูมิภาคหรือท้องถิ่นจะยอมรับ และถือเอาเป็นแนวทางของนโยบายเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง หรืออาจจะยกเลิกแนวทางของนโยบายที่มาจากหน่วยงานส่วนกลาง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ขั้นตอนจุลภาคประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นตอนการระดมพลัง เมื่อหน่วยงานยอมรับว่าแนวทาง/แผนงาน/โครงการ จากส่วนกลางมีความเหมาะสม ตรงกับวัตถุประสงค์และหน้าที่หลักของหน่วยงานหรือสนองตอบต่อความ

ต้องการและปัญหาของท้องถิ่น ก็จะต้องหาการสนับสนุนจากสมาชิกในหน่วยงาน บุคคลสำคัญและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกำหนดแผนงานหรือโครงการของท้องถิ่น

- ขั้นการปฏิบัติ อาจจะมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานของสมาชิกในหน่วยงานให้เข้ากับแผนงานหรือโครงการ หรือปรับแผนหรือโครงการให้เข้ากับพฤติกรรมการทำงานของสมาชิกในหน่วยงาน

- ขั้นการสร้างความเป็นปึกแผ่น/ความต่อเนื่อง แนวทางของนโยบายจะถูกปรับเปลี่ยนและได้รับการยอมรับเป็นหน้าที่ประจำวันของผู้ปฏิบัติงานเต็มใจ ที่จะดำเนินงานตามนโยบายในลักษณะของงานประจำ ในการสร้างความเป็นปึกแผ่นให้แก่นโยบายหรือสร้าง ความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานตามนโยบาย ผู้บริหารต้องใช้แนวทางคิดพัฒนาองค์การ การสร้างแรงจูงใจ การมีส่วนร่วม การจูงใจ ให้ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกผูกพัน และยอมรับโครงการ¹

รัชดา มิตรสมหวัง ได้กล่าวว่าการแปลงนโยบายไปสู่ยุทธศาสตร์ เมื่อกรมได้รับนโยบายจากรัฐบาล ส่วนราชการจะต้องนำนโยบายมาวิเคราะห์เพื่อดูว่าอยู่ในพันธกิจ (Mandate) ของส่วนราชการในเรื่องใดก่อนที่จะนำพันธกิจมากำหนดเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่จะต้องตอบสนองรัฐบาล ส่วนราชการก็จะมอบหมายหน่วยงานในสังกัดให้นำเอาประเด็นยุทธศาสตร์ของส่วนราชการไปแปลงเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ในระดับกรม และกรมก็ต้องแปลงยุทธศาสตร์ระดับกระทรวงให้เป็นประเด็นยุทธศาสตร์ระดับกรม โดยพิจารณาจากพันธกิจและวิสัยทัศน์ของกรม จากประเด็นยุทธศาสตร์ กรมจะต้องกำหนดเป้าประสงค์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และกลยุทธ์ที่จะต้องใช้ดำเนินการให้บรรลุเป้าประสงค์และได้ตัวชี้วัดตามที่กำหนดไว้ จากกลยุทธ์ที่กำหนดกรมจะต้องกำหนดโครงการเพื่อตอบสนองแต่ละกลยุทธ์ที่วางไว้ แต่ละโครงการจะมีเป้าหมายที่แน่นอนในการส่งมอบผลผลิตตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้²

2.1.2. ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การนำนโยบายไปปฏิบัติในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างทางด้านบริบทสังคม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ ย่อมจะพบปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัตินโยบายที่แตกต่างกัน ดังที่ได้จำแนกปัญหาต่าง ๆ ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

¹ วรเดช จันทรรุ, *การนำนโยบายไปปฏิบัติ* (กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมการการปฏิรูประบบราชการสำนักนายกรัฐมนตรี, 2540).

² รัชดา มิตรสมหวัง, *โครงการรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต*, “เอกสารประกอบการบรรยาย กระบวนวิชา PAD 7042 การนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลนโยบาย” (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2556).

(1) ปัญหาทางด้านสมรรถนะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

สมรรถนะ หรือความสามารถของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้การปฏิบัติเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย มีปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยทางด้านบุคลากร ปัจจัยทางด้านเงินทุน ปัจจัยทางด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนปัจจัยทางด้านวิทยาการหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับนโยบายนั้น ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

- ปัจจัยที่เกี่ยวกับบุคลากร ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะเกิดขึ้น ถ้าหากว่าไม่สามารถหาบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถได้อย่างทันทั่วทั้งที่และเพียงพอ ดังนั้นปัญหาทางด้านบุคลากรจึงต้องคำนึงถึง จำนวนบุคลากร บุคลากรประเภทใด คุณสมบัติของบุคลากร และบุคลากรเหล่านั้นมีคุณภาพ ความรู้ ความสามารถที่จะปฏิบัติตามนโยบายนั้นหรือไม่ หากไม่มีบุคลากรจะสามารถหาจากหน่วยงานราชการใด หรืออาจต้องหาบุคลากรจากภาคเอกชน

- ปัจจัยที่เกี่ยวกับเงินทุน การที่เงินนั้นมีระเบียบข้อบังคับมากเกินไป ไม่มี ความยืดหยุ่นหรืองบประมาณที่ถูกรัดกุม ทำให้ไม่สามารถบริหารจัดการได้เพียงพอ หรือทันทั่วทั้งที่เป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งนี้อาจ ทำให้นโยบายติดขัด หรืออาจส่งผลให้นโยบายล้มเหลวได้

- ปัจจัยที่เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ตลอดจนปัจจัยทาง ด้าน วิทยาการหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องในนโยบาย การปฏิบัติตามนโยบาย หน่วยที่รับผิดชอบจะต้อง ได้รับการสนับสนุนทางด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้อย่างเพียงพอหรือทันต่อเวลา ในการ ปฏิบัติ ตามนโยบายบางอย่างจำเป็นต้องใช้วิทยาการ และเทคโนโลยี โดยปัจจัยทั้ง 3 ด้าน จะมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน หากหน่วยนั้นขาดความพร้อมด้านใดก็อาจจะส่งผลทำให้เกิดความล้มเหลวได้

(2) ปัญหาทางการควบคุม

ความสามารถในการวัดความก้าวหน้าหรือผลการปฏิบัติของนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ หมายถึง ความสามารถของหน่วยที่รับผิดชอบในการแปลงนโยบายนั้น ๆ ออกมาเป็น แนวทางปฏิบัติ แผนงาน หรือโครงการซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายของนโยบาย รวมไปถึง ถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมตามนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ ที่มีความชัดเจน นอกจากนี้ หน่วยปฏิบัติจะต้องกำหนดภารกิจ และมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับแผนงานหรือโครงการ โดยเงื่อนไขเหล่านี้ จะมีผลต่อการสร้างความสามารถในการควบคุมหรือ การวัดความก้าวหน้าของการ ปฏิบัติงานตามเป้าหมายของนโยบายได้

(3) ปัญหาด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง

ในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้สำเร็จ จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากสมาชิกใน องค์กรหรือหน่วยปฏิบัติ ในขณะเดียวกันถึงแม้ว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะมีสมรรถนะสูง หรือผู้รับผิดชอบในนโยบายจะมีความสามารถด้านการควบคุม แต่หากสมาชิก ใน

องค์กรไม่ให้ความร่วมมือหรือต่อต้านการเปลี่ยนแปลง ก็เป็นอุปสรรคที่สำคัญที่อาจทำให้ การปฏิบัติ นโยบายไม่ประสบความสำเร็จ

(4) ปัญหาด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นการพิจารณาถึง การนำนโยบายไปปฏิบัติระหว่างองค์กรที่รับผิดชอบ กับองค์กรอื่น ๆ ที่อาจจะเป็นผู้รับผิดชอบหรือ มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ภายใต้บริบททางสังคม วัฒนธรรม การเมือง ซึ่งมีทั้งการ สนับสนุน การเจรจาต่อรองในการจัดสรรทรัพยากรหรือผลประโยชน์ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งนี้มี เงื่อนไขหรือปัจจัยที่นำไปสู่ปัญหา และอุปสรรคด้านอำนาจและความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรที่ รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติกับองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ลักษณะของการติดต่อและ ความสัมพันธ์ที่หน่วยปฏิบัติมีกับหน่วยงานที่ควบคุมนโยบายดังกล่าว รวมไปถึงระดับความจำเป็นที่ หน่วยปฏิบัติจะต้องแสวงหาความร่วมมือพึ่งพา หรือทำความตกลงกับหน่วยงานหลักอื่น ๆ และระดับ ความเป็นไปได้ที่เจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยจะสามารถทำงานร่วมกันได้

(5) ปัญหาด้านความสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญใน กระบวนการ ของการ นำนโยบายไปปฏิบัติ

ความสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ ได้แก่ กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ นักการเมือง ข้าราชการระดับสูง ตลอดจนสื่อมวลชน มีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากองค์กรหรือบุคคลสำคัญดังกล่าวอาจให้ความสนับสนุนทางการเมือง เงินทุน งบประมาณ หรืออาจต่อต้าน และคัดค้านการปฏิบัตินโยบายก็ได้ ทั้งนี้มีเงื่อนไขหรือปัจจัยที่นำไปสู่ปัญหา และ อุปสรรคด้านความสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ ดังนี้ ประการแรก ความสัมพันธ์ระหว่างผู้รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ กับฝ่ายการเมือง และฝ่ายบริหาร เนื่องจากหากความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่ราบรื่น ก็อาจเป็นอุปสรรคของนโยบายนั้น ประการที่สอง ความเข้าใจนโยบาย และการสูญเสียประโยชน์ของกลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง ทั้งใน ระดับชาติและระดับท้องถิ่น จากการดำเนินนโยบายนั้น อาจนำมาซึ่งปัญหาหรือทำให้กลุ่มเหล่านั้นหา การต่อต้านคัดค้านนโยบายได้ ประการที่สาม ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน ที่รับผิดชอบใน นโยบายกับสื่อมวลชน หากขาดซึ่งความสัมพันธ์อันดี สื่อมวลชนก็อาจจะทำลาย ความน่าเชื่อถือของ นโยบายได้ ประการที่สี่ การสนับสนุนนโยบายจากบุคคลสำคัญในระดับท้องถิ่นและในระดับชาติ จะ เห็นว่า การสนับสนุนและความผูกพันขององค์กร หรือบุคคลสำคัญ มีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อ ความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ³

³ วรเดช จันทรรุ, *ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ* (กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟ ฟิค, 2551), 98-103.

2.1.3. ปัจจัยกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ธัญวัฒน์ รัตนศักดิ์ ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งจะประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ ดังนี้

(1) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติอาจประสบ ความล้มเหลวได้ หากหน่วยปฏิบัติไม่เข้าใจถึงเนื้อหาสาระและวัตถุประสงค์ของนโยบายอย่างถ่องแท้ สำหรับปัจจัยในเรื่องวัตถุประสงค์นี้ผู้กำหนดนโยบายจำเป็นต้องพิจารณาให้วัตถุประสงค์ของนโยบายทุกข้อให้สอดคล้องและสนับสนุน ซึ่งกันและกันด้วย ในการชี้แจงให้หน่วยปฏิบัติทราบ ควรจะชี้แจงให้กระจ่างชัด และเข้าใจตรงกันทั้งผู้กำหนดนโยบายและผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ โดยอาจจะเรียกประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมารับฟังนโยบาย และเปิดโอกาสให้หน่วยปฏิบัติได้มีการซักถาม ก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ และในกระบวนการของการปฏิบัตินั้น หากหน่วยปฏิบัติมีปัญหาหรือไม่แน่ใจ ใด ๆ ควรจะสอบถามหน่วยงานที่มอบหมายนโยบายทันที

(2) ความร่วมมือระหว่างผู้กำหนดนโยบายและผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ สำหรับการวัดความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น สามารถวัดได้จากระดับความร่วมมือที่ ผู้รับนโยบายไปปฏิบัติมีต่อผู้ออกคำสั่งหรือผู้มอบหมายนโยบาย ถ้าระดับความร่วมมือ มีสูงโอกาสที่นโยบายจะถูกนำไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จก็มีสูงตามไปด้วย ในทางตรงกันข้ามถ้าหากหน่วยปฏิบัติให้ความร่วมมือต่อผู้มอบหมายนโยบายน้อย โอกาสที่นโยบายจะถูกนำไปปฏิบัติและประสบความสำเร็จก็มีสูงการที่หน่วยปฏิบัติจะให้ความร่วมมือแก่ผู้มอบหมายนโยบายในการนำนโยบายไปปฏิบัติ มากหรือน้อยนั้น หน่วยปฏิบัติมักจะพิจารณาว่าหากนโยบายมีข้อเรียกร้องให้ผู้ปฏิบัติต้องการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมมาก หรือต้องเปลี่ยนแปลงกรรมวิธีในการทำงานที่เป็นมาตรฐาน (Standard Operation Procedures - SOPs) สูงจะมีโอกาสประสบความสำเร็จน้อยกว่านโยบายที่มีกรรมวิธีปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานแบบเดิม หรือผู้ปฏิบัติไม่ต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติงาน สำหรับนโยบายที่มีผลกระทบต่องาน อำนาจ ศักดิ์ศรี และผลประโยชน์ของผู้นำเอานโยบายไปปฏิบัติมาก ผู้ปฏิบัติมักพยายามหลีกเลี่ยง หรือดเว้นไม่ปฏิบัติตามนโยบายที่ขัดกับผลประโยชน์ของเขา นอกจากนี้ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่กำหนดนโยบาย และนำนโยบายไปปฏิบัติ ถ้าหน่วยงานทั้งสองมีความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการมาก่อนแล้ว โอกาสที่จะได้รับความร่วมมือในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีสูง

(3) ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ลักษณะของหน่วยงานนั้นก็มีความสำคัญ เนื่องจากการมอบหมายนโยบายสำคัญให้แก่หน่วยงานที่ตั้งขึ้นมาใหม่ มักจะมีปัญหาในการปฏิบัติงาน นโยบายที่จะประสบความสำเร็จนั้นมักจะเป็นนโยบายที่มอบหมายให้แก่หน่วยงานที่มีอยู่แล้ว และสนับสนุนนโยบายนั้นๆ รวมทั้งมีทรัพยากรพร้อมอยู่แล้ว นอกจากนี้ลักษณะของหน่วยงานก็เป็นปัจจัยสำคัญ หากเป็นหน่วยงานขนาดเล็ก ที่มีสายการบังคับบัญชาน้อย จำนวนผู้ใต้บังคับบัญชามาก จะมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จใน การนำนโยบายไปปฏิบัติมากกว่า

หน่วยงานขนาดใหญ่ที่มีสายการบังคับบัญชายาวแต่มีจำนวนบุคลากรน้อย นอกจากนี้หากหน่วยงานที่มีหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติมีหัวหน้าหน่วยงานที่มีภาวะผู้นำที่เข้มแข็งแล้วโอกาสที่การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จจะมีสูง

(4) ความพอเพียงของทรัพยากร ในการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นสิ่งสำคัญก็คือ ต้องมีการใช้ทรัพยากร ทั้งคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีต่าง ๆ รวมทั้งอาคารสถานที่ สำหรับเรื่องบุคลากร หรือกำลังคนนั้น มีเงื่อนไขที่ต้องพิจารณาได้แก่ ประการแรก นโยบายที่จะถูกนำไปปฏิบัติ นั้นต้องการบุคลากรจำนวนเท่าใดและมีคุณสมบัติอย่างไร หากการนำนโยบายไปปฏิบัติต้องการบุคลากรเพิ่มจำนวนมาก หน่วยงานจะต้องสรรหาบุคลากรมาทำงานใหม่ ซึ่งต้องใช้เวลาสักระยะหนึ่ง อาจส่งผลให้ไม่สามารถ เริ่มนำนโยบายไปปฏิบัติได้ทันที หากต้องการบุคลากรที่มีคุณสมบัติพิเศษ เฉพาะเจาะจง หรือมีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน อาจต้องใช้เวลาในการสรรหาบุคลากร เหล่านั้น ประการที่สอง บุคลากรที่ต้องการเหล่านั้นมีอยู่ในระบบราชการหรือไม่ หากมีอยู่แล้ว บุคลากรเหล่านั้นมีคุณภาพ ความรู้ ความสามารถที่จะปฏิบัติตามนโยบายนั้นได้หรือไม่ บุคลากรเหล่านั้นมีความยินดีหรือความตั้งใจที่จะมาร่วมเป็น ผู้ปฏิบัติในนโยบายนั้นหรือไม่ สำหรับหน่วย ราชการที่มีบุคลากรเหล่านี้อยู่ จะยินยอม ที่จะให้บุคลากรเหล่านั้นมาเป็นผู้ร่วมปฏิบัติตามนโยบายนั้น หรือไม่ ประการที่สาม หากไม่มีบุคลากรเหล่านั้นในหน่วยงานราชการ หน่วยงานจะไปหาที่ไหน หากภาคเอกชนได้หรือไม่ จะมีวิธีการดึงดูดบุคลากรเหล่านั้นอย่างไร ปัญหาในการ นำนโยบายไป ปฏิบัติจะมีความสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น หากบุคลากรที่เราต้องการนั้นมีอยู่ ไม่เพียงพอในระบบราชการ หรือบุคลากรไม่มีความพร้อมหรือเต็มใจที่จะเข้ามาร่วมปฏิบัติตามนโยบายนั้น และหากบุคลากร กระจุกกระจายกันอยู่ตามส่วนราชการ หลายหน่วยก็อาจจะเกิดปัญหาความไม่เต็มใจของหน่วยงาน ต้นสังกัดที่จะให้ข้าราชการในสังกัดมาร่วมดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว ปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อ สมรรถนะ ของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และความสำเร็จของนโยบายโดย ส่วนรวม สำหรับปัจจัยด้านงบประมาณนั้น หากหน่วยงานที่รับผิดชอบใน การนำนโยบายไปปฏิบัติ ถูกจำกัดเงื่อนไขของค่าใช้จ่ายงบประมาณ จะทำให้การปฏิบัติงานเกิดปัญหามากขึ้น เช่น ข้อจำกัด เรื่อง เงื่อนไขของค่าใช้จ่าย หรือมีระเบียบบังคับเกี่ยวกับการใช้เงินมากมายจนขาดความยืดหยุ่น ก็จะเป็น ตัวบั่นทอนสมรรถนะของหน่วยปฏิบัติมากขึ้น นอกจากนี้ในกรณีที่การนำนโยบายไปปฏิบัติจำเป็นต้อง ได้รับการสนับสนุนทางการเงินอย่างมาก แต่รัฐบาลไม่อาจหาเงินมาสนับสนุน ได้ หรือทำ ได้ล่าช้าก็อาจจะทำให้เกิดปัญหาได้ เช่นเดียวกับปัญหาเรื่องเครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนปัจจัย ทางด้านวิทยาการ หรือเทคโนโลยี ที่เกี่ยวข้องในนโยบาย หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้รับการ สนับสนุนปัจจัยดังกล่าวอย่างเพียงพอหรือทันเวลา ก็อาจจะทำให้การปฏิบัติงานเกิดปัญหา ในบาง กรณีการปฏิบัติตามนโยบายนั้นมีลักษณะที่ต้องใช้เทคโนโลยีหรือวิทยาการเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย แต่ผู้

ปฏิบัติขาดความรู้หรือความเข้าใจ ในเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในเรื่องนี้ความสัมพันธ์กับปัจจัยทางด้านบุคลากรดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

(5) การประสานงานระหว่างหน่วยงานในการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้น หากมีจำนวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาก และหน่วยงานเหล่านั้นมีวัฒนธรรมองค์การที่แตกต่างกัน บางครั้งอาจทำให้เกิดปัญหาด้านการประสานงานจนทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติ มีปัญหาขึ้นมาได้ นอกจากนี้ในเรื่องของจำนวนมากน้อยของจุดตัดสินใจ (Clearance Point) ถ้าหากมีมาก ความล่าช้าในการปฏิบัติงานก็จะมีมากขึ้นด้วย สำหรับปัจจัยลักษณะความสัมพันธ์ดั้งเดิมระหว่างหน่วยงานที่ร่วมกันปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบาย จะมีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบาย ถ้ามีความร่วมมือกันอย่างดีมาก่อนในอดีตจะส่งผลให้การปฏิบัติตามนโยบายเป็นไปด้วยดี หากในอดีตเคยมีความขัดแย้งมาก่อนก็จะพาไปสู่ปัญหาในการปฏิบัติได้

(6) มาตรการการควบคุมและการประเมินผล โดยการเลือกมาตรการควบคุมนั้นส่วนใหญ่รัฐบาลมักเลือกใช้วิธีการแบบการควบคุมและสั่งการ (Command and Control) มากกว่าวิธีการที่สอดคล้องและสามารถตอบสนองกับปัญหา โดยวิธีการดังกล่าว อาจไม่เหมาะสมกับทุกสถานการณ์ จึงต้องแสวงหามาตรการควบคุมด้านอื่นๆ เช่น การอาศัยเสียงข้างมากตามระบอบประชาธิปไตย การกระตุ้นและส่งเสริมประโยชน์บุคคล และการใช้พลังการผลักดันด้านอารมณ์ เป็นต้น

(7) การรณรงค์และการประชาสัมพันธ์ การรณรงค์ (Campaign) หมายถึง ขั้นตอน ของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มีกิจกรรมในการโน้มน้าวใจให้บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้อง สำหรับ การประชาสัมพันธ์ คือ เรื่องการสื่อสารที่มีการวางแผนเพื่อชักจูงใจ โดยมีการจัดวางรูปแบบเพื่อให้มีอิทธิพลเหนือกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญในเรื่องที่ต้องการประชาสัมพันธ์ โดยสื่อที่ใช้ประชาสัมพันธ์ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ โปสเตอร์ ประกาศ เป็นต้น การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้ปฏิบัติจะต้องรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้กับกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อนโยบายก่อนที่จะลงมือปฏิบัติจริง ทั้งนี้เพื่อลดแรงต่อต้านนโยบาย และลดความเบี่ยงเบน จากมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เกิดจากการดำเนินงานของข้าราชการระดับปฏิบัติได้⁴

2.1.4. การนำนโยบายไปปฏิบัติในกรณีของประเทศไทย

สมพร เพ็ญจันทร์ ได้กล่าวว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่มีความซับซ้อนมาก ต่อการกำหนดเป็นแบบจำลองที่ใช้ได้ทั่วไป เหตุผลประการหนึ่ง คือนักวิชาการพึงหันมาให้ความสนใจ นักรัฐประศาสนศาสตร์ยุคแรก ๆ มองว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเพียงการนำเอาแนวทางไปปฏิบัติที่กำหนดขึ้นในช่วงการกำหนดนโยบายมาแจกแจงเป็นแผนงานโครงการและให้ผู้บริหารในส่วน

⁴ ัณยวัฒน์ รัตนศักดิ์, *นโยบายสาธารณะ* (เชียงใหม่ : คณะนิเทศศาสตร์, 2555), 224-228

ราชการต่าง ๆ อำนวยความสะดวกให้แก่มูลนิธิ ฯ บรรลุจุดมุ่งหมาย โดยอาศัยทรัพยากรทางการบริหารต่าง ๆ เช่น บุคลากร งบประมาณ หรืออุปกรณ์เครื่องมือ ผลักดันให้เกิดผลอย่างแท้จริง

ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

อย่างไรก็ตาม มีนโยบายหลายด้านที่มีบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ข้าราชการเข้าเกี่ยวข้องในขั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติ หรือมีอิทธิพลต่อการนำนโยบายนั้น ๆ ไปปฏิบัติ ดังนั้น ถ้าจะชี้ว่าขั้นตอนสำคัญของการนำเอานโยบายไปปฏิบัติมีดังต่อไปนี้ คงไม่ผิดไปจากความเป็นจริง

(1) การตีความนโยบายนั้น และการวางแผนในรายละเอียด มักพบบ่อย ๆ ว่ากฎหมายระเบียบ หรือคำสั่งที่ผู้มีอำนาจตัดสินใจกำหนดออกมา มักอยู่ในรูปที่มีรายละเอียดไม่มาก หน่วยงานหรือส่วนราชการที่นำเอานโยบายไปปฏิบัติจำเป็นต้องแปลงแนวนโยบายนั้น เป็นแผนงาน โครงการ กฎ ระเบียบ และคำสั่ง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานในระดับล่างมีความชัดเจน ว่าตนต้องดำเนินกิจกรรมอย่างไร

(2) การจัดองค์การ นับว่าเป็นขั้นตอนสำคัญอีกประการหนึ่ง ทั้งนี้ เพราะมีความจำเป็นต้องมีองค์การดูแล การนำเอานโยบายไปปฏิบัติ ในทางปฏิบัติการจัดองค์การ อาจกล่าวเป็น 3 แบบ ดังต่อไปนี้

- กำหนดนโยบายไปปฏิบัตินั้นเป็นอีกภารกิจหนึ่งของหน่วยงานที่มีอยู่แล้วเป็นเพียงการเพิ่มกิจกรรมมากขึ้นไปอีก กล่าวอีกอย่างหนึ่ง ให้หน่วยงานเดียวรับผิดชอบทั้งหมด ในอีกกรณีหนึ่ง การนำเอานโยบายนั้นไปปฏิบัติให้เป็นภาระของหลาย ๆ หน่วยงาน ในลักษณะนี้มักเป็นนโยบายที่มีความเชื่อมโยงกับหลายหน่วยงาน ทั้งภายในกระทรวงเดียวกัน หรือเชื่อมโยงกับกระทรวงอื่น ๆ

- องค์การที่จะนำเอานโยบายนั้นไปปฏิบัติไม่ปรากฏ จำเป็นต้องจัดตั้งองค์การขึ้นมารองรับโดยเอากรมหรือกองในกระทรวงหนึ่ง อีกรูปแบบหนึ่งเป็นการจัดตั้งองค์การเป็นเอกเทศขึ้นใหม่ โดยอาจมีสถานะเป็นกรมหรือสถานะเทียบเท่ากรม ขึ้นกับสำนักนายกรัฐมนตรี

- รูปแบบพิเศษ คือการดึงเอาทรัพยากรโดยเฉพาะบุคคลมาจากหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อมาเป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ เช่น โครงการสร้างงานในชุมชน (กสช.) เป็นต้น

(3) การระดมทรัพยากรเพื่อนำไปใช้ในการนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติ การนำนโยบายไปปฏิบัติจะบรรลุผลวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เงื่อนไขสำคัญประการหนึ่ง คือ การนำเอาทรัพยากรทางการบริหารมาแปลงให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ทรัพยากรเหล่านี้ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ อาคาร สถานที่ และเครื่องมืออุปกรณ์ ถ้าทรัพยากรขาดแคลนย่อมกระทบต่อการนำเอานโยบายไปปฏิบัติ การวางแผนที่ดียังไม่เป็นเครื่องประกันว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติจะบรรลุผล ถ้าขาดการสนับสนุนทางด้านทรัพยากรบริหาร

(4) การใช้ประโยชน์จากนโยบายนั้น เป็นบทบาทของประชาชนที่นโยบายนั้น ตั้งจุดมุ่งหมายไว้ ประโยชน์ของนโยบายสาธารณะจะเห็นได้ชัดเจน เช่น การเข้ารับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาล

ของรัฐ แล้วได้รับความพึงพอใจ การได้รับการบริการที่ดี เป็นต้น ยังมีการใช้ประโยชน์จากนโยบายอีกประการหนึ่งที่มีลักษณะบังคับให้ต้องปฏิบัติตาม เช่น การเสียภาษี เป็นต้น⁵

Mazmanian and Sabatier ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนำนโยบายไปปฏิบัติและนโยบายสาธารณะ โดยชี้ให้เห็นว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนสำคัญในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติหมายถึง การนำการตัดสินใจนโยบายที่ได้กระทำไว้ไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จและเป็นการร่วมกันทำงานภายใต้กฎหมายที่ผ่านความเห็นชอบของฝ่ายนิติบัญญัติ หรือคำสั่งของ ฝ่ายบริหาร หรือคำพิพากษาของศาลสูงสุด หรือศาลฎีกา ซึ่งตามอุดมคติแล้วการตัดสินใจนโยบาย คือ การบ่งชี้ปัญหา การกำหนดวัตถุประสงค์ และการกำหนดโครงสร้างกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งกระบวนการกำหนดนโยบายไปปฏิบัติประกอบด้วยขั้นตอนหลายขั้นตอน เริ่มด้วยการกำหนดกฎพื้นฐานสำหรับการปฏิบัติการคาดหมายผลลัพธ์จากการนำนโยบายไปปฏิบัติ การยินยอมปฏิบัติตามของกลุ่มเป้าหมาย การพิจารณาผลกระทบจากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เจตนาและไม่ได้เจตนาผลกระทบจากการตัดสินใจของหน่วยปฏิบัติ และการปรับปรุงกฎระเบียบพื้นฐานที่ใช้ในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้เหมาะสม การบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติประกอบด้วยขั้นตอน ต่าง ๆ ดังนี้

(1) การพิจารณาผลลัพธ์ของนโยบายของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ โดยมุ่งให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงปรารถนาตามวัตถุประสงค์ของนโยบายที่กำหนดไว้

(2) การยินยอมปฏิบัติตามของกลุ่มเป้าหมายต่อการตัดสินใจนโยบายของผู้กำหนดนโยบายหากนโยบายใดที่กลุ่มเป้าหมายไม่ยินยอมปฏิบัติ จะก่อให้เกิดอุปสรรคสำคัญต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ

(3) พิจารณาจากผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจของหน่วยปฏิบัติ เพื่อจำแนกว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นเป็นผลกระทบในทางบวกหรือทางลบ ถ้าเกิดผลในทางลบก็จะได้ปรับปรุงแก้ไขต่อไป

(4) พิจารณาผลกระทบจากการรับรู้ของผู้ตัดสินใจนโยบาย ซึ่งผู้ตัดสินใจนโยบายจะประเมินได้ว่าเป็นผลกระทบที่พึงปรารถนาหรือไม่

(5) การประเมินกระบวนการทางการเมืองที่มีบทบาทในการบัญญัติกฎหมายเพื่อพิจารณาปรับปรุงกฎหมายให้มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ⁶

⁵ สมพร เฟื่องจันทร์, *นโยบายสาธารณะ: ทฤษฎีและการปฏิบัติ* (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์, 2535), 180-181.

⁶ “ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ,” <https://www.gotoknow.org/posts/448023> (สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2558).

2.1.5. ปัญหาของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติในประเทศไทย

นายธีรพัฒน์ อังศุขวาล กล่าวว่ารระดับของแนวคิดทฤษฎี การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) ถือเป็นหัวข้อหนึ่งที่ประสบปัญหาในการได้รับความสนใจในการศึกษา ถึงแม้ว่าจะมีนักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ได้เคยให้ความหมายของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติไว้หลายท่าน เช่น Mazmanian and Sabatier ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนำนโยบายไปปฏิบัติและนโยบายสาธารณะ โดยชี้ให้เห็นว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนสำคัญในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงหมายถึง การนำการตัดสินใจนโยบายที่ได้กระทำไว้ไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จและเป็นการร่วมกันทำงานภายใต้กฎหมายที่ผ่านความเห็นชอบของฝ่ายนิติบัญญัติ คำสั่งของฝ่ายบริหาร หรือคำพิพากษาของศาลสูงสุดหรือศาลฎีกา ซึ่งตามอุดมคติแล้วการตัดสินใจนโยบาย คือ การบ่งชี้ปัญหา การกำหนดวัตถุประสงค์ และการกำหนดโครงสร้างกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ทั้งนี้ เหตุผลสำคัญที่ทำให้การศึกษาเรื่องการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติถูกละเลยมาเป็นเวลานาน มาจากฐานคติที่ว่าขั้นตอนการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัตินั้นเป็นเรื่องธรรมดา ไม่มีเนื้อหาสาระ และไม่มีคุณค่าควรแก่การสนใจของนักวิชาการมากนัก เพราะเป็นการขยายผลของขั้นตอนการกำหนดนโยบายเท่านั้น แต่โดยความเป็นจริงแล้ว ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับสาเหตุและเงื่อนไขต่าง ๆ มากมาย อีกทั้งมันเกี่ยวกับวิธีการศึกษาและการวิเคราะห์กระบวนการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัตินั้น ยังไม่มีมาตรฐานที่ชัดเจนและมีความซับซ้อน อันทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการศึกษา ดังนั้น การอธิบายและการจำแนกสาระสำคัญของขั้นตอนการนำไปปฏิบัติทำให้นักวิชาการไม่สนใจเรื่องการนำนโยบายไปปฏิบัติ แต่กลับไปสนใจขั้นตอนการกำหนดนโยบายมากกว่า ที่สำคัญ การศึกษาขั้นตอนการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลาและทรัพยากรจำนวนมาก ตลอดจนต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย การศึกษาเรื่องดังกล่าวจึงไม่ใช่เรื่องง่ายนัก จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้ศึกษานโยบายสาธารณะไปปฏิบัติต้องประสบกับปัญหาเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติว่ามีกรอบการศึกษาเพียงใด ใช้ตัวแปรอะไรมาศึกษา และจะวัดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติได้อย่างไร

อย่างไรก็ดี ในความเป็นจริงหรือโลกแห่งการปฏิบัติ มีประเด็นปัญหาสาธารณะ (Public Issue) จำนวนมากที่รัฐบาลให้ความสนใจถึงขั้นที่นำประเด็นเข้าสู่วาระทางนโยบาย (Agenda-Setting) หรือกระทั่งมีการตัดสินใจทางนโยบาย (Policy Decision-Making) ออกมาเป็นรูปธรรม เช่น กฎหมาย นโยบายสาธารณะ บริการสาธารณะ เป็นต้น แต่จะพบได้ว่าสิ่งเหล่านี้จำนวนมากยังคงเป็นเพียงรูปธรรมหรือเป็นเพียงตัวหนังสือในกระดาษ การนำไปปฏิบัติหรือปรับใช้จริงยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลให้การจัดบริการสาธารณะหรือดำเนินนโยบายไม่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีหรือตามที่คาดหวังไว้

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับประเทศกำลังพัฒนาอย่างประเทศไทยอันถือได้ว่ามีระบบราชการที่ซับซ้อนมากที่สุดที่หนึ่งในโลกซึ่งมาจากหลายปัจจัย อาทิ การจัดโครงสร้างการบริหารงานส่วนต่าง ๆ ซึ่งแบ่งออกเป็นส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่นที่เชื่อมโยงถึงการทับซ้อนกันของอำนาจหน้าที่แต่ละหน่วยงานภายใต้พื้นที่เดียวกัน และฐานคติหรือประเพณีแบบไทย ๆ ประกอบกับภายใต้สภาพการณ์ที่บริบทและเงื่อนไขทางการบริหารปกครองได้มีการปรับเปลี่ยนไปสู่สภาพการณ์ที่มีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นนอกเหนือจากประเด็นปัญหาในเชิงโครงสร้างอันสะท้อนบริบทรอบตัวทางการเมืองและการบริหารของไทยอันมีตัวแสดงหน้าใหม่ นอกเหนือจากภาครัฐมาปฏิสัมพันธ์ในพื้นที่หรือกระบวนนโยบายหนึ่ง ๆ อีกเป็นจำนวนมาก ได้ก่อให้เกิดสภาพของการกระจัดกระจายทางการบริหารหรือที่ อเนก เหล่าธรรมทัศน์ เรียกว่า “การรวมศูนย์อำนาจแบบกระจัดกระจาย” (Fragmented Centralization)

ในการทำความเข้าใจสภาพการณ์หรือปัญหาของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติของไทย อาจมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเข้าใจขั้นตอนและโครงสร้างเหล่านี้อย่างถ่องแท้เนื่องจากมันส่งผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่ผ่านมาในภาพรวม อาจกล่าวได้ว่าการศึกษารื่องการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติมุ่งเน้นสนใจเฉพาะบางเรื่องหรือบางประเด็นมากกว่าการสร้างทฤษฎี/ตัวแบบ ในการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติแบบเบ็ดเสร็จจึงทำให้ไม่มีกรอบทฤษฎีที่เด่นหรือตัวแบบที่มีความสมบูรณ์เพียงพอที่จะอธิบายถึงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติได้แต่ต่อมาเมื่อมีนักวิชาการที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยหรือตัวแบบที่ใช้อธิบายความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติกันอย่างกว้างขวางมากขึ้น ก็ประสบกับปัญหาของการเหมารวมและไม่สามารถอธิบายปัญหาที่เกิดขึ้นจริงได้ อย่างไรก็ตามดี ผู้เขียนขออนุญาตประยุกต์แนวคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติโดยวิเคราะห์ผ่านอุปสรรค 5 ประการสำคัญอันหวังว่าจะฉายภาพปัญหาของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติได้ไม่มากนักน้อย ดังนี้

(1) ปัญหาทางด้านสมรรถภาพขององค์กร

ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ย่อมขึ้นอยู่กับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่ามีความสามารถในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบายนั้นได้มากน้อยเพียงใด ดังนั้น ปัญหาทางด้านสมรรถนะจึงปัญหาหลักของการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งอาจโยงถึงปัจจัยที่ต้องคำนึง ได้แก่ บุคลากร เงินทุนรวมถึงวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ หรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย

ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของประเทศไทย ในด้านสมรรถภาพของหน่วยงานภาครัฐมีประเด็นปัญหาที่สำคัญคือ การขาดการประสานงาน และการประสานความคิดของหน่วยงานนอกที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เพราะ หน่วยงานราชการมักจะหวง

แผนนโยบายหรือโครงการในส่วนที่ตนรับผิดชอบไม่ยอมให้หน่วยราชการอื่นมาช่วงชิง อีกทั้งพยายามจะขยายขอบเขตแห่งภารกิจหรืออำนาจของตนให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ตามโอกาสและสถานการณ์ที่อำนวยให้ ระบบราชการมีแนวโน้มที่จะเลือก นโยบายของรัฐไปปฏิบัติเฉพาะนโยบายที่เป็นประโยชน์ อีกทั้งข้าราชการฝ่ายการเมืองโดยเฉพาะผู้ที่มาจากพรรคการเมืองที่เป็นฝ่ายรัฐบาลจะกำหนดกรอบความสำเร็จของนโยบายรัฐบาลให้ข้าราชการฝ่ายประจำดำเนินงานโดยเร่งด่วน ดังนั้นนโยบายใดที่ได้รับความเห็นชอบ ดูแล เอาใจใส่จากฝ่ายการเมือง หน่วยราชการต่าง ๆ จะให้ความสนใจ เอาใจใส่เป็นพิเศษ ในทางตรงข้ามหากนโยบายใดไม่ได้รับความสนใจจากฝ่ายการเมืองก็จะทำให้ไม่ได้รับการเอาใจใส่ในการกำกับดูแลจากหน่วยงานราชการเท่าที่ควร

(2) ปัญหาทางด้านการควบคุม

ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับความสามารถในการควบคุม ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการวัดความก้าวหน้าหรือผลการปฏิบัติของนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ ในกรณีนี้ ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะเพิ่มมากขึ้นหากผู้รับผิดชอบในนโยบายขาดความสามารถที่จะทำการวัดผลหรือควบคุมผลงานของหน่วยปฏิบัติ ปัญหาทางด้านการควบคุมมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับเงื่อนไข หลายประการซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อการสร้างความสามารถในการควบคุม หรือการวัดความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานที่จะสามารถสนองต่อความต้องการของนโยบายได้ และในขณะเดียวกันก็มีผลโดยตรงต่อปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้วย อาทิ ความสามารถของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแปลงนโยบายว่าจะสามารถแปลงนโยบาย ออกมาเป็นแนวทางปฏิบัติ แผนงาน หรือโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของนโยบาย กิจกรรมของนโยบาย แผนงาน หรือโครงการนั้นมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเพียงใด และการกำหนดภารกิจตลอดจนมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติงาน แผนงาน หรือโครงการนั้น ๆ

ปัญหาและอุปสรรคในการควบคุมดูแลการปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทย ในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2501-2540 ประสบปัญหาในการกำกับติดตาม นโยบาย หรือโครงการภาครัฐอย่างจริงจัง การกำกับนโยบายสาธารณะในอดีตส่วนใหญ่จัดทำในรูปแบบการตรวจราชการของข้าราชการจากส่วนกลางที่เดินทางมาตรวจเยี่ยมโครงการ หรือ ติดตามความคืบหน้าของนโยบายที่มอบหมาย หน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติก็จัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงานตามนโยบาย โดยที่เนื้อหาของสาระของการปฏิบัติตามนโยบายมิได้นำเสนอให้เห็นการดำเนินงานโดยละเอียด ชัดเจนมากเท่าที่ควร ประกอบกับสภาพการณ์ทางการเมืองไทยที่มีการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนการเข้าสู่อำนาจ จากคณะทหาร หรือจากรัฐบาลพลเรือนที่สับเปลี่ยนกันตลอดเวลา จากช่วงปี พ.ศ. 2475 - 2540 ส่งผลให้การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติขาดความต่อเนื่อง ขาดการกำกับ ควบคุม การติดตามนโยบายของรัฐ บทบาทการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่แท้จริง จึงเป็นภาระของข้าราชการประจำที่ต้องแบกรับในการควบคุม กำกับนโยบาย สาธารณะของประเทศมาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม

ภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 และ 2550 โครงสร้างของการกำกับดูแลและการตรวจสอบได้เพิ่มระดับความเข้มข้นขึ้นผ่านกลไกขององค์กรอิสระ แต่กระนั้นปัญหาการตรวจยังคงปรากฏผ่านความพยายามในการควบคุมหรือแทรกแซงหน่วยงานเหล่านี้เป็นระยะ ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุครัฐบาลทักษิณ ชินวัตร

(3) ปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง

อาจกล่าวได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติในการให้ความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง นั้น สาระสำคัญที่เป็นปัญหาตกทอดมาจนถึงปัจจุบันคือการขาดความร่วมมือจากประชาชน บางครั้งประชาชนก็รวมกลุ่ม รวมพลังกันต่อต้าน ดังเช่นในช่วงปี พ.ศ. 2541-2542 การรวมกลุ่มคัดค้านต่อต้านการวางท่อก๊าซจากมาเลเซียซึ่งรัฐบาลมีแนวนโยบายที่จัดซื้อจากประเทศมาเลเซียซึ่งทำให้รัฐบาลต้องทบทวนเส้นทางการวางท่อใหม่ หรือการรวมกลุ่มพลังประชาชนคัดค้านการปิดประตูระบายน้ำเขื่อนปากมูล ประชาชนที่ได้รับผลกระทบ ความเดือดร้อนได้เรียกร้องให้เปิดประตูระบายน้ำ จนในที่สุดรัฐบาลต้องปรับนโยบายอนุญาตให้เปิดประตูระบายน้ำเขื่อนปากมูลตามข้อเรียกร้องของประชาชน นอกจากนี้ กรณีตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน อีกประเด็นหนึ่งและจะเป็นประเด็นที่สำคัญในอนาคต คือการรวมกลุ่มพลังประชาชนของจังหวัด และอำเภอขนาดใหญ่ที่มีกำลังซื้อจำนวนมาก ได้คัดค้านนโยบายเปิดการค้าเสรีที่รัฐอนุญาตให้ห้างสรรพสินค้าข้ามชาติขนาดใหญ่เข้ามาตั้งในเขตพื้นที่ดังกล่าว ที่จะส่งผลกระทบต่ออาชีพของประชาชนในท้องถิ่น นโยบายสาธารณะที่รัฐบาลดำเนินการโดยที่ประชาชนมิได้มีส่วนร่วมริเริ่มโครงการ ย่อมได้รับการต่อต้าน และขาดความร่วมมือ จนกระทั่งรัฐธรรมนูญฉบับ ปี พ.ศ. 2550 ต้องมีบทบัญญัติให้หน่วยงานภาครัฐ หรือองค์กรอื่นใดที่จะดำเนินการโครงการในท้องถิ่นของประเทศไทย หากเป็นโครงการที่จะก่อให้เกิดโทษ หรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โครงการนั้นจะต้องได้รับความยินยอมจากประชาชนในพื้นที่ก่อนเสมอ

(4) ปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งเกิดจากเรื่องอำนาจและความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติกับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง จะมีอย่างน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหลายประการ เช่น การติดต่อและความสัมพันธ์ที่หน่วยปฏิบัติมีกับหน่วยงานที่ควบคุมนโยบายดังกล่าวความจำเป็นที่หน่วยปฏิบัติต้องแสวงหาความร่วมมือ หรือทำความตกลงกับหน่วยงานอื่นความเป็นไปได้ที่เจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานจะสามารถทำงานร่วมกันได้ เป็นต้น

ปัญหาและอุปสรรค ที่สำคัญในการนำนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติที่เกิดจากการขาดการประสานงาน ขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน หรือองค์การภาคเอกชน ในประเทศไทยนั้น เป็นประเด็นปัญหาการบูรณาการในการปฏิบัติ เพราะหน่วยราชการมักจะหวงแผนภารกิจ ตีกรอบไม่ยอมให้หน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในภารกิจของตนเอง ในบางครั้งจะพบว่าหน่วยงานงานที่

รับผิดชอบการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติต้องจัดทำภารกิจด้วยตนเอง จนแล้วเสร็จ ไม่ยอมพึ่งพาอาศัย เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ข้ามหน่วยงาน ทั้งที่มีเป้าประสงค์เพื่อสร้างความผาสุกให้กับประชาชน เช่นเดียวกัน ตัวอย่างเช่นในอดีต นโยบายหรือโครงการจัดหาน้ำดื่มน้ำใช้ให้ประชาชนในชนบท พอเพียงต่อการอุปโภค บริโภค มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ กล่าวอ้างภารกิจด้านนี้ หลายหน่วยงาน เช่น กรมพัฒนาชุมชน ศูนย์เร่งรัดพัฒนาชนบท กรมทรัพยากรธรณี องค์การบริหารส่วนจังหวัด ล้วนแล้วแต่เป็นหน่วยงานที่ขุดเจาะน้ำบาดาล ให้ประชาชนทั้งสิ้น แทนที่จะรวมกลุ่มภารกิจดำเนินการในกิจกรรมขุดเจาะน้ำเป็นหน่วยงานเดียว ในปัจจุบันรัฐบาลไทยจึงได้กำหนดให้มีการยุบรวมหน่วยงานที่มีภารกิจซ้ำซ้อนเข้าไว้ด้วยกัน และพยายามวางระบบการบูรณาการโครงการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนให้มีลักษณะเป็นการประสานงานการปฏิบัติจากหลายหน่วยงานเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ในการแก้ไขปัญหาให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

5) ปัญหาทางการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ

ปัญหาทางด้านความสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลที่สำคัญเป็นปัญหาหลักอีกด้านหนึ่งของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัญหาดังกล่าวอาจลุกลามส่งผลไปถึงความล้มเหลวของนโยบายนั้นโดยตรงก็ได้ ถ้าองค์กรหรือบุคคลสำคัญ ซึ่งได้แก่ กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ นักการเมือง ข้าราชการระดับสูงตลอดจนสื่อมวลชน เป็นอาทิ ไม่ให้ความสนับสนุนทั้งในแง่ของการเมือง เงินทุนงบประมาณ ตลอดจนสร้างอุปสรรคในแง่ของการต่อต้าน เตะถ่วงหรือคัดค้านนโยบายนั้น ๆ

สภาพปัญหา และอุปสรรคในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่แสดงออกถึงความผูกพันขององค์กรที่เป็นกลุ่มผลประโยชน์และหน่วยงานท้องถิ่น ที่ปรากฏชัดเจนคือในช่วงปี พ.ศ. 2550 กรณีตัวอย่างการขยายตัวของธุรกิจข้ามชาติที่ขยายสาขามาจัดตั้งที่เขตอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ของห้างเทสโก้โลตัส ปรากฏว่า ด้วยการสนับสนุนของกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น และกลุ่มผลประโยชน์ของเขตอำเภอท่าบ่อ และในจังหวัดหนองคายรวมตัวคัดค้านมิให้มีการก่อสร้างอาคารห้างสรรพสินค้าในเขต การร่วมแรงร่วมใจคัดค้านครั้งนี้ แสดงออกถึงความสัมพันธ์ที่เหนียวแน่นของกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น และกลุ่มพ่อค้ารายย่อยในเขตอำเภอท่าบ่อที่ผนึกกำลังกันคัดค้านอย่างเข้มแข็ง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นตามมาคือ การที่ภาครัฐต้องหันกลับมาทบทวนนโยบายการเปิดการค้าเสรี ที่มีเหตุผลในการปรับปรุงรายละเอียดบางประการ เพื่อมิให้ท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่เกิดความรู้สึกที่ว่าตนเองสูญเสียผลประโยชน์ และลูกหลานของพวกเขาต้องหมดทางทำมาหากิน ไร้อาชีพในอนาคต การคัดค้านโครงการลักษณะเดียวกันนี้ในวันจะขยายตัวออกไปในทุกท้องถิ่นของประเทศไทย จึงเป็นนโยบายที่รัฐควรจะต้องปรับปรุงรายละเอียดของนโยบาย หรือทบทวนผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อชุมชน และวิถีชีวิตของประชาชนในชุมชน หากจำเป็นต้องดำเนินการตามนโยบายต่อไปควรปรับปรุงวิธีการเข้าถึง และประชาสัมพันธ์ชี้แจงผลประโยชน์ที่ท้องถิ่นจะพึงได้รับในอนาคต ทั้งนี้ต้องคำนึงถึง

ว่ากลุ่มผลประโยชน์ที่แท้จริงของชุมชนคือกลุ่มใด และจะเข้าชี้แจงประชาสัมพันธ์ให้ได้ผลต้องใช้วิธีการใด และในช่วงเวลาใดจึงจะมีความเหมาะสม⁷

2.2. แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี 2558

คณะรักษาความสงบแห่งชาติและรัฐบาลมีเจตนารมณ์และความตั้งใจอันแน่วแน่ที่จะลดระดับปัญหายาเสพติดและปัญหาที่เกี่ยวข้องให้ได้มากที่สุด เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินความสงบสุขของประชาชนและสังคมโดยรวม ซึ่งในการแถลงนโยบายของรัฐบาลต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ.2557 ได้กำหนดให้ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่ต้องได้รับการป้องกันและแก้ไขโดยการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดและจัดการกับปัญหาอื่น ๆ ที่เชื่อมโยงต่อเนื่องให้เบ็ดเสร็จ

สำนักงาน ป.ป.ส. ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.2558 โดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อลดปริมาณผู้เข้าสู่การกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด นำคนออกจากวงจรการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้เห็นอย่างชัดเจน จนไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมและประชาชน สำหรับเป้าหมายรวมทางยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย การพัฒนามาตรฐานการบำบัดรักษาทุกระบบ ติดตามผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูฯ ให้ความช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัด ให้สามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมอย่างปกติ สร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดให้กับเด็กและเยาวชน รวมทั้งผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ สกัดกั้นการลักลอบลำเลียงและนำเข้ายาเสพติดในช่องทางชายแดน ตลอดจนพื้นที่ในประเทศ ปราบปราม จับกุมการกระทำความผิดคดีร้ายสำคัญ รวมทั้งเครือข่ายการค้าในเรือนจำทุกแห่ง จุดเน้นการดำเนินงานจะให้ความสำคัญต่อการป้องกันเชิงรุกในกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดรายใหม่ การแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ครบวงจร สร้างมาตรฐานการบำบัดรักษา การติดตามช่วยเหลือเพื่อมิให้กลับไปเสพยาซ้ำและดำรงชีวิตในสังคมอย่างปกติ การสกัดกั้นยาเสพติดแบบบูรณาการทั้งระบบการทำลายโครงสร้างเครือข่ายการค้ายาเสพติดด้วยการตัดวงจรทางการเงิน การปราบปรามเครือข่ายนักค้ายาเสพติด และการแพร่ระบาดยาเสพติดในเรือนจำความร่วมมือเชิงรุกภายนอกประเทศ โดยเฉพาะในภูมิภาคอาเซียน การแก้ไขปัญหายาเสพติดเชิงคุณภาพ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างแท้จริง การบริหารจัดการบูรณาการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่พิเศษ และจังหวัดนำร่อง

⁷ นายธีรพัฒน์ อังศุขवाल, “ปัญหาของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติในประเทศไทย,” <http://www.pub-law.net/publaw/view.aspx?id=1758> (สืบค้นข้อมูลเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2558)

ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในปี 2558 มี 8 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

(1) ยุทธศาสตร์การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนใช้เครื่องมือการป้องกันที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ตั้งแต่เด็กปฐมวัย เยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษา กลุ่มผู้ใช้แรงงานใน สถานประกอบการ และครอบครัวที่มีความเสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด โดยร่วมมือกับทุก ภาคส่วนในการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด ส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ด้วยการจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ ทั้งดนตรี กีฬา ศิลปะ หรืออื่น ๆ ตามความเหมาะสม

(2) ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายูสเพผู้ติดยาเสพติด ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานในเชิงคุณภาพ โดยการพัฒนากลไกการดำเนินงานในทุกกระบวนการของการบำบัดรักษา ตั้งแต่การค้นหา คัดกรอง จำแนก ยูสเพ/ผู้ติดยาเสพติด และนำเข้าสู่การบำบัดรักษาในระบบสมัครใจเป็นหลัก ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่108/2557 หรือในรูปแบบที่เหมาะสม เช่น การบำบัดรักษาในค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สถานพยาบาลสถานบังคับบำบัด ค่ายทหาร เป็นต้น

(3) ยุทธศาสตร์การสร้างและพัฒนาระบบรองรับการคืนคนดีให้สังคม ให้มีระบบการติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดรักษาอย่างจริงจัง ทั้งศูนย์ประสานการดูแลผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูในระดับจังหวัดและอำเภอ พัฒนารูปแบบ แนวทางการติดตามและช่วยเหลือ การจัดระบบ ช่องทางในการให้ความช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดในด้านต่าง ๆ ตามความเหมาะสมของบุคคล เช่น ด้านอาชีพ การงาน การอบรม แหล่งทุน การศึกษา เป็นต้น

(4) ยุทธศาสตร์การควบคุมตัวยาและผู้ค้ายาเสพติด โดยการควบคุม สกัดกั้นยาเสพติด สารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์เข้าสู่ประเทศไทยตามช่องทางชายแดน จุดตรวจตอนใน เส้นทางคมนาคมขนส่ง ทำลายโครงสร้างการค้ากลุ่มอิทธิพลและยาเสพติดตามแนวชายแดน เพื่อตัดวงจรการนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน เส้นทางการเงินที่เชื่อมโยง พัฒนาการความเข้มแข็งหมู่บ้านตามแนวชายแดน บูรณาการและแลกเปลี่ยนฐานข้อมูลการข่าวในทุกระดับและสืบสวนปราบปรามอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เน้นการระดมปราบปรามแหล่งผลิต แหล่งจำหน่าย แหล่งพักยา ผู้ผลิต ผู้ค้ารายสำคัญ ผู้ลำเลียงยาเสพติด เครือข่าย ยาเสพติดและที่โยงใยไปในเรือนจำ ตลอดจนข้อร้องเรียนของประชาชน โดยให้สนธิกำลังปฏิบัติการจากทุกหน่วยเข้าปราบปรามเครือข่ายการผลิตและการค้ายาเสพติดรายสำคัญ และสืบสวนสอบสวนขยายผล เพื่อนำไปสู่การใช้มาตรการทางทรัพย์สินและภาษีในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของขบวนการค้ายาเสพติด ซึ่งรวมไปถึงผู้มีอิทธิพล นายทุนที่อยู่เบื้องหลังการกระทำผิด และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

(5) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยการแสวงหา เสริมสร้าง และพัฒนาความร่วมมือในการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดกับประเทศเพื่อนบ้านและนานาประเทศ ตลอดจนองค์การระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการสกัดกั้น ปราบปรามยาเสพติดจากต่างประเทศที่เข้าสู่ประเทศไทย และยกระดับบทบาทของ

ประเทศไทยในการเป็นผู้ประสานงานหลักของการแก้ไขปัญหายาเสพติดในภูมิภาคอาเซียน โดยมีเป้าหมายหลักในการลดสถานการณ์การผลิตยาเสพติดภายนอกประเทศที่ส่งผลกระทบต่อปัญหา ยาเสพติดภายในประเทศและภายในภูมิภาค

(6) ยุทธศาสตร์การสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันปัญหา ยาเสพติด ให้ความสำคัญกับการควบคุมและจัดการสภาพแวดล้อมในบริบทที่เป็นปัจจัยเอื้อที่ส่งผลกระทบต่อ การเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดของกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ทั้งเยาวชนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มผู้ผ่านการบำบัดรักษาแล้วกลับไปเสพซ้ำ เร่งรัดการจัดระเบียบสังคมอย่างจริงจังโดยใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเคร่งครัดและการทำงานแบบบูรณาการที่มีเจ้าภาพชัดเจน มุ่งเน้นที่แหล่งอบายมุข แหล่งมั่วสุ่ม และแหล่งแพร่ระบาดของยาเสพติดทุกแห่งทั่วประเทศสร้างสภาพแวดล้อมผ่านกลไกครอบครัวและสังคม เพื่อควบคุม และป้องกันปัญหา ยาเสพติด

(7) ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน โดยเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหา ยาเสพติด และในหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดิน ตลอดจนเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และภาคประชาสังคมในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด

(8) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการอย่างบูรณาการ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการ บริหารจัดการที่มีเอกภาพ ทั้งในด้านกลไกการแก้ไขปัญหาทุกระดับ ระบบแผน งบประมาณ การติดตามประเมินผล และระบบสนับสนุนต่างๆ เป็นต้น มีการทำงานแบบบูรณาการทุกมาตรการและทุกหน่วยงานในพื้นที่ที่ปรากฏปัญหาการค้าและแพร่ระบาดของยาเสพติด ทั้งแนวคิด แผนงาน งบประมาณ และการปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันได้อย่างแท้จริง พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถและสอดคล้องกับภารกิจที่ได้รับมอบหมายในแต่ละมาตรการที่รับผิดชอบ

กลไกการบริหารจัดการ

กลไกการบริหารจัดการการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ประกอบด้วย

1. กลไกในระดับนโยบาย โดยมี คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย มาตรการการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในภาพรวม เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ

2. กลไกอำนวยการ โดยมีศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ศอ.ปส.) ทำหน้าที่ในการนำนโยบายของรัฐบาลและคณะกรรมการ ป.ป.ส. ไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลสำเร็จ

3. กลไกระดับภารกิจ โดยมีศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกระทรวง/หน่วยงาน ทำหน้าที่ในการอำนวยการแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในภารกิจและบทบาทที่รับผิดชอบ

4. กลไกระดับพื้นที่ มีศูนย์อำนวยการและศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดและอำเภอ ทำหน้าที่ในการอำนวยการและปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในจังหวัดและอำเภอ

5. กลไกเฉพาะ มีศูนย์อำนวยการหรือศูนย์ปฏิบัติการเฉพาะกิจ เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่พิเศษ

การบูรณาการแผนงานและงบประมาณ

สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการบูรณาการแผนงานและงบประมาณในภาพรวมโดยบูรณาการแผนงานและงบประมาณ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับส่วนกลางและพื้นที่ รวมทั้งให้ทุกหน่วยงานที่มีเป้าหมายดำเนินการในระดับพื้นที่จัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานในพื้นที่ และให้ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด บูรณาการแผนงานและงบประมาณของทุกหน่วยงานให้เป็นไปตามเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี 2558

การกำกับ ติดตาม รายงานผล และประเมินผลการดำเนินงาน

การกำกับ ติดตามการดำเนินงาน จะใช้กลไกของผู้ตรวจราชการกระทรวง/กรมและคณะอนุกรรมการกำกับติดตามผลการดำเนินงาน ในส่วนของการรายงานผลการดำเนินงาน สำนักงาน ป.ป.ส. ได้กำหนดรูปแบบการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.2558 ผ่านระบบสารสนเทศยาเสพติดจังหวัด (NISPA) ทางอินเทอร์เน็ต โดยทุกหน่วยงานในส่วนกลางและจังหวัดรายงานผลการดำเนินงานให้สำนักงาน ป.ป.ส. ทุกวันที่ 5 ของเดือน ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ส. จะวิเคราะห์และประมวลผลในภาพรวมนำเสนอคณะรัฐมนตรี สำหรับการประเมินผลการดำเนินงาน ให้มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดปี 2558 รายไตรมาส ทั้งการประเมินผลภายในโดยหน่วยงาน และการประเมินผลภายนอกโดยสถาบันวิชาการ

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชินวัฒน์ เสือป่า ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่เกื้อหนุนต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกรุงเทพมหานคร และปัจจัยที่เกื้อหนุนต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาจากผู้แทนชุมชนจำนวน 145 ชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ประธาน

ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอยู่ในระดับต่ำ และในภาพรวมของประชาชนชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอยู่ในระดับต่ำ⁸

จรัญ เรืองธรรม ได้ทำการศึกษา เรื่องประสิทธิผลของการป้องกันปราบปรามยาเสพติดให้โทษของสถานีดำรวจภูธรอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ซึ่งผลการศึกษาพบว่า มีปัญหา และอุปสรรคในการป้องกันปราบปรามยาเสพติด ให้โทษของสถานีดำรวจภูธรอำเภอแม่สาย ได้แก่ ปัญหาและอุปสรรคในด้านสภาพทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดเชียงรายที่มีชายแดนติดต่อกับประเทศพม่าและลาว ปัญหาด้านทรัพยากร พบว่าขาดกำลังคนในการปฏิบัติงาน ขาดงบประมาณ และอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ขาดการติดต่อประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานขาดความรับผิดชอบไม่ปฏิบัติตามนโยบายและแผนงานอย่างจริงจัง⁹

วรพจน์ เลี้ยงหล้า ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 5 ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ได้แก่ 1) การปฏิบัติการด้านการข่าว ไม่ทันเวลาและมีความล่าช้าเกินไป จึงไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดได้ 2) ยังมีความขัดแย้งทางนโยบายในการล่อซื้อยาเสพติดตามแนวชายแดน โดยที่กองทัพห้ามมีการ ล่อซื้อยาเสพติดบริเวณตามแนวชายแดน จึงเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ 3) กำลังพลของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 5 ยังมีไม่เพียงพอและขาดประสิทธิภาพ ขาดทักษะ ความชำนาญ ขาดประสบการณ์ในการทำงาน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ในการอำนวยความสะดวกบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะงานด้านการข่าวและกฎหมาย 4) งบประมาณด้านยาเสพติดลดลงเป็นจำนวนมาก งบประมาณในการดำเนินงานมีไม่เพียงพอกับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ประกอบกับการอนุมัติเบิกจ่ายงบประมาณมีความล่าช้าไม่ต่อเนื่อง 5) พื้นที่ภูมิประเทศของภาคเหนือตอนบนเป็นพื้นที่ทุรกันดาร ยากต่อการเข้าถึง ง่ายต่อการนำเข้าและลำเลียงยาเสพติดเข้าสู่ตอนใน เนื่องจากมีแนวชายแดนเป็นป่าเขาตลอดแนวชายแดน รวมถึงแม่น้ำโขงมีช่องทางธรรมชาติ ที่จะนำยาเสพติดเข้ามามากมาย มีปัญหาในการเฝ้าตรวจและปฏิบัติในพื้นที่เป้าหมาย ตามแนวชายแดน ทำให้การดำเนินการตามยุทธวิธีด้านการปราบปรามมีความยากลำบาก และมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกในการลำเลียงยาเสพติดเข้าสู่พื้นที่ตอนใน ไม่

⁸ ชินวัฒน์ เสือป่า, “ปัจจัยที่เกื้อหนุนต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน กรุงเทพมหานคร,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาพัฒนาชุมชน คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544).

⁹ จรัญ เรืองธรรม, “ประสิทธิผลของการป้องกันปราบปรามยาเสพติดให้โทษของสถานีดำรวจภูธรอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย,” (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549).

สามารถสกัดกัน การนำเข้ายาเสพติดได้ 6) ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร เพราะคิดว่าไม่ใช่เรื่องของตัวเองกลัวอันตรายจากผู้เสพ-ผู้ค้า เกรงกลัวอิทธิพลของนักค้า ส่วนใหญ่จะเป็นประชาชนที่ประสบปัญหาเองโดยตรงจะให้ความร่วมมือ เช่น ลูกหลานติดยาเสพติด¹⁰

เฉลิมพล เจียรตระกูล ได้ทำการศึกษาเรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานบันเทิงในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลการศึกษาพบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามมาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานบันเทิงเกิดจากกฎหมายและนโยบาย หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ กล่าวคือกฎหมายไม่ครอบคลุมถึงสถานบันเทิงประเภทอื่นๆ เช่น ร้านค้าแอบแฝง รวมทั้งยังไม่มีมีการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งยังมีปัญหาในส่วนของผู้ประกอบการสถานบันเทิงที่ยังไม่ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ในการช่วยกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานบันเทิง¹¹

เชิดศักดิ์ เกตุสม ที่ศึกษาเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในมณฑลทหารบกที่ 33 จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งพบว่าคนในชุมชนค่ายกาวีละไม่ให้ความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของมณฑลทหารบกที่ 33 ไม่เคยส่งข้อมูลของผู้ที่สงสัยว่า มีความเกี่ยวข้องกับการซื้อขายยาเสพติดในชุมชนค่ายกาวีละให้กับศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด มณฑลทหารบกที่ 33 เมื่อทราบว่ามีการบุกรุกเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ก็ไม่ได้ให้ความร่วมมือ ไม่เคยเข้าร่วมการประชุมเรื่องการป้องกันปัญหายาเสพติดในหน่วยทหารมณฑลทหารบกที่ 33 จากการศึกษาพบว่าสาเหตุที่สำคัญได้แก่คนในชุมชนค่ายกาวีละมีการศึกษาน้อย อยู่ในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน มีรายได้น้อย สนใจแต่ปัญหาเรื่องปากท้องของตนเอง จึงไม่สนใจต่อปัญหายาเสพติด ในชุมชน ขาดจิตสำนึกและความตระหนักในปัญหายาเสพติด¹²

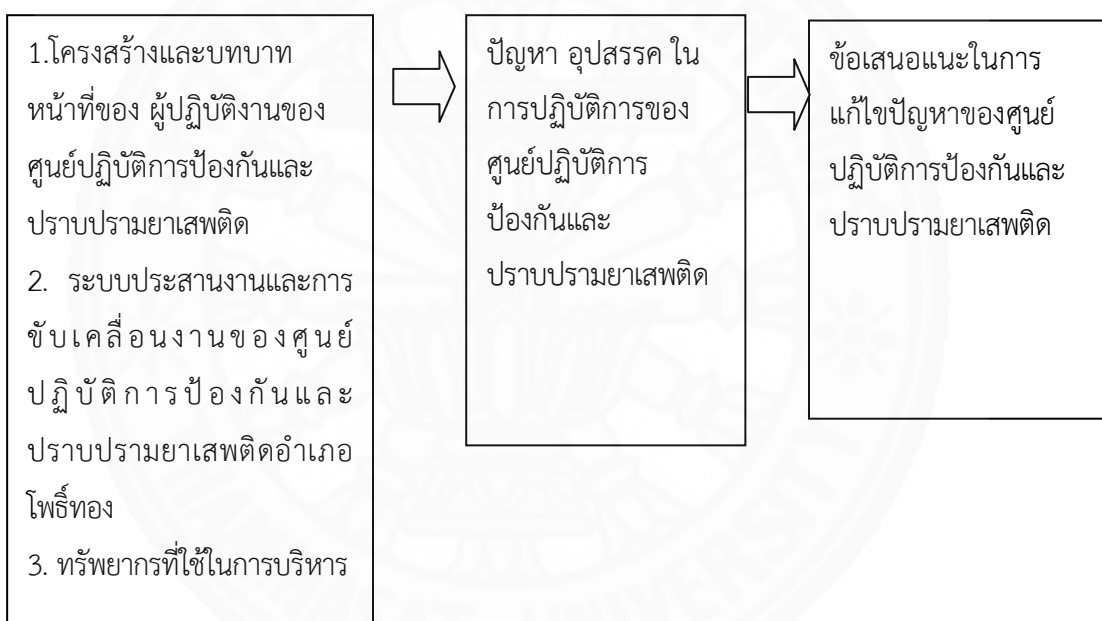
¹⁰ วรพจน์ เลี้ยงหล้า, “ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 5,” (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2553).

¹¹ เฉลิมพล เจียรตระกูล, “การประเมินผลการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานบันเทิงในอำเภอเมืองเชียงใหม่,” การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549).

¹² เชิดศักดิ์ เกตุสม, “การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในมณฑลทหารบกที่ 33 จังหวัดเชียงใหม่,” (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2550).

2.4. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาปัญหาในการปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปเป็นกรอบแนวคิด เนื่องจากงานศึกษาของผู้วิจัยขึ้นนี้เกี่ยวข้องกับประเด็นการแก้ไขปัญหายาเสพติด ดังนั้นผู้วิจัยจึงจะให้ความสำคัญกับบริบทของพื้นที่ และสถานการณ์ปัญหา โดยยึดความคิดเห็นและมุมมองของคนในพื้นที่เป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้นำชุมชน เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงเชิงลึกเกี่ยวกับ ปัญหา และอุปสรรคของการดำเนินการตามนโยบายรวมถึงสาเหตุหรือปัจจัยที่ส่งผลทำให้การปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา

บทที่ 3

ภูมิหลังความเป็นมาของปัญหา

3.1. ความเป็นมาของสภาพปัญหา

การแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นนโยบายที่ทุกรัฐบาลกำหนดไว้ แต่ตลอดเวลาที่ผ่านมาไม่สามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ลุล่วงไปได้ จนถึงปี 2541 ปัญหายาเสพติดก็ได้รับการยกระดับให้เป็นวาระแห่งชาติ และเพื่อที่จะลดการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้ได้มากที่สุดรวมทั้งควบคุมปัญหายาเสพติดไม่ให้ขยายวงกว้างขึ้นกว่าเดิม รัฐบาลจึงใช้แนวคิดการผนึกกำลังและความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์ “ราษฎร์-รัฐ-ร่วมใจต้านภัยยาเสพติด” โดยจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการยาเสพติดแห่งชาติ (ศ.ปส.ช.) ศูนย์อำนวยการ (ศอ.) และศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด/กรุงเทพมหานคร (ศ.ปส.จ./ก.) เพื่อทำหน้าที่เป็นองค์กรอำนวยการและสนับสนุนการปฏิบัติงานในพื้นที่แต่ละระดับ นอกจากนี้ได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ป.ป.ส.) ทำหน้าที่ผนึกภารกิจของหน่วยราชการในระดับปฏิบัติการเพื่อให้การดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในพื้นที่เป็นไปอย่างบูรณาการ ในช่วงปี 2544-2549 รัฐบาลของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร กำหนดให้นโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นนโยบายสำคัญเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จ โดยแนวทางการดำเนินงานที่นำมาใช้มุ่งเน้นมาตรการปราบปรามอย่างรุนแรงเด็ดขาดในระดับที่เรียกว่า “การประกาศสงครามกับยาเสพติด” ขณะเดียวกันก็มีแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยกำหนดให้ “ผู้เสพ คือ ผู้ป่วยที่ต้องได้รับการรักษาและ ผู้ค้า คือ ผู้ที่ต้องได้รับโทษอย่างเด็ดขาดตามกระบวนการยุติธรรม” รวมทั้งมี การประกาศใช้ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติดและแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะยาเสพติด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการกระตุ้นจิตสำนึกของประชาชนให้มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักถึงภัยของยาเสพติด และคาดหวังว่าทุกภาคส่วนของสังคมจะเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด นอกจากนี้รัฐบาลยังมี การปรับโครงสร้างการดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดใหม่ โดยจัดตั้งองค์กรอำนวยการระดับชาติ เรียกว่า ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (ศตส.) เพื่อให้เป็นศูนย์อำนวยการ สั่งการ เร่งรัด กำกับดูแล ตรวจสอบติดตามและประเมินผลการดำเนินการปฏิบัติงานของส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ และได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดขึ้นทุกระดับ 5 ดังนี้

(1) ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานคร เรียกโดยย่อว่า ศตส.กทม. เป็นศูนย์กลางการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

(2) ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัด เรียกโดยย่อว่า ศตส.จ. และตามด้วย ชื่อจังหวัด เป็นศูนย์กลางการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่จังหวัด

(3) ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดกองบังคับตำรวจนครบาล 1-9 เรียกโดยย่อว่า ศตส.น. 1-9 ตามลำดับ เป็นศูนย์กลางการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่นครบาล 1-9

(4) ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอำเภอหรือกิ่งอำเภอ เรียกโดยย่อว่า ศตส.อ./ กิ่งอ. และตามด้วยชื่ออำเภอ / กิ่งอำเภอ เป็นศูนย์กลางการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่อำเภอหรือกิ่งอำเภอ

(5) ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดตามแนวชายแดนกองทัพภาค 1-4 เรียกโดยย่อว่า ศตส.ทภ. 1-4 เป็นศูนย์กลางการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ตามแนวชายแดนในความรับผิดชอบของกองทัพภาค 1-4 ตามลำดับ

(6) ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดกองเรือภาคที่ 1-3 กองเรือยุทธการ เรียกโดยย่อว่า ศตส.ภค. 1-3 กร. เป็นศูนย์กลางการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบของแต่ละกองเรือภาค

(7) ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดกองบัญชาการป้องกันชายแดนจันทบุรี-ตราด เรียกโดยย่อว่า ศตส. ภค.1-3 กร. เป็นศูนย์กลางการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบของแต่ละกองเรือภาค

เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ.2546 รัฐบาลได้ประกาศชัยชนะต่อการทำสงครามกับยาเสพติด เนื่องจากเชื่อว่าสามารถควบคุมปัญหาเสพติดจนอยู่ในระดับที่ไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของประชาชนได้แล้ว แต่ในปี 2548 กลับพบว่า ปัญหาเสพติดได้หวนกลับมาอีกและมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านตัวยา กระบวนการผลิต การลำเลียง การค้า และการกระจายไปสู่เป้าหมาย จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานใหม่โดยใช้แผนปฏิบัติการรวมพลังไทยทั้งชาติขจัดยาเสพติด โดยการปฏิบัติงานจะยึดสถานการณ์ในพื้นที่เป็นหลัก กล่าวคือ พื้นที่ที่มีปัญหาเสพติดให้จัดการปัญหาและปัจจัยเงื่อนไขที่หลงเหลืออยู่ ส่วนพื้นที่ที่สามารถลดและควบคุมปัญหาเสพติดได้แล้วให้ปฏิบัติการเชิงรุกอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้าง ความยั่งยืนและขยายผลสำเร็จให้กว้างออกไปยังพื้นที่อื่นๆ ต่อมา ปี 2549-2551 รัฐบาลสมัย พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ ยังคงกำหนดให้การแก้ปัญหายาเสพติดเป็นนโยบายสำคัญที่รัฐบาลจะดำเนินการ โดยกำหนดแนวทางและกรอบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไว้ภายใต้กรอบนโยบายด้านสังคมและนโยบายการรักษาความมั่นคงของรัฐ โดยกำหนดแนวทางการดำเนินงาน “สร้าง ความเข้มแข็งของทุกชุมชนท้องถิ่นและประชาคมให้สามารถจัดการตนเองเกี่ยวกับ ความเป็นอยู่ ส่งเสริมบทบาทครอบครัว ชุมชน องค์กรอาสาสมัคร ภาคธุรกิจ สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา และแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจังและต่อเนื่อง”

รวมทั้งมีการเปลี่ยนชื่อ ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (ศตส.) เป็นศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ศอ.ปส.) และปรับบทบาทให้ทำหน้าที่ในการอำนวยการประสานงานและนำนโยบายของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติ แทนที่จะเป็นผู้กำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งทำให้ปัญหาการทำงานซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการ ป.ป.ส.หมดไป และทำให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการมากขึ้นรวมทั้งยังให้อำนาจผู้อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในการมอบหมายหรือกำหนดอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้แก่หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ โดยการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใช้แผนปฏิบัติการ “รวมพลังไทย ขจัดภัยยาเสพติด ร่วมเทิดไถ่องค์ราชัน” ที่มุ่งเน้น “แก้ปัญหาคงเหลือ สถาปนาความมั่นคง และสร้างความยั่งยืน” ซึ่งการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายของรัฐบาล พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ นั้นนับว่าเป็นครั้งแรก ที่เปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์กรในระดับพื้นที่มีบทบาทในการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเป็นทางการ โดยกำหนดให้มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ศตส. อปท.) ขึ้น นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน โดยเฉพาะการดำเนินงานตามมาตรการแก้ไขปัญหายาเสพติด / ผู้ติดยาเสพติด (Demand) มาตรการป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและมาตรการบริหารจัดการอย่างบูรณาการ ต่อมาปี 2551-2552 การแก้ไขปัญหายาเสพติดยังคงเป็นนโยบายสำคัญที่รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยกำหนดให้ “เร่งรัดการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเป็นทางการเป็นระบบครบวงจร ทั้งด้านการป้องกัน การปราบปราม การบำบัดรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ควบคู่กับ การปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และมีการบังคับใช้กฎหมายโดยเคร่งครัด รวมทั้งขยายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและนานาชาติในการแก้ไขปัญหายาเสพติด” โดยการดำเนินงานรัฐบาลได้กำหนดให้ใช้ยุทธศาสตร์ 5 ร้วป้องกัน ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งสกัดจุดอ่อนสำคัญที่ทำให้ปัญหายาเสพติดขยายตัวและเพื่อหยุดยั้งอัตราการเพิ่มขึ้นของปัญหายาเสพติดที่มีมาอย่างต่อเนื่อง จนมาถึงปัจจุบันคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติและรัฐบาลโดยการนำของ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยการกำหนดกลไกในการบริหารจัดการการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประกอบด้วย

(1) กลไกในระดับนโยบาย โดยมี คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย มาตรการการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในภาพรวม เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ

(2) กลไกอำนาจการ โดยมีศูนย์อำนาจการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ศอ.ปส.) ทำหน้าที่ในการนำนโยบายของรัฐบาลและคณะกรรมการ ป.ป.ส. ไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลสำเร็จ

(3) กลไกระดับภารกิจ โดยมีศูนย์อำนาจการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกระทรวง/หน่วยงาน ทำหน้าที่ในการอำนาจการแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในภารกิจและบทบาทที่รับผิดชอบ

(4) กลไกระดับพื้นที่ มีศูนย์อำนาจการและศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดและอำเภอ ทำหน้าที่ในการอำนาจการและปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในจังหวัดและอำเภอ

(5) กลไกเฉพาะ มีศูนย์อำนาจการหรือศูนย์ปฏิบัติการเฉพาะกิจ เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่พิเศษจากนโยบายดังกล่าวจังหวัดอ่างทองจึงได้กำหนดแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจังหวัดอ่างทองให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

3.2. แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจังหวัดอ่างทอง ปี 2559

3.2.1. ปัญหายาเสพติดและแนวโน้มสถานการณ์ในปี 2559

3.2.1.1 ปัญหายาเสพติด

ด้านตัวคน

(1) ด้านอุปทานยาเสพติด

- เครือข่ายการค้ายาเสพติดรายสำคัญและรายย่อยในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง ยังมีอยู่และมีความเชื่อมโยงกับเครือข่ายการค้าในจังหวัดต่างๆ

- เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดทำให้โครงสร้างปัญหายาเสพติดมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

- นักค้ารายใหม่ในลักษณะของผู้ผันตัวเองจากผู้เสพที่ถูกจับกุมและมีผู้ทดแทนเกิดขึ้นเสมอ

(2) ด้านอุปสงค์ยาเสพติด

- มีผู้เสพผู้ติดอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา

- ผู้เสพผู้ติดรายใหม่ กลุ่มหลักที่ใช้ยาเสพติดจะมีอายุระหว่าง 20 – 24 ปี

- ผู้เสพผู้ติดซ้ำ

- กลุ่มเสี่ยง

ด้านตัวยา

- (1) จังหวัดอ่างทองไม่มีแหล่งผลิต แต่เป็นแหล่งกระจายของยาเสพติดโดยผู้ค้ารายย่อยและมีการลักลอบนำยาเสพติดผ่านไปจำหน่ายในพื้นที่จังหวัดอื่น ๆ รอบพื้นที่ปริมณฑล
- (2) ด้านตัวยา ยาบ้ายังเป็นตัวยาที่มีการลักลอบจำหน่ายมากที่สุด รองลงมาคือ กัญชา และสารระเหย

ด้านสภาพแวดล้อม

- (1) ความรุนแรงของปัญหายาเสพติดเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ปัญหา ความจริงจังและต่อเนื่องของการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่รัฐ
- (2) พื้นที่เสี่ยงต่อการขยายตัวของปัญหายาเสพติดยังมีหลายพื้นที่
- (3) ปัจจัยเสี่ยง ยังคงเป็นปัจจัยและเงื่อนไขที่เป็นมูลเหตุของปัญหายาเสพติด

3.2.1.2 แนวโน้มสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในปี 2559

- (1) สถานการณ์การผลิตยาเสพติด ไม่มี
- (2) สถานการณ์การค้ายาเสพติด

สถานการณ์การค้ายาเสพติดยังคงมีการแพร่ระบาดแทบทุกหมู่บ้าน/ชุมชน มีแนวโน้มคงที่และลดลงในบางพื้นที่ เนื่องจากที่ผ่านมามีการดำเนินการต่อผู้ค้ารายสำคัญ และผู้เสพอย่างต่อเนื่อง ผู้ค้าส่วนใหญ่เป็นรายย่อยพัฒนามาจากผู้เสพ มีความเชื่อมโยงกับกลุ่มการค้านอกเขตพื้นที่

ด้านราคา ยา แม้ว่าดำเนินการของเจ้าหน้าที่ในปัจจุบันจะมีความเข้มข้นในการปฏิบัติงาน สามารถจับกุมนักค้ายาเสพติดและตรวจยึดของกลางได้เป็นจำนวนมาก แต่ก็ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อราคายาเสพติดในปัจจุบัน ซึ่งพบว่าราคายาเสพติดภาพรวมไม่ได้เปลี่ยนแปลงมากนัก นั้นแสดงถึงปริมาณยาเสพติดในพื้นที่แพร่ระบาดยังมีอยู่เป็นจำนวนมาก และจำนวนผู้เสพ/ผู้ติดก็มีเป็นจำนวนมากเช่นกัน โดยราคายาเสพติดในปัจจุบันเป็นดังนี้ **ยาบ้า** ขายปลีกเฉลี่ยอยู่ที่ 120 – 200 บาท/เม็ด **กัญชา** 0015-0 บาท/ห่อ/ถุง

- (3) สถานการณ์การแพร่ระบาดยาเสพติด

ด้านผู้เสพรายใหม่มีแนวโน้มลดลง ส่วนใหญ่เป็นผู้เสพรายเดิมที่ยังไม่สามารถเลิกเสพได้ ด้านการบำบัดที่ผ่านมาก็บร้อยละ 50 ของผู้บำบัดรักษาเป็นเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 15-24 ปี ถึงแม้ว่าจะมีอัตราการลดลงอย่างต่อเนื่องก็ตาม แต่เนื่องจากกลุ่มนี้เป็นกลุ่มเสี่ยงสำคัญ จึงควรมีการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด เพราะ มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด รวมทั้งผู้เข้าบำบัดรักษาที่มีอายุน้อยกว่า 15 ปีที่ควรต้องได้รับการเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน

ถึงแม้ว่าในช่วงนี้จะมีอัตราผู้เข้าบำบัดรักษายาบ้าลดลง แต่ยังคงเป็นยาที่มีผู้เสพมากที่สุด ซึ่งยังไม่มี
ตัวยาใดมาแทนที่ รองลงมาคือ กัญชา และไอซ์

3.2.2. กรอบทิศทางแผนปฏิบัติการฯ

3.2.2.1 จุดมุ่งหมาย ลด Demand ตัด Supply เพิ่มการป้องกัน

3.2.2.2 ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจังหวัดอ่างทองมี 4

แผน 8 ยุทธศาสตร์

1. แผนการป้องกันยาเสพติด ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การมีส่วนร่วมภาคประชาชน

2. แผนการบำบัดรักษายาเสพติด ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การแก้ไขปัญหายุติยาเสพติด

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างและพัฒนาระบบรองรับการคืนคนดีให้สังคม

3. แผนการปราบปรามยาเสพติด ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การควบคุมตัวยาและผู้ค้ายาเสพติด

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ความร่วมมือระหว่างประเทศ

4. แผนการบริหารจัดการ ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การบริหารจัดการอย่างบูรณาการ

3.2.2.3 เป้าหมายภาพรวม

1. สร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดให้กับเด็กและเยาวชนทั้งในและ
นอกสถานศึกษา กลุ่มผู้ใช้แรงงาน และประชาชนโดยทั่วไป

2. พัฒนาระบบและมาตรฐานการบำบัดรักษา การติดตามผู้ผ่านการบำบัด
ฟื้นฟูฯ ให้ความช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูฯ ให้สามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมอย่างปกติ

3. สกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติดที่ผ่านหรือพักตามเส้นทางคมนาคม
ที่ผ่านในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง

4. ปราบปราม จับกุมการกระทำความผิดคดีร้ายสำคัญ รวมทั้งเครือข่าย
การค้าในเรือนจำ

3.2.2.4 จุดเน้นการดำเนินงาน

จุดเน้นการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจังหวัดอ่างทอง ปี
2559 มีดังนี้

(1) สร้างภูมิคุ้มกันและการป้องกันยาเสพติดแต่ละช่วงวัย

(2) ติดตามและให้ความช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดอย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพ ไม่กลับไปเสพซ้ำ

(3) บูรณาการแผนสกัดกั้น ปิดล้อม ตรวจค้นยาเสพติดและการปราบปราม นักค้ารายสำคัญในพื้นที่เป้าหมาย

(4) จัดการสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันยาเสพติด การควบคุมพื้นที่ และลดปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อปัญหาเสพติด

(5) จัดระบบกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม

(6) ปรับปรุงระบบการจัดสรรงบประมาณ และเร่งรัด กำกับ ติดตาม เพื่อให้การบริหารจัดการงบประมาณมีประสิทธิภาพ

3.2.3. กรอบแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจังหวัดอ่างทอง ปี 2559

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจังหวัดอ่างทอง ปี 2559 ประกอบด้วย 4 แผน คือ

3.2.3.1 แผนป้องกันยาเสพติด

เป้าหมายแผน

สร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดให้กับเด็กและเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษา กลุ่มผู้ใช้แรงงาน และประชาชนโดยทั่วไป ดังนี้

3.2.3.1.1 แผนงานสร้างภูมิคุ้มกันในเด็กปฐมวัย

เป้าหมายแผนงาน เด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาล 115 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 147 แห่ง

แนวทาง สร้างพื้นฐานภูมิคุ้มกันยาเสพติดในเด็กปฐมวัย โดยใช้สื่อ สิ่งพิมพ์ ผ่านครูโรงเรียนอนุบาลและครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

หน่วยงานรับผิดชอบ

(1) หน่วยงานหลัก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในพื้นที่

(2) หน่วยงานสนับสนุน

สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง / สำนักงาน ป.ป.ส.ภาค 1

3.2.3.1.2 แผนงานสร้างภูมิคุ้มกันในสถานศึกษา

เป้าหมายแผนงาน

โรงเรียนประถมศึกษา 115 แห่ง

โรงเรียนมัธยมศึกษา 54 แห่ง

โรงเรียนอาชีวศึกษา 3 แห่ง

สถาบันอุดมศึกษา 1 แห่ง

แนวทาง ในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย มีดังนี้

แนวทางในกลุ่มประถมศึกษา

(1) เสริมสร้างทักษะชีวิต ในการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในระดับประถมศึกษา

(2) สร้างภูมิคุ้มกันให้แก่นักเรียนผ่านการเรียนการสอนจากครูและวิทยากรในการสร้างความรู้ และเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด

(3) สร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจ โดยใช้กิจกรรมทางศาสนา ได้แก่ ค่ายพัฒนาคุณธรรม ทั้งศาสนาพุทธและศาสนาอื่นๆ ที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย

แนวทางในกลุ่มมัธยมศึกษา ขยายโอกาส

(1) สร้างภูมิคุ้มกันให้แก่นักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ขยายโอกาส ผ่านกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน

(2) สร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจ โดยใช้กิจกรรมทางศาสนา ได้แก่ ค่ายพัฒนาคุณธรรม ทั้งศาสนาพุทธและศาสนาอื่นๆ ที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย

(3) พัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต โดยจัดทำคู่มือค่ายทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติดให้แก่โรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา

(4) ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษากำหนดบทบาทและสร้างความเข้มแข็งให้กับกลไก/เครือข่ายแกนนำเยาวชน ครู ในโรงเรียนให้มีความต่อเนื่องจริงจัง

(5) ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาเป้าหมายทุกแห่ง ขับเคลื่อนโครงการ TO BE NUMBER ONE ในสถานศึกษา ทั้งนี้ให้มี “1 อำเภอ 1 โรงเรียน TO BE NUMBER ONE ต้นแบบ ”

(6) สํารวจคัดกรองนักเรียน/นักศึกษา และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้วยรูปแบบที่เหมาะสม

แนวทางการสร้างภูมิคุ้มกันในระดับอาชีวศึกษา/อุดมศึกษา

(1) สร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจ โดยใช้กิจกรรมทางศาสนา ได้แก่ ค่ายพัฒนาคุณธรรม ทั้งศาสนาพุทธและศาสนาอื่นๆ ที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย

(2) ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษากำหนดบทบาทและสร้างความเข้มแข็งให้กับกลไก/เครือข่ายแกนนำเยาวชน ครู ในโรงเรียนให้มีความต่อเนื่องจริงจัง

(3) ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาเป้าหมายทุกแห่ง ขับเคลื่อนโครงการ TO BE NUMBER ONE ในสถานศึกษา ทั้งนี้ให้มี “ 1 อำเภอ 1 โรงเรียน TO BE NUMBER ONE ต้นแบบ ”

(4) ดำเนินการจัดระเบียบรอบสถานศึกษา โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(5) สำรวจคัดกรองนักเรียน/นักศึกษา และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้วยรูปแบบที่เหมาะสม

หน่วยงานรับผิดชอบ

หน่วยงานหลัก

- ดำรวจภูธรจังหวัดอ่างทอง
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จังหวัดสิงห์บุรี
- สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุก

แห่งในพื้นที่

- สถาบันการพลศึกษา
- วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง
- ท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในพื้นที่

3.2.3.1.3 แผนงานสร้างภูมิคุ้มกันเด็กและเยาวชนนอกสถานศึกษา

เป้าหมายแผนงาน เยาวชนนอกสถานศึกษา จำนวน 430 คน

แนวทาง

(1) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาเยาวชนนอกสถานศึกษา ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การสร้างงาน สร้างอาชีพ การเรียนนอกระบบ กีฬา/นันทนาการ และงานจิตอาสา ต่าง ๆ โดยใช้ศูนย์เยาวชนในพื้นที่เป็นกลไกการดำเนินงาน

(2) ส่งเสริม บทบาทเยาวชนนอกสถานศึกษาที่มีพฤติกรรมเสี่ยง ให้เป็นกลุ่มเยาวชนอาสาในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น และทำงานบริการชุมชน ภายใต้แนวคิด เปลี่ยนกลุ่มเสี่ยงเป็นพลัง

หน่วยงานรับผิดชอบ

(1) หน่วยงานหลัก

- สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอ่างทอง

- ที่ทำการปกครองจังหวัดอ่างทอง

- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอ่างทอง
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอ่างทอง

(2) หน่วยสนับสนุน

- สำนักงาน ป.ป.ส.ภาค 1
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น /สภาเด็กและเยาวชน

3.2.3.1.4 แผนงานสร้างภูมิคุ้มกันในกลุ่มแรงงาน

เป้าหมายแผนงาน

กลุ่มแรงงานในสถานประกอบการ	จำนวน 191 แห่ง
สถานประกอบการผ่านเกณฑ์ มยส.	จำนวน 2 แห่ง
สถานประกอบการดำเนินการโรงงานสีขาว	จำนวน 15 แห่ง
อาสาสมัครแรงงาน	จำนวน 7 อำเภอ

แนวทาง

(1) รณรงค์/เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานประกอบการที่มีลูกจ้างต่ำกว่า 10 คนลงมา โดยมุ่งเน้นสถานประกอบการประเภทที่มีความเสี่ยงต่อปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด และอยู่ในพื้นที่ที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดมาก

(2) ส่งเสริมสถานประกอบการให้มีระบบการจัดการเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ตามเกณฑ์โรงงานสีขาว และตามเกณฑ์มาตรฐานการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด (มยส.) ในสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป

(3) จัดกิจกรรม To Be Number One ในสถานประกอบการ

หน่วยงานรับผิดชอบ

หน่วยงานหลัก

- สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดอ่างทอง/
สำนักงานแรงงานจังหวัดอ่างทอง

3.2.3.1.5 แผนงานป้องกันและสร้างการมีส่วนร่วมกลุ่มประชาชนทั่วไป

เป้าหมายแผนงาน

(1) สร้างกระบวนการและพัฒนาศักยภาพการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน จำนวน 545 แห่ง (ข้อมูลกรมการ ปกครองประเมิน หมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด ห้วงเวลา 6 เดือน (เมษายน – กันยายน 2558)

(2) ดำเนินการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหา ยาเสพติดมาก จำนวน 51 แห่ง

- (3) ขยายหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินเพิ่มใหม่ปี 2559 จำนวน 10 แห่ง
- (4) พัฒนาความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน
- (5) ยกกระดับศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ เป็นศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินระดับจังหวัด บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียง รวมจำนวนทั้งสิ้น 7 แห่ง

แนวทาง

(1) วิเคราะห์ สำรวจ จำแนกสถานะปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน 545 แห่งปีละ 2 ครั้ง

(2) การรณรงค์ป้องกันให้ความรู้ในกลุ่มประชาชนทั่วไป

รณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด/สร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด ให้กับเด็กและเยาวชน รวมทั้งประชาชนทั่วไป ในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยดำเนินการให้ความรู้ผ่านเสียงตามสาย ประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อท้องถิ่นวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แผ่นป้าย แผ่นซีดี ฯลฯ จัดกิจกรรม To Be Number One ในหมู่บ้าน/ชุมชน อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ให้มี “1 อำเภอ 1 ชุมชน To Be Number One ต้นแบบ” ในทุกพื้นที่ เพื่อเป็นต้นแบบและขยายผลไปสู่หมู่บ้าน/ชุมชนอื่นๆ

(3) การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน (545 แห่ง) ประกอบด้วย

- หมู่บ้าน/ชุมชนไม่มีปัญหายาเสพติด (218 แห่ง)
- หมู่บ้าน/ชุมชนมีปัญหายาเสพติดน้อย (177 แห่ง)
- หมู่บ้าน/ชุมชนมีปัญหายาเสพติดปานกลาง (99 แห่ง)

ดำเนินกิจกรรมควบคุมปัญหา เฝ้าระวังปัญหายาเสพติด รณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และสร้างภูมิคุ้มกัน ใช้กลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ผู้ประสานงานหมู่บ้าน/ชุมชน ผู้ประสานพลังแผ่นดิน (25 ตำบลประรด) และชุดปฏิบัติการประจำตำบล ร่วมกันทำกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ใช้กระบวนการ 7 ขั้นตอน ของกรมการปกครอง

- หมู่บ้าน/ชุมชนมีปัญหายาเสพติดมาก (51 แห่ง)

ดำเนินกิจกรรมปิดล้อม ตรวจค้น กวดขันให้ผู้ค้า ผู้เสพ แสวงตัว ดำเนินการกับผู้ค้าและผู้เสพเข้าบำบัด ควบคุมปัญหาเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด รณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และสร้างภูมิคุ้มกัน ใช้กลไกคณะกรรมการ (กม.) ร่วมกับชุดรักษาความปลอดภัย (ชรบ.) ผู้ประสานงานหมู่บ้าน/ชุมชน ผู้ประสานพลังแผ่นดิน (25 ตำบลประรด) และชุดปฏิบัติการประจำตำบล ร่วมกันดำเนินกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ใช้กระบวนการ 7 ขั้นตอน ของกรมการปกครอง และให้มี “1 อำเภอ 1 ตำบลต้นแบบการแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบบูรณาการ” ในทุกพื้นที่ เพื่อเป็นต้นแบบขยายผลไปในตำบลอื่นๆ

ในกรณีที่เป็นหมู่บ้าน/ชุมชน หรือพื้นที่ที่มีปัญหาวิกฤติ หมายถึง มีปัญหา ยาเสพติดรุนแรงอย่างต่อเนื่องหรือซ้ำซาก ให้มีการกำหนดพื้นที่เป็นเป้าหมายเพื่อออกแผนปฏิบัติการเฉพาะ โดยจัดชุดปฏิบัติการร่วม โดยสนธิกำลังจากทหาร ตำรวจ พลเรือน เพื่อปฏิบัติการต่อผู้ร้าย รวมถึงแก้ไขปัญหาในพื้นที่อย่างเข้มข้นเพื่อลดปัญหาในพื้นที่ลงให้ได้

(4) ขยายกองทุนแม่ของแผ่นดิน

ก. หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน (เพิ่มใหม่) ปี 2559 จำนวน 10 แห่ง โดย เน้นงานเชิงคุณภาพ

ข. ตรวจสอบสุขภาพหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน ปีละ 1 ครั้ง การประเมิน สถานะกองทุนแม่ของแผ่นดิน โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอ่างทอง ประเมินสถานะความ เข้มแข็งและกลไกการขับเคลื่อนงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน ปีละ 1 ครั้ง ภายในเดือนมกราคม-มีนาคม 2559 เพื่อวางแผนดำเนินการซ่อม สร้าง เสริม หมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดิน (เดิม) ต่อไป

ค. พัฒนาความเข้มแข็งหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินตามผลการตรวจสอบสุขภาพ

(1) กลุ่มสถานะ A ให้ถอดบทเรียนความสำเร็จเป็นชุดเรียนรู้ของ จังหวัด และเตรียมความพร้อม เป็นพี่เลี้ยงสำหรับหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินที่มีสถานะ B

(2) กลุ่มสถานะ B ให้เรียนรู้ความสำเร็จจากสถานะ A

(3) กลุ่มสถานะ C ให้จัดประชุมทำความเข้าใจเปิดเวทีตาม กระบวนการ 10 ขั้นตอน ชุมชนเข้มแข็ง ทั้งสามกลุ่มสามารถดำเนินการภายในเดือนเมษายน- กันยายน 2559

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

(1) หน่วยงานหลัก

- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอ่างทอง

(2) หน่วยงานสนับสนุน

- ตำรวจภูธรจังหวัดอ่างทอง

- กอ.รมน.จว.อท.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จังหวัดสิงห์บุรี

- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอ่างทอง

- สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง

-สำนักงาน ปปส.ภาค 1/ศป.ปส.อ. ทุกอำเภอ

- ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม องค์กร เครือข่าย ภาคีที่เกี่ยวข้อง

3.2.3.1.6 แผนงานจัดระเบียบสังคม

เป้าหมายแผนงาน ทุกอำเภอ

แนวทาง

(1) บูรณาการการทำงานร่วมเพื่อวางแนวทางปฏิบัติในการจัดระเบียบสังคม พร้อมทั้งนำคำสั่ง หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 22/2558 ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2558 เรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทาง และการควบคุมสถานบริการหรือสถานประกอบการที่เปิดให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดสถานที่หรือบริเวณห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบสถานศึกษา พ.ศ. 2558 ลงวันที่ 12 ตุลาคม 2558 มาใช้ในการกำหนดแผนการทำงาน

- บูรณาการชุดปฏิบัติการจัดระเบียบสังคมพื้นที่แหล่งมั่วสุ่มเพื่อตรวจสอบสถานบริการสถานบันเทิง หอพัก ร้านอาหาร/อินเทอร์เน็ต ในพื้นที่ความรับผิดชอบ มิให้ทำผิดกฎหมาย ตั้งแต่การสำรวจพื้นที่เสี่ยงและตรวจสอบการออกใบอนุญาตสถานประกอบการหรือสถานบริการ และบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

- จัดระเบียบสังคม เพื่อควบคุมแหล่งมั่วสุ่มของเด็กเยาวชน และการกระทำผิดกฎหมาย ของกลุ่มเสี่ยง โดยมุ่งเน้นสถานศึกษา และชุมชน

- กำหนดเขตพื้นที่ปลอดภัย มิให้แหล่งสถานบริการ แหล่งมั่วสุ่ม เพื่อควบคุมอาชญากรรมและปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะรอบสถานศึกษา

- จัดทำระบบข้อมูลกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา เพื่อการจัดระเบียบสังคม

- นำกระบวนการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2556

- ลดปัจจัยเสี่ยงในสถานที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด เช่น ควบคุมการออกใบอนุญาตให้เข้มงวด ปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบการ สถานบันเทิง

- ประชาสัมพันธ์ให้สถานประกอบการให้ความร่วมมือในการจัดระเบียบสังคม

(2) รณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างต่อเนื่อง

หน่วยงานรับผิดชอบ

(1) หน่วยงานหลัก

- ที่ทำการปกครองจังหวัดอ่างทอง
- ตำรวจภูธรจังหวัดอ่างทอง
- ศป.ปส.อ.ทุกอำเภอ

(2) หน่วยงานสนับสนุน

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จังหวัดสิงห์บุรี
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอ่างทอง
- กอ.รมน.จว.อท.
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอ่างทอง
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ ภาคเอกชน/ภาคประชาสังคม

ตัวชี้วัดแผนป้องกันยาเสพติด

1. สัดส่วนการเสพยาเสพติดของเด็กและเยาวชนรายใหม่ลดลง
2. จำนวนแรงงานที่ได้รับความรู้ มีส่วนร่วมในระบบการจัดการยาเสพติด
3. การแพร่ระบาดของยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนลดลง ร้อยละ 20
4. จำนวนพื้นที่ที่มีการจัดระเบียบสังคมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

3.2.3.2 แผนบำบัดรักษายาเสพติด**เป้าหมายแผน**

นำผู้เสพยาเสพติดเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาทุกระบบ จำนวน 773 คน
ติดตามดูแล ช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดรักษา จำนวน 1,145 คน

3.2.3.2.1 แผนงานบำบัดรักษาระบบสมัครใจ

เป้าหมาย 410 คน จำแนกเป็น

- สถานพยาบาล 160 คน
- ค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม “ศูนย์ขวัญแผ่นดิน” 250 คน

แนวทาง

(1) การนำผู้เสพยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษา โดย

- การประชาสัมพันธ์และเข้าถึงผู้เสพยาเสพติดในชุมชน เพื่อชักชวนและจูงใจให้ ผู้เสพยาเสพติดเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา โดยการปรับทัศนคติของผู้เสพยาเสพติดให้เห็นผลกระทบของการใช้ยาเสพติด การปรับทัศนคติของครอบครัว ผู้ปกครอง ชุมชน สถานศึกษา และสถานประกอบการเพื่อให้เกิดการยอมรับปัญหา

- การค้นหาผู้เสพยาเสพติดแบบบูรณาการ โดยการให้ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอำเภอ กำหนดแผนปฏิบัติการแบบบูรณาการในการค้นหาผู้เสพยาเสพติดในพื้นที่ด้วยการตั้งด่านตรวจปัสสาวะแบบบูรณาการ การจัดระเบียบสังคม การจัดทำประชาคมแบบบูรณาการ รวมถึงการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

(2) การคัดกรองผู้เสพผู้ติดยาเสพติด

- ให้โรงพยาบาลชุมชน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล เป็นศูนย์เพื่อการคัดกรองฯ ในการรองรับผู้เสพผู้ติดยาเสพติดที่จะเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูฯ ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 108/2557 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2558 รวมถึงผู้เสพผู้ติดยาเสพติดที่สมัครใจเข้ารับการบำบัดฟื้นฟูฯ ด้วยตนเอง สามารถรับการคัดกรองที่โรงพยาบาล และสถานบริการข้างต้นได้ทันที

- วางระบบการส่งต่อผู้เสพผู้ติดยาเสพติดให้มีความเชื่อมโยงในแต่ละระบบ ซึ่งสามารถตรวจสอบข้อมูลผ่านระบบฐานข้อมูลการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด และในกรณีมีโรคติดต่อ/อาการทางจิตให้ดำเนินการส่งต่อเพื่อเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลเฉพาะทางก่อนส่งเข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติด

- พัฒนาเจ้าหน้าที่และบุคลากรผู้ทำหน้าที่ประเมินคัดกรองผู้เสพผู้ติดยาเสพติดให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อทำหน้าที่ประเมินคัดกรองสภาพการเสพติดยาเสพติดในศูนย์เพื่อการคัดกรองฯ และนำเข้าสู่การบำบัดรักษาและฟื้นฟูฯ ได้อย่างเหมาะสม

(3) การบำบัดรักษาและฟื้นฟูฯ ผู้เสพผู้ติดยาเสพติดระบบสมัครใจ

- พัฒนามาตรฐานการบำบัดรักษาและฟื้นฟูฯ ในสถานพยาบาล และค่าย “ศูนย์ขวัญแผ่นดิน” ให้มีคุณภาพ โดยพัฒนาและกำกับกำกับการดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักสูตรและมาตรฐานที่กำหนด

- พัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่และบุคลากรผู้ทำหน้าที่บำบัดรักษา โดยเฉพาะวิทยากรค่าย “ศูนย์ขวัญแผ่นดิน” ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยมีบุคลากรด้านสาธารณสุขเข้ามาร่วมดำเนินงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบำบัดรักษาและฟื้นฟูฯ

- ขยายศักยภาพการรองรับการบำบัดรักษาผู้เสพผู้ติดยาเสพติดของสถานที่ให้การบำบัดรักษาและฟื้นฟูฯ โรงพยาบาลอำเภอ ค่ายศูนย์ขวัญแผ่นดิน โดยพิจารณาจัดหาให้มีการกระจายตัวของสถานที่ที่ครอบคลุมสภาพการแพร่ระบาดในแต่ละพื้นที่

หน่วยรับผิดชอบ

(1) หน่วยงานหลัก

- ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดอ่างทอง
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอ่างทอง
- ตำรวจภูธรจังหวัดอ่างทอง
- ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอทุกอำเภอ

(2) หน่วยงานสนับสนุน

- สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง
- กองร้อยรักษาความสงบในพื้นที่

3.2.3.2.2 แผนงานบำบัดรักษาระบบบังคับบำบัด

เป้าหมายแผนงาน บำบัดรักษาในระบบบังคับบำบัด รวม 363 คน

แนวทาง

1. พัฒนาระบบการตรวจพิสูจน์ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเบื้องต้นก่อนเข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูฯ ในระบบบังคับบำบัด
2. การบำบัดรักษาและฟื้นฟูฯ ผู้เสพผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัด โดยเน้นคุณภาพและมาตรฐานของหลักสูตรการบำบัดรักษาและฟื้นฟูฯ และวางระบบการส่งต่อผู้เสพผู้ติดยาเสพติดให้มีความเชื่อมโยงกัน สามารถตรวจสอบข้อมูล ผ่านระบบฐานข้อมูลการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดได้
3. พัฒนาระบบฐานข้อมูลการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดให้เกิดการบูรณาการและเชื่อมต่อกันด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูฯ ในทุกระบบ

หน่วยรับผิดชอบ

(1) หน่วยงานหลัก

- สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดอ่างทอง

(2) หน่วยงานสนับสนุน

- ที่ทำการปกครองอำเภอทุกอำเภอ

3.2.3.2.3 แผนงานบำบัดรักษาในระบบต้องโทษ

เป้าหมายแผนงาน บำบัดรักษาในระบบต้องโทษ 100 คน

แนวทาง

- (1) เพิ่มประสิทธิภาพการบำบัดรักษาและฟื้นฟูฯ ในระบบต้องโทษ โดยเน้นกระบวนการในการคัดกรอง การบำบัดรักษาและฟื้นฟูฯ และกระบวนการเตรียมความพร้อมก่อนกลับสู่สังคม
- (2) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานหลักสูตรการบำบัดรักษาและฟื้นฟูฯ ตลอดจน การขยายพื้นที่ในการรองรับผู้เสพผู้ติดยาเสพติดในระบบต้องโทษ

หน่วยรับผิดชอบ

(1) หน่วยงานหลัก

- เรือนจำจังหวัดอ่างทอง

(2) หน่วยงานสนับสนุน

- ที่ทำการปกครองจังหวัดอ่างทอง

- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอ่างทอง

3.3.3.2.4 แผนงานติดตามผู้ผ่านการบำบัดรักษา

เป้าหมายงาน

ติดตามผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูฯ จำนวน 1,145 คน จำแนกเป็น

ระบบสมัครใจ

(1) สถานพยาบาล

- ร้อยละ 40 ของผู้เข้ารับการบำบัดฯ ปี 2558
- ร้อยละ 60 ของเป้าหมายผู้เข้ารับการบำบัดฯ ปี 2559

(2) ค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

- ร้อยละ 20 ของผู้เข้าค่ายฯ ปี 2558
- ร้อยละ 80 ของเป้าหมายผู้เข้าค่ายฯ ปี 2559
- ระบบบังคับบำบัด
- ร้อยละ 40 ของผู้เข้ารับการบำบัดฯ ปี 2558
- ร้อยละ 60 ของเป้าหมายผู้เข้ารับการบำบัดฯ ปี 2559
- ระบบต้องโทษ
- ร้อยละ 40 ของผู้เข้ารับการบำบัดฯ ปี 2558
- ร้อยละ 60 ของเป้าหมายผู้เข้ารับการบำบัดฯ ปี 2559

แนวทาง

1. พัฒนาศูนย์เพื่อประสานการดูแลผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูระดับจังหวัดและอำเภอ ตลอดจนพัฒนาบุคลากรผู้ทำหน้าที่ในการติดตามดูแลในพื้นที่ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครต่าง ๆ เป็นต้น ให้สามารถทำหน้าที่ในการติดตามดูแลและช่วยเหลือ ตลอดจนให้คำปรึกษาแก่ผู้ผ่านการบำบัดฯ

2. พัฒนากลไกการติดตามทางการแพทย์และการติดตามทางสังคมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และดำเนินการส่งต่อผู้ผ่านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูฯ ในกรณีที่มีการย้ายถิ่นที่อยู่/เปลี่ยนสถานที่ทำงาน เพื่อให้ผู้ผ่านการบำบัดฯ ได้รับการติดตามดูแลอย่างมีประสิทธิภาพ

หน่วยงานรับผิดชอบ

(1) หน่วยงานหลัก

- ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอทุกอำเภอ
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอ่างทอง

(2) หน่วยงานสนับสนุน

- สนง.ปปส.ภาค 1

- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง

3.2.3.2.5 แผนงานช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดรักษายาเสพติด

เป้าหมายแผนงาน ให้ความช่วยเหลือได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของจำนวนผู้ประสงค์ขอรับความช่วยเหลือ

แนวทาง

(1) ให้ศูนย์เพื่อประสานการดูแลผู้ผ่านการบำบัดฯ ทำหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูฯ โดยประสานหน่วยงานในพื้นที่ในการให้การสนับสนุนช่วยเหลือตามความจำเป็นและเหมาะสม

(2) พัฒนากลไกที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือในพื้นที่ โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาสังคม เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูฯ ในเชิงรุก ทั้งในเรื่องการศึกษา ทักษะอาชีพ การประกอบอาชีพ ทุนประกอบอาชีพ การรักษาสุขภาพ

(3) ประเมินผลการช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูฯ โดยพิจารณาให้การช่วยเหลือตามความสมัครใจและตามศักยภาพของผู้ผ่านการบำบัดฯ เน้นแนวความคิดพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(4) การสื่อสารสาธารณะเพื่อสร้างความตระหนักในคุณค่าของคน และยอมรับการคืนคนดีสู่สังคม โดยปรับทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐ ครอบครัว สถานศึกษา สถานประกอบการ และชุมชน ที่มีต่อผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด ในการสร้างความเข้าใจในธรรมชาติ และพฤติกรรมของผู้เสพผู้ติดยาเสพติด ตลอดจนการเปิดให้โอกาสแก่กลุ่มคนดังกล่าว เน้นย้ำเจตนารมณ์การคืนคนดีสู่สังคม เชิดชูองค์กร และบุคคลที่กลับตัวได้เพื่อเป็นตัวอย่างของการสนับสนุนนโยบายการคืนคนดีสู่สังคม

หน่วยงานรับผิดชอบ

(1) หน่วยงานหลัก

- ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอทุกอำเภอ
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอ่างทอง

(2) หน่วยงานสนับสนุน

- สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดอ่างทอง
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอ่างทอง
- สำนักงานจัดหางานจังหวัดอ่างทอง
- ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดอ่างทอง/ภาคเอกชน ภาคประชาชน

ตัวชี้วัดแผนบำบัดรักษา

- (1) ร้อยละของผู้เสพที่ผ่านการบำบัดรักษา และกลับไปเสพซ้ำลดลง

(2) ร้อยละ 80 ของผู้เข้ารับการรักษาและฟื้นฟูฯ อยู่ครบตามเกณฑ์
มาตรฐานที่กำหนด

(3) มีการติดตามผู้ผ่านการบำบัดรักษาได้ร้อยละ 80

(4) ร้อยละ 30 ของจำนวนผู้ประสงค์ขอรับความช่วยเหลือ ได้รับการให้
ความช่วยเหลือที่เหมาะสม

3.2.3.3 แผนการปราบปรามยาเสพติด

เป้าหมายแผน ปราบปรามทำลายเครือข่ายการค้ายาเสพติด

3.2.3.3.1 แผนงานสกัดกั้นยาเสพติด

เป้าหมายแผนงาน สกัดกั้นการลักลอบนำยาเสพติดผ่านเข้ามาในพื้นที่หรือ
เข้ามาพักในพื้นที่

แนวทาง

(1) การบูรณาการหน่วยงานร่วมสกัดกั้นยาเสพติดทุกหน่วย เพื่อควบคุม
การลักลอบลำเลียง ตามเส้นทางคมนาคมและระบบขนส่งที่เข้าสู่พื้นที่ตอนใน สกัดกั้นยาเสพติดตาม
เส้นทางคมนาคมที่เป็นเส้นทางผ่านของการลำเลียงยาเสพติดโดยบูรณาการการตั้งจุดตรวจจุดสกัดที่
อยู่ในเส้นทางคมนาคมสายหลักและสายรอง รวมทั้งการดำเนินการตั้งจุดตรวจโดยปรับเปลี่ยนห้วง
เวลาตามสถานการณ์และข้อมูลการข่าวที่เหมาะสม

(2) เสริมสร้างศักยภาพในการสกัดกั้นยาเสพติด โดย พัฒนาประสิทธิภาพ
จุดตรวจจุดสกัดบริเวณพื้นที่ตอนใน โดยสนับสนุนข้อมูลทางการข่าว อุปกรณ์เทคโนโลยีประจำด่าน
ตรวจ และพัฒนาทักษะบุคลากร

หน่วยงานรับผิดชอบ

(1) หน่วยงานหลัก

- ตำรวจภูธรจังหวัดอ่างทอง

(2) หน่วยงานสนับสนุน

- ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอทุกอำเภอ

3.2.3.3.2 แผนงานปราบปรามยาเสพติด

เป้าหมายแผนงาน

(1) จับกุมการกระทำผิดคดีร้ายสำคัญ ร้อยละ 20 ของคดีที่จับกุมทั้งหมด

(2) ดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทุกราย

(3) ยุติบทบาทการค้าและการแพร่ระบาดของยาเสพติดในเรือนจำทุกแห่ง

(4) ส่งตรวจสอบ/ยึดอายัดทรัพย์สิน ผู้ต้องหาคดียาเสพติดที่มีมูลค่าตั้งแต่

200,000 บาท ขึ้นไป เป้าหมาย - ราย

แนวทาง

(1) การปราบปราม ทำลายศักยภาพกลุ่ม เครือข่ายการค้ายาเสพติด คดีรายสำคัญ โดย

- จัดชุด Task Force ปฏิบัติการขยายผลการบังคับใช้กฎหมายตามมาตรา 6 และมาตรา 8 ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 เพื่อดำเนินการ

- สืบสวนทางการเงินเครือข่ายนักค้ายาเสพติดรายสำคัญ เพื่อขยายผลเครือข่าย และตัดวงจรทางการเงินของกลุ่มการค้ายาเสพติด โดยบูรณาการหน่วยงาน ให้มีการจัดตั้งกลไกแบบบูรณาการในทุกระดับ โดยให้จัดตั้งชุดปฏิบัติการสืบสวนทางการเงินในระดับกองบัญชาการระดับจังหวัด และกำหนดเป้าหมายสืบสวนปฏิบัติการ

- พัฒนาศักยภาพและสร้างบุคลากรให้เพียงพอต่อการสืบสวนเครือข่ายการค้ายาเสพติด โดยเฉพาะการสืบสวนขยายผลทางการเงิน

- ตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติดรายสำคัญทุกราย โดยบูรณาการกฎหมายที่มีอยู่และเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบทรัพย์สิน ได้แก่ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร เพื่อดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดและทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

(2) ปราบปรามนักค้ายาเสพติดในพื้นที่แพร่ระบาด เพื่อดำเนินการต่อกลุ่มผู้เกี่ยวข้องในชุมชนมิให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการต่อข้อร้องเรียนของประชาชน

- รับเรื่องร้องเรียนของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด จากทุกช่องทาง

- ให้ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด อ่างทอง ตรวจสอบข้อมูลบุคคลที่ถูกร้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในเบื้องต้น และมอบหมายให้ตำรวจภูธรจังหวัดอ่างทอง ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (ศป.ปส.อ.) เป็นหน่วยงานบูรณาการการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนดังกล่าว และรายงานผลการปฏิบัติให้ ศอ.ปส.จ.อท. ทราบ

- ปฏิบัติการปิดล้อมตรวจค้นยาเสพติดหมู่บ้าน/ชุมชน หรือพื้นที่เสี่ยง ตามเรื่องร้องเรียนดังกล่าว

(3) ดำเนินการต่อนักค้ายาเสพติดในเรือนจำ

- ปฏิบัติการจับกุมตรวจค้นสิ่งของต้องห้ามและโทรศัพท์มือถือแบบบูรณาการ เพื่อหยุดยั้งไม่ให้เกิดการส่งการจากในเรือนจำทุกเดือน เดือนละ 1 ครั้ง โดยให้เรือนจำจังหวัดอ่างทอง เป็นผู้รับผิดชอบหลัก

- บูรณาการขยายผลเครือข่ายนักค้ายาเสพติดในเรือนจำ โดยการตั้งชุดขยายผลอย่างถาวรในการสืบสวนเชิงลึกและปฏิบัติการ โดยมอบหมายให้เรือนจำจังหวัดอ่างทอง เป็นผู้รับผิดชอบหลัก ตำรวจภูธรจังหวัดอ่างทอง สำนักงาน ป.ป.ส.ภาค 1 สำนักงาน ปง.กรมสอบสวนคดีพิเศษ และสำนักงาน ป.ป.ท. เป็นหน่วยงานสนับสนุน

(4) การดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยเฉพาะข้อร้องเรียนในทุกช่องทาง

- เน้นดำเนินการตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 112/2557 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2557 เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด พ.ศ.2542 โดยให้ใช้กลไกคณะกรรมการกลั่นกรองข้อมูลหรือข่าวสาร การกระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยให้มีหน้าที่หลักในการป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด กรณีที่มีการกล่าวหาข้อร้องเรียนเป็นที่สงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐคนใดเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

- ให้ความสำคัญกับกลไกการรับเรื่องร้องเรียนของเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มุ่งเน้นช่องทาง ศูนย์ดำรงธรรม และศูนย์บริการประชาชน 1111

- ดำเนินการทางวินัยและทางอาญาต่อเจ้าหน้าที่รัฐ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 41/2557 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2557 เรื่อง การปราบปรามและหยุดยั้งการแพร่ระบาดของยาเสพติด

(5) การพัฒนางานข่าวกรองยาเสพติด ให้สามารถเชื่อมโยงงานการข่าวในทุกมิติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

- บูรณาการงานการข่าวร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามยาเสพติดเพื่อรวบรวมข้อมูลข่าวสาร

- จัดระบบข้อมูลข่าวสารยาเสพติด ให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ บนฐานเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการทำงาน

- เสริมสร้างความรู้ ทักษะ และขีดความสามารถในด้านการข่าวให้แก่เจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานรับผิดชอบ

(1) หน่วยงานหลัก

- ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดอ่างทอง
- ตำรวจภูธรจังหวัดอ่างทอง
- กอ.รมน.จว.อท.

ตัวชี้วัดแผนปราบปรามยาเสพติด

การจับกุมคดียาเสพติดรายสำคัญ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของคดีที่จับกุม

ทั้งหมด

3.2.3.4. แผนบริหารจัดการอย่างบูรณาการ

เป้าหมายแผน

กลไกระดับนโยบาย และกลไกภายใต้ ศอ.ปส. มีระบบบริหารจัดการ อำนวยการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างมีเอกภาพ สามารถนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนงานบริหารจัดการอย่างบูรณาการ

เป้าหมายแผนงาน ศอ.ปส.จ./ศป.ปส.อ./ศป.ปส.ม/ช

แนวทาง

(1) พัฒนา ปรับปรุง ระบบบริหารจัดการองค์กร โดยเฉพาะศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ และศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดประจำหมู่บ้านชุมชน และพัฒนาบทบาท หน้าที่ และกระบวนการบริหารจัดการขององค์กรปกครองท้องถิ่นในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

(2) พัฒนาระบบการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ปี 2559 และกระบวนการจัดทำแผนและงบประมาณในระดับจังหวัด

(3) กำกับ ติดตาม การใช้จ่ายงบประมาณ การรายงานผลการดำเนินงาน และประเมินผลการดำเนินงานของแผน

(4) พัฒนาระบบข้อมูลยาเสพติดในระดับจังหวัดและอำเภอ เพื่อชี้สถานการณ์ปัญหา ยาเสพติด และ พัฒนาระบบศูนย์ปฏิบัติการข้อมูล (War Room) ในทุกระดับอย่างต่อเนื่อง

(5) พัฒนารูปแบบ และแนวทางการพัฒนาบุคลากร พัฒนาระบบกำลังพลยาเสพติด เพื่อสร้างแรงจูงใจอย่างเป็นธรรม

หน่วยงานรับผิดชอบ

(1) หน่วยงานหลัก

- ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดอ่างทอง

(2) หน่วยงานสนับสนุน

- ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอทุกอำเภอ

ตัวชี้วัดแผน กลไก ศอ.ปส.ทุกระดับมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

ระยะเวลาในการดำเนินการ

ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2558 ถึง วันที่ 30 กันยายน 2559 และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อดำเนินการครบ 6 เดือนแรก (1 ตุลาคม 2558 – 31 มีนาคม 2559) ให้มีการประเมินสถานการณ์ปัญหายาเสพติด ทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมา และปรับแผนการดำเนินงานในห้วง 6 เดือนหลัง (1 เมษายน – 30 กันยายน 2559) ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหายาเสพติด เพื่อให้การดำเนินการบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

งบประมาณ

งบประมาณที่ใช้ดำเนินการตามแผนประกอบด้วย

- งบปกติของส่วนราชการ กระทรวง กรมต่างๆ
- งบประมาณของสำนักงาน ป.ป.ส.
- งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- งบประมาณตามแผนพัฒนาจังหวัด
- งบประมาณอื่น ๆ

ทั้งนี้ให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บริหารจัดการงบประมาณประจำปี 2559 เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ ให้บรรลุผลสำเร็จต่อไป

ตัวชี้วัดความสำเร็จในภาพรวมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดปี 2559

- (1) ความพึงพอใจและความเชื่อมั่นของประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดสูงขึ้น
- (2) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน อันเนื่องมาจากปัญหายาเสพติดสูงขึ้น
- (3) สถานการณ์ปัญหายาเสพติดในภาพรวมลดลงและสามารถควบคุมได้

3.2.4. การรายงานผลการดำเนินงานและการประเมินผล

3.2.4.1 การรายงานผลการดำเนินงาน

ให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพตามรูปแบบและห้วงเวลาที่กำหนดเป็นประจำทุกเดือน ไปยัง ศอ.ปส.จว.อท. เพื่อประมวลวิเคราะห์นำเสนอ ศอ.ปส.

3.2.4.2 การกำกับติดตาม

- ให้คณะทำงานเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดจังหวัดอ่างทอง ประชุมเพื่อติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวด้านยาเสพติด เพื่อสรุปสถานการณ์และกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เป็นประจำทุกเดือน

- ให้คณะกรรมการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด จัดให้มีการประชุมเพื่อติดตาม เฝ้าระวัง และสั่งการเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ให้เป็นไปตามเป้าหมายและยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้ รวมทั้งติดตามการเบิกจ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามนโยบายที่รัฐบาลกำหนดต่อไป

- ให้ ศอ.ปส.จ.อท. แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อกำกับติดตามประเมินผลการดำเนินงานต่าง ๆ ตามความจำเป็นและเหมาะสม

- ให้สำนักงานสถิติจังหวัดอ่างทอง ดำเนินการสำรวจสถานการณ์ยาเสพติด ความคิดเห็น และความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินการของภาครัฐ และรายงานให้คณะกรรมการ ศอ.ปส.จ.อท. ทราบทุกเดือน

3.2.4.3 การอำนวยการ

- ในภาพรวมจังหวัด ให้ ศอ.ปส.จ.อท. บูรณาการ อำนวยการ กำกับ ติดตามการดำเนินงานในภาพรวมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จ

- ในภาพรวมอำเภอ ให้ ศป.ปส.อ. อำนวยการ ประสานงาน สนับสนุนการดำเนินงานของทุกหน่วยงานในพื้นที่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จ

สำหรับในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง มีทั้งหมด 7 อำเภอประกอบด้วย 1.อำเภอเมืองอ่างทอง 2.อำเภอวิเศษชัยชาญ 3.อำเภอโพธิ์ทอง 4.อำเภอไชโย 5.อำเภอแสวงหา 6.อำเภอป่าโมก 7.อำเภอสามโก้ ในแต่ละอำเภอก็จะมีศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอละ 1 ศูนย์ มีหน้าที่ในการนำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดและข้อสั่งการของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยมีการบูรณาการกับหน่วยงานในพื้นที่ของ แต่ละอำเภอตามแต่ละภารกิจที่ได้รับ มีการออกคำสั่งของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อำเภอมีโดยมีรายละเอียด สรุปดังนี้

3.3 การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอโพธิ์ทอง

ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอโพธิ์ทอง จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 165/2557 ลงวันที่ 18 ตุลาคม 2557 เรื่อง จัดตั้งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่เป็นองค์กรระดับชาติในการอำนวยการและนำนโยบาย ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้การดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ โดยมีการบูรณาการของหน่วยงานราชการในพื้นที่ของอำเภอเพื่อเป็นหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ ซึ่งมีองค์ประกอบของศูนย์และอำนาจหน้าที่ดังนี้

3.3.1. องค์ประกอบ

องค์ประกอบของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอโพธิ์ทอง เนื่องจากรูปแบบของศูนย์เป็นในรูปแบบของการบูรณาการจึงมีการตั้งส่วนราชการทุกส่วนในพื้นที่ของอำเภอโดยมีนายอำเภอโพธิ์ทองเป็นผู้อำนวยการของศูนย์ ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง ผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรโพธิ์ทอง เป็นรองผู้อำนวยการ และมีหัวหน้าส่วนราชการ กำหนดนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง เป็นคณะกรรมการ มีปลัดอำเภอฝ่ายความมั่นคงเป็นเลขานุการ และสารวัตรป้องกันปราบปรามสถานีตำรวจภูธรโพธิ์ทองเป็นผู้ช่วยเลขานุการ ตามคำสั่งของอำเภอโพธิ์ทองในการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอโพธิ์ทอง

3.3.2. อำนาจหน้าที่

- นำนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวทาง และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจากศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ
- จัดทำแผนการปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดในระดับพื้นที่
- อำนวยการ สั่งการ เร่งรัด กำกับดูแล ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (ศป.ปส.อ.) และศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ศป.ปส.อปท.)
- จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่าง บูรณาการและเหมาะสม
- แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำ กำกับดูแล และตรวจสอบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่
- ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ผู้อำนวยการฯ มอบหมาย

3.4. สภาพทั่วไปของอำเภอโพธิ์ทอง

สภาพภูมิศาสตร์

อำเภอโพธิ์ทอง มีพื้นที่ 219.4 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอแสวงหา อำเภอท่าช้าง และอำเภอมหาราชบุรี (จังหวัดสิงห์บุรี)
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอเมืองอ่างทอง อำเภอวิเศษชัยชาญ และอำเภอสามโก้
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอไชโย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอศรีประจันต์ (จังหวัดสุพรรณบุรี)

ประชากร

อำเภอโพธิ์ทอง มีประชากรรวมทั้งสิ้นประมาณ 54,043 คน เป็นชาย 25,855 คน เป็นหญิง 28,189 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 18 มกราคม 2559)

ตำบล	จำนวนประชากร (ชาย/หญิง)		จำนวนรวม
	ชาย	หญิง	
1. ตำบลอ่างแก้ว	2,194	2,329	4,523
2. ตำบลอินทประมูล	1,715	1,918	3,633
3. ตำบลบางพลับ	1,760	1,960	3,720
4. ตำบลหนองแม่ไก่	1,434	1,574	3,008
5. ตำบลรามะสัก	3,990	4,376	8,366
6. ตำบลบางระกำ	1,134	1,272	2,406
7. ตำบลโพธิ์รังนก	801	868	1,668
8. ตำบลองครักษ์	2,430	2,690	5,120
9. ตำบลโคกพุทรา	1,291	1,416	2,707
10. ตำบลยางซ้าย	2,868	3,125	5,993
11. ตำบลบ่อแร่	819	850	1,669
12. ตำบลทางพระ	1,308	1,370	2,678
13. ตำบลสามง่าม	916	1,007	1,923
14. ตำบลบางเจ้าฉ่า	1,639	1,727	3,366
15. ตำบลคำหยาด	1,556	1,707	3,263
รวม	25,855	28,189	54,043

3.5. สถานการณ์ยาเสพติดของอำเภอโพธิ์ทอง

สถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่ของอำเภอโพธิ์ทองยังไม่พบว่ามีการผลิตยาเสพติดในพื้นที่ แต่ยังคงมีการแพร่ระบาดอยู่ในพื้นที่ของอำเภอ มีการลักลอบนำยาเสพติดจากนอกพื้นที่เข้ามาเส้นทางการลำเลียง ยาเสพติดเป็นถนนสายภายในหมู่บ้านที่มีพื้นที่ติดกับอำเภออื่น และพื้นที่ที่เป็นเขตติดต่อกับจังหวัดสุพรรณบุรี ทำให้ยังคงมีการแพร่ระบาดของยาเสพติดอยู่ในพื้นที่ของอำเภอ ในส่วนของตัวยาเสพติดที่แพร่ระบาดอยู่ในพื้นที่ของอำเภอโพธิ์ทองมีเพียงไม่กี่ชนิดได้แก่ ยาบ้า กัญชา

ยาไอซ์ ซึ่งตัวยาที่พบมากที่สุดในพื้นที่คือยาบ้า รองลงมาเป็นกัญชา และยาไอซ์ โดยกลุ่มผู้ใช้และผู้ติดยาเสพติด โดยมากพบอยู่ในกลุ่มของนักเรียน นักศึกษา กลุ่มผู้ใช้แรงงาน กลุ่มเยาวชนนอกสถานศึกษา ปัจจุบันตัวยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดเพิ่มมากขึ้นคือกัญชาพบมากในกลุ่มของนักเรียน นักศึกษา และเยาวชนนอกสถานศึกษา ส่วนสาเหตุที่มีการพบมากขึ้นเนื่องจากกลุ่มผู้เสพติดว่าตัวยาเสพติดประเภทกัญชาเจ้าหน้าที่ไม่สามารถตรวจพบได้และโทษทางกฎหมายเบากว่า ยาเสพติดประเภทอื่น ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงสภาพปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่มีความหลากหลายทั้งทางด้านตัวยาเสพติดและกลุ่มผู้ใช้ผู้ติดยาเสพติด โดยสภาพพื้นที่ของอำเภอโพธิ์ทองนั้น มีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมความเป็นอยู่ เนื่องจากอำเภอโพธิ์ทองเป็นอำเภอที่มีขนาดใหญ่ของจังหวัดอ่างทอง เป็นอำเภอที่มีสภาพชุมชนเป็นชุมชนเมืองประชากรประกอบอาชีพค้าขาย อุตสาหกรรม และมีชุมชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในพื้นที่ของอำเภอ จึงมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมทำให้ปัญหาเสพติดในพื้นที่ของอำเภอโพธิ์ทองมีความแตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละพื้นที่ในอำเภอ เป้าหมายการแพร่ระบาดของพื้นที่อำเภอโพธิ์ทองที่เป็นหมู่บ้านเฝ้าระวังรุนแรงมีด้วยกันทั้งหมด รวม 10 แห่ง คือ

1. ตำบลยางซ้าย	- หมู่ที่ 3	บ้านห้วยราชคราม
2. ตำบลรามะสัก	- หมู่ที่ 10	บ้านทุ่งชิง
3. ตำบลทางพระ	- หมู่ที่ 8	บ้านกาไร่
4. ตำบลบางพลับ	- หมู่ที่ 6	บ้านบางพลับ
5. ตำบลบางเจ้าฉ่า	- หมู่ที่ 8	บ้านบางเจ้าฉ่า
6. ตำบลอินทประมูล	- หมู่ที่ 1	บ้านน้ำอาบ
7. ตำบลอินทประมูล	- หมู่ที่ 2	บ้านน้ำอาบ
8. ตำบลอ่างแก้ว	- หมู่ที่ 6	บ้านตลาดเหนือ
9. ตำบลบางระกำ	- หมู่ที่ 2	บ้านสร้าง
10. ตำบลสามง่าม	- หมู่ที่ 5	บ้านโพธิ์เกรียบ

ในการนำแผนหรือนโยบายไปปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดก็จะประสบปัญหาในด้านต่างๆ และในการศึกษาคั้งนี้ผู้ศึกษาต้องการศึกษากรณีปัญหาในการปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอโพธิ์ทอง เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหา และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูล เพื่อศึกษาการนำนโยบายของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ ตลอดจนปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็น รวมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอโพธิ์ทอง ซึ่งในการดำเนินงานครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษาจะทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่างๆโดยใช้วิธีการวิจัย 2 วิธี คือ 1. การวิจัยเอกสาร 2. การวิจัยสนาม โดยในการศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาจะมุ่งเน้นการวิเคราะห์ตามหัวข้อ ดังนี้

- 1) โครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อำเภอโพธิ์ทอง
- 2) ระบบประสานงานและการขับเคลื่อนงานของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อำเภอโพธิ์ทอง
- 3) ทรัพยากรที่ใช้ในการบริหารของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอโพธิ์ทอง

4.1. ผลการศึกษาวิจัย

4.1.1. โครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอโพธิ์ทอง

โครงสร้างของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอโพธิ์ทอง เป็นรูปแบบของศูนย์ปฏิบัติการที่ตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ของอำเภอ โดยการนำนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวทาง และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจากศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดอ่างทองไปสู่การปฏิบัติ มีรูปแบบการดำเนินการที่เป็นการบูรณาการของหน่วยงานราชการในพื้นที่ของอำเภอตามคำสั่งของอำเภอโพธิ์ทอง เรื่องการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอโพธิ์ทอง มีภารกิจหน้าที่ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาเสพติดในด้านต่างๆ ดังนี้

- ฝ่ายอำนวยการหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักคืออำเภอโพธิ์ทอง มีอำนาจหน้าที่ในการรับผิดชอบงานธุรการต่างๆของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด วางระบบให้มีข้อมูลปัญหาเสพติด ประเมินสถานการณ์ยาเสพติดในภาพรวมของพื้นที่อำเภอ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของฝ่ายต่าง ๆ รายงานผลการปฏิบัติการ

และสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในพื้นที่ให้ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จังหวัดทราบ

- ฝ่ายป้องกันและเฝ้าระวังยาเสพติดหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักคืออำเภอโพธิ์ทอง มีหน้าที่จัดระบบและพัฒนาข้อมูลเกี่ยวข้องกับการป้องกันและเฝ้าระวัง ทั้งข้อมูลจากการสำรวจข้อเท็จจริงในพื้นที่ กำหนดรูปแบบการดำเนินงานด้านการป้องกันกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่และประสานหน่วยงาน/องค์กร/กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินกิจกรรมการป้องกันประสานงานและกำหนดมาตรการจัดระเบียบสังคมในพื้นที่ รวมทั้งประสานการปฏิบัติงานดังกล่าวและกำหนดกลไกการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด สนับสนุนการดำเนินงานของกลไกเฝ้าระวังต่างๆ ในพื้นที่

- ฝ่ายบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักคือสาธารณสุขอำเภอโพธิ์ทอง มีหน้าที่จัดระบบและพัฒนาข้อมูลเกี่ยวกับการบำบัดรักษาและการฟื้นฟูผู้เสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษาและกลับมาในพื้นที่สนับสนุนการค้นหาผู้เสพ / ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่ รวมทั้งการคัดกรองและจำแนกผู้เสพ / ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่ เพื่อเข้ารับการบำบัดรักษา ดำเนินการติดตามผลการดูแลทั้งการบำบัดรักษา ทั้งด้านสังคมและอาชีพของผู้ผ่านการบำบัดรักษาสนับสนุนสถานที่บำบัดรักษาในพื้นที่ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานที่กำหนดให้ฝ่ายอำนวยการทราบเป็นระยะ

- ฝ่ายปราบปรามยาเสพติดหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักสถานีตำรวจภูธรโพธิ์ทองและ รำมะสักมีอำนาจหน้าที่สืบสวนหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดการค้ายาเสพติดในพื้นที่ตลอดจนผู้มีอิทธิพลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจัดให้มีระบบการข่าว ประสานและสนับสนุนข้อมูลการข่าว การดำเนินงานปราบปรามกับหน่วยปราบปรามยาเสพติดที่เกี่ยวข้อง ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายป้องกันยาเสพติดและฝ่ายบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ในการปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดในพื้นที่เป้าหมายรับผิดชอบการตรวจพิสูจน์ยาเสพติดของสถานตรวจพิสูจน์ยาเสพติดให้รวดเร็วและถูกต้อง

ซึ่งในการดำเนินการในรูปแบบของการบูรณาการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดถึงแม้ว่าจะมีการแบ่งงานตามภารกิจและมีการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินการอย่างชัดเจนแล้วก็ตามแต่เนื่องจากในการดำเนินการนั้น ต้องมีหน่วยงานหลายหน่วยงานที่เข้ามาดำเนินการ พบว่าแต่ละหน่วยงานก็มีภารกิจหน้าที่หลักที่ต้องรับผิดชอบอยู่แล้ว จึงทำให้ภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นเพียงหน้าที่หรือภารกิจพิเศษที่ได้รับมอบหมายเป็นเฉพาะกิจเท่านั้น แต่ละหน่วยงานจึงดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้รับมอบหมายเพียงเท่านั้น จึงทำให้การดำเนินการในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควรและยังขาดความต่อเนื่อง

4.1.2. ระบบประสานงานและการขับเคลื่อนงานของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอโพธิ์ทอง

ในการแก้ไขปัญหาเสพติดในประเทศไทยนั้นรัฐบาลจะเป็นผู้กำหนดนโยบายในการแก้ไขปัญหาเสพติดโดยจะเป็นในรูปแบบการกำหนดแผนในการแก้ไขปัญหาในระดับชาติและมอบหมายภารกิจมายังหน่วยงานระดับกระทรวงจนถึงระดับจังหวัด โดยการดำเนินการระดับจังหวัดจะเป็นการตั้งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในระดับจังหวัดเป็นหน่วยงานที่เป็นฝ่ายอำนวยการในระดับจังหวัดมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการของศูนย์ และเป็นฝ่ายกำหนดแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาเสพติดของจังหวัดให้สอดคล้องกับให้สอดคล้องกับแผนการแก้ไขปัญหาเสพติดของส่วนกลาง ซึ่งในการขับเคลื่อนงานในการแก้ไขปัญหาเสพติดของจังหวัด ในระดับอำเภอจะมีการตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอเพื่อที่จะนำนโยบายการแก้ไขไปสู่การดำเนินการในพื้นที่ที่จะเป็นการนำนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวทาง และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจากศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมาปฏิบัติตามเป้าหมาย วิธีการ ขั้นตอนการดำเนินการ และระยะเวลาตามที่จังหวัดสั่งการ ซึ่งในการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่พบปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

- ในกระบวนการนำนโยบายลงไปสู่ภาคปฏิบัตินโยบายหรือยุทธศาสตร์พบว่ามีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานหรือไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในกระบวนการกำหนดนโยบายไม่ได้มีการพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติและมีเป้าหมายหรือมีความคาดหวังต่อผลสำเร็จที่ไม่สอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดนั่นเอง ในขณะที่การกำหนดยุทธศาสตร์จากส่วนกลางเป็นในลักษณะยุทธศาสตร์เดียวครอบคลุมทั้งประเทศจึงเป็นการมองข้ามความหลากหลายทางสังคม วัฒนธรรม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งความแตกต่างในเชิงโครงสร้างของปัญหาเสพติดในแต่ละพื้นที่ ซึ่งนับเป็นอุปสรรคสำคัญในการแก้ไขปัญหาเสพติดในแต่ละพื้นที่ให้บรรลุผลสำเร็จ

- ในการกำหนดนโยบายจากส่วนกลางกรณี กำหนดว่า ผู้เสพคือผู้ป่วย ซึ่งในปัจจุบันได้มีคำสั่ง คสช.ที่ 108/2558 เรื่องการปฏิบัติต่อผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อเข้าสู่การบำบัดฟื้นฟู กล่าวคือหากตรวจพบว่ามีผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่ได้กำหนดไว้ในคำสั่งดังกล่าว ผู้กระทำความผิดสามารถขอเข้ารับการบำบัดฟื้นฟูได้โดยไม่ต้องรับโทษทางกฎหมาย จึงเป็นส่วนผลักดันให้คนเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากยิ่งขึ้น เนื่องจากจะไม่มีใครเกรงกลัวกฎหมาย เพราะมั่นใจว่าจะไม่ถูกลงโทษ

- ในการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินการเกี่ยวกับหมู่บ้านเฝ้าระวังรุนแรงที่มาจากส่วนกลางไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในพื้นที่ เช่น การกำหนดให้พื้นที่อำเภอต้องมีหมู่บ้านเฝ้าระวัง

รุนแรงเป็นจำนวนมากหมู่บ้านตามในส่วนกลางเป็นผู้กำหนด จึงทำให้รูปแบบการดำเนินการในการแก้ไข ปัญหาในพื้นที่ เป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเพื่อให้ได้ข้อมูลในการรายงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย

- ในการดำเนินงานด้านบำบัดฟื้นฟูผู้เสพยาเสพติด มีการกำหนดเป้าหมายการหาผู้ เสพเพื่อเข้ารับการบำบัดจากศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดเป็นจำนวนคน เพื่อที่จะให้ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ ส่งไปเพื่อเข้ารับการบำบัดฟื้นฟูให้ ได้ตามเป้าหมาย ซึ่งในข้อเท็จจริงแล้วในการส่งผู้เสพยาเสพติดเพื่อที่จะเข้าไปรับการบำบัดฟื้นฟูต้องมี กระบวนการคัดกรองผู้เสพยาเสพติดเพื่อที่จะคัดแยกประเภทของผู้เข้ารับการบำบัดในโปรแกรมการ บำบัดต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ดังนั้นหากมีการกำหนดเป้าในการดำเนินการในทางปฏิบัติ ศูนย์ ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอจึงต้องดำเนินการค้นหาผู้เสพยาเสพติดเพื่อเข้ารับ การบำบัดให้ได้ตามจำนวน จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้กระบวนการคัดกรองผู้เสพยาเสพติดและ กระบวนการบำบัดไม่ได้ประสิทธิภาพ

- กระบวนการในการดำเนินงานด้านการปราบปรามยาเสพติดและการบังคับใช้ กฎหมาย ถึงแม้จะมีแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจนภายใต้กฎหมายกำหนด แต่พบว่าทุกพื้นที่ที่มี ข้อจำกัดทางด้านกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการกับเด็กและเยาวชนไม่เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทำให้ผู้ค้าอาศัยช่องว่างระหว่างกฎหมายในการกระทำความผิด เช่น ให้เด็กเยาวชน ส่งยา/ขายยา อีกทั้งกระบวนการขั้นตอนในการดำเนินการต่อผู้กระทำผิดกฎหมายมีกระบวนการ ค่อนข้างมากซับซ้อนจึงไม่สามารถดำเนินการได้ทันต่อเหตุการณ์ เช่นในการที่จะตรวจค้นเป้าหมาย ต้องรอหมายศาลถึงจะเข้าดำเนินการได้ เป็นต้น

- ด้านการให้ความร่วมมือจากภาคประชาชน ประชาชนในพื้นที่ยังไม่ให้ความไว้วางใจใน เรื่องความปลอดภัยของตนเองในการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ เนื่องจากยังไม่เข้าใจในมาตรการใน การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ จึงทำให้ขาดตัวแทนในภาคประชาชน อีกทั้งประชาชนยังคงมองว่า ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่ ไกลตัว บางส่วนกลับมองว่าการให้ความร่วมมือในการดำเนินการของ เจ้าหน้าที่จะทำให้ตนเองได้รับความเดือดร้อน และในการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่นั้นไม่ได้รับ ผลตอบแทนหรือผลประโยชน์หรือสวัสดิการใดๆ ทำให้ขาดแรงจูงใจในการให้ความร่วมมือในภาค ประชาชน

4.1.3. ทรัพยากรที่ใช้ในการบริหารของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอโพธิ์ทอง

การดำเนินการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอในด้าน ทรัพยากรในการดำเนินการสามารถแยกออกเป็นทรัพยากรในด้านต่างๆด้วยกันสามด้านคือ ทรัพยากรด้านบุคลากร ทรัพยากรด้านงบประมาณ ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์

- ทรัพยากรด้านบุคลากร เนื่องจากรูปแบบของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอโพธิ์ทองเป็นรูปแบบของการบูรณาการจากหน่วยงานต่างๆในพื้นที่ของอำเภอที่ตั้งขึ้นมาเพื่อรองรับนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวทาง และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจากศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดมาปฏิบัติในระดับพื้นที่ที่มีการตั้งหัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่ของอำเภอตามคำสั่งของอำเภอโพธิ์ทอง เรื่องการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอมีนายอำเภอโพธิ์ทองเป็นผู้อำนวยการของศูนย์ ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง ผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรโพธิ์ทอง เป็นรองผู้อำนวยการ และมีหัวหน้าส่วนราชการ กำนันทุกตำบล นายกองตรีปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งเป็นคณะกรรมการ มีปลัดอำเภอฝ่ายความมั่นคงเป็นเลขานุการ และสารวัตรป้องกันปราบปรามสถานีตำรวจภูธรโพธิ์ทองเป็นผู้ช่วยเลขานุการ จึงอาจมองได้ว่าการดำเนินการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอมีบุคลากรในการดำเนินการแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างเพียงพอ แต่เนื่องจากบุคลากรที่มาดำเนินการในศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอโพธิ์ทองเป็นบุคลากรที่มีต้นสังกัดของตัวเองและมีหน้าที่ภารกิจประจำของตัวเองอยู่แล้ว จึงทำให้ขาดบุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่มาปฏิบัติการประจำศูนย์อย่างแท้จริง ในการปฏิบัติการจึงเป็นการปฏิบัติตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายเพียงให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ได้รับทำให้ขาดความต่อเนื่องและจริงจัง อีกทั้งจากการที่บุคลากรที่เข้ามาดำเนินการมาจากหลายหน่วยงานจะทำให้การดำเนินการเป็นไปในทิศทางเดียวกันจึงเป็นไปได้ยากเพราะแต่ละหน่วยงานก็มีรูปแบบการดำเนินการแตกต่างกันออกไป

- ทรัพยากรด้านงบประมาณ ในด้านงบประมาณในการดำเนินการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ ต้องรอรับการจัดสรรจากศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด ซึ่งในการจัดสรรงบประมาณก็จะเป็นในรูปแบบจัดสรรให้ตามภารกิจในด้านต่างๆ ตาม ที่ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดกำหนดมา ในแต่ละปีการกำหนดงบประมาณก็จะแตกต่างกันออกไปตามนโยบาย และภารกิจข้อสั่งการจากส่วนกลาง ซึ่งสามารถแยกเป็นด้านต่างโดยมีรายละเอียด สรุปได้ดังนี้

(1) ภารกิจด้านการค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเพื่อเข้ารับการรักษา เป้าหมายการดำเนินการ 110 หมู่บ้าน งบประมาณการดำเนินการเป็นจำนวนเงิน 20,000 บาท

(2) กิจกรรมด้านการจัดระเบียบสังคมโดยการลงพื้นที่ที่ตรวจร้านเกมส์ ร้านอินเทอร์เน็ต สถานบริการ สถานที่ล่อแหลมที่เป็นแหล่งมั่วสุมของกลุ่มเยาวชนในพื้นที่ของอำเภอ มีเป้าหมายการดำเนินการ 110 หมู่บ้าน งบประมาณการดำเนินการเป็นจำนวนเงิน 36,000 บาท

(3) กิจกรรมการเสริมสร้างหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งโดยการลงพื้นที่เข้าไปในหมู่บ้านชุมชนเพื่อทำความเข้าใจให้กับประชาชนเกี่ยวกับปัญหาเสพติด ดำเนินการหาข่าวและเบาะแส

เกี่ยวกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับ ยาเสพติด ดำเนินการปิดล้อมตรวจค้นเป้าหมายผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เป้าหมายการดำเนินการ 10 หมู่บ้าน งบประมาณการดำเนินการเป็นจำนวนเงิน 201,200 บาท

(4) กิจกรรมด้านการดำเนินการสนับสนุนการดำเนินการของชุดปฏิบัติการประจำตำบลในการออกลาดตระเวน การตั้งจุดตรวจ จุดสกัดภายในพื้นที่ของอำเภอเพื่อเป็นการป้องกันปัญหา ยาเสพติดในพื้นที่ของอำเภอ มีเป้าหมายในการดำเนินการ 15 ตำบล 110 หมู่บ้าน งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ 23,100 บาท

จากข้อเท็จจริงจะเห็นได้ว่างบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ ที่ได้รับจากศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดโดยภาพรวมแล้วหากดูตามกิจกรรม ภารกิจ และสภาพพื้นที่ที่ต้องดำเนินการแล้วจะเห็นได้ว่างบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอต่อการดำเนินการที่จะแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในภาพรวมของอำเภอ ซึ่งในการดำเนินการในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดนั้นต้องดำเนินการให้ครอบคลุมทุกพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพราะเป้าหมายในการดำเนินการจะเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาจึงไม่สามารถกำหนดพื้นที่และงบประมาณในการดำเนินการได้ตายตัว จึงทำให้ทรัพยากรที่ใช้ในการบริหารมีไม่เพียงพอและขาดความยืดหยุ่นต่อการปฏิบัติหน้าที่

- ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ ในด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอจากการที่เป็นศูนย์ที่มีรูปแบบการดำเนินการเป็นแบบบูรณาการของส่วนราชการในทุกภาคส่วนในพื้นที่ วัสดุอุปกรณ์ส่วนมากจะเป็นการสนับสนุนมาจากหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ที่เข้าร่วมดำเนินการ เช่น อาวุธปืน วิหุขุสื่อสาร ยานพาหนะ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการในการประชาสัมพันธ์ต่างๆ ฯลฯ และอีกส่วนหนึ่งก็รวมอยู่ในงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด ซึ่งจากข้อเท็จจริงดังกล่าวทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการนั้นยังไม่ประสบปัญหาในด้านนี้มากนักเพราะสามารถนำวัสดุอุปกรณ์ของต้นสังกัดของหน่วยงานที่เข้าร่วมในการดำเนินการมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้ปัญหาที่พบมาก ปัญหาที่พบมากจะเป็นในด้านงบประมาณมากกว่า

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1. สรุปผลการวิจัย

ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

(1) ปัญหาด้านโครงสร้าง เนื่องจากศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอเป็นรูปแบบการบูรณาการร่วมกันหลายฝ่ายของหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่ จึงทำให้ไม่มีบุคลากรขององค์กรปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างจริงจัง เนื่องจากแต่ละหน่วยงานก็มีภารกิจหลักของตัวเองอยู่แล้ว จึงทำให้การดำเนินการในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควรและยังขาดความต่อเนื่อง

(2) ปัญหาทางด้านนโยบาย การนำนโยบายจากส่วนกลางไปสู่ภาคปฏิบัติ นโยบายหรือยุทธศาสตร์พบว่ามีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานหรือไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในกระบวนการกำหนดนโยบายไม่ได้มีการพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติและมีเป้าหมายหรือมีความคาดหวังต่อผลสำเร็จที่ไม่สอดคล้องกับปัญหา การกำหนดยุทธศาสตร์จากส่วนกลางเป็นในลักษณะยุทธศาสตร์เดียวครอบคลุมทั้งประเทศจึงเป็นการมองข้ามความหลากหลายทางสังคม วัฒนธรรม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งความแตกต่างในเชิงโครงสร้างของปัญหายาเสพติดในแต่ละพื้นที่ ซึ่งนับเป็นอุปสรรคสำคัญในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในแต่ละพื้นที่ให้บรรลุผลสำเร็จ

(3) ปัญหาทางด้านกฎหมาย กฎหมายยังคงให้โอกาสกับผู้กระทำความผิดด้านยาเสพติด อีกทั้งขั้นตอนในการดำเนินการต่อผู้กระทำความผิดกฎหมายมีกระบวนการค่อนข้างมากซับซ้อนจึงไม่สามารถดำเนินการได้ทันต่อเหตุการณ์

(4) ปัญหาด้านการให้ความร่วมมือจากภาคประชาชน ประชาชนในพื้นที่ยังไม่ให้ความไว้วางใจในเรื่องความปลอดภัยของตัวเองในการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ เนื่องจากยังไม่เข้าใจในมาตรการในการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ จึงทำให้ขาดตัวแทนในภาคประชาชน อีกทั้งประชาชนยังคงมองว่าปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่ไกลตัว บางส่วนกลับมองว่าการให้ความร่วมมือในการดำเนินการของเจ้าหน้าที่จะทำให้ตนเองได้รับความเดือดร้อน และในการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่นั้นไม่ได้รับผลตอบแทนหรือผลประโยชน์หรือสวัสดิการใด ๆ ทำให้ขาดแรงจูงใจในการให้ความร่วมมือในภาคประชาชน

(5) ปัญหาด้านทรัพยากรในการบริหาร เนื่องจากการดำเนินการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอในด้านทรัพยากรในการดำเนินการเป็นรูปแบบของศูนย์ปฏิบัติการแบบบูรณาการจากหน่วยงานต่างๆในพื้นที่ จึงทำให้ขาดบุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่มาปฏิบัติการประจำศูนย์ปฏิบัติการและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ ในด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการ ต้องรอรับการจัดสรรจากศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด ซึ่งในการจัดสรรงบประมาณก็จะเป็นในรูปแบบจัดสรรให้ตามภารกิจที่ได้รับตามจำนวนเป้าหมายในการดำเนินการ จึงทำให้ทรัพยากรที่ใช้ในการบริหารมีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่

5.2. อภิปรายผลการวิจัย

ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

(1) **ปัญหาด้านโครงสร้าง** จากการที่ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอเป็นหน่วยงานเฉพาะกิจที่ตั้งขึ้นในรูปแบบการบูรณาการร่วมกันหลายฝ่ายของหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่ เพื่อดำเนินการตามนโยบายที่ได้รับมาสู่การปฏิบัติในพื้นที่ จึงทำให้การดำเนินการในการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควรและยังขาดความต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ ฉันทวัฒน์ รัตนศักดิ์ ได้กล่าวโดยสรุปว่า ปัจจัยกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ การประสานงานระหว่างหน่วยงานในการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น หากมีจำนวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาก และหน่วยงานเหล่านั้นมีวัฒนธรรมองค์การที่แตกต่างกัน บางครั้งอาจทำให้เกิดปัญหาด้าน การประสานงานจนทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติ มีปัญหาขึ้นมาได้ นอกจากนี้ในเรื่องของจำนวนมากน้อยของจุดตัดสินใจ (Clearance Point) ถ้าหากมีมาก ความล่าช้าในการปฏิบัติงานก็จะมีมากขึ้นด้วย หน่วยงานที่ร่วมกันปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบายจะมีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบาย

(2) **ปัญหาทางด้านนโยบาย** การนำนโยบายจากส่วนกลางไปสู่ภาคปฏิบัติ พบว่ามีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานหรือไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องมาจากในกระบวนการกำหนดนโยบายไม่ได้มีการพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติและมีเป้าหมายหรือมีความคาดหวังต่อผลสำเร็จที่ไม่สอดคล้องกับปัญหาการกำหนดยุทธศาสตร์จากส่วนกลางเป็นในลักษณะยุทธศาสตร์เดียวครอบคลุมทั้งประเทศจึงเป็นการมองข้ามความหลากหลายทางสังคม วัฒนธรรม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งความแตกต่างในเชิงโครงสร้างของปัญหาเสพติดในแต่ละพื้นที่ ซึ่งนับเป็นอุปสรรคสำคัญในการแก้ไขปัญหาเสพติดในแต่ละพื้นที่ให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วรเดช จันทระ ที่ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยสรุปว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติมีขั้นตอนที่สำคัญ

ขั้นตอนในการกำหนดนโยบายระดับมหภาค รัฐบาลจะมีอำนาจในการกำหนดนโยบายมีบทบาทเป็นผู้ควบคุมการแปลงนโยบายไปเป็นแนวทาง/โครงการ โดยใช้องค์กรขนาดใหญ่หรือองค์การแบบราชการที่มีสายการบังคับบัญชาหลายขั้นตอน แบ่งอำนาจลดหลั่นกันลงไป แต่การควบคุมและการตัดสินใจเด็ดขาดอยู่ที่หน่วยงานระดับชาติ และเมื่อมีการกำหนดนโยบายแล้วก็จะนำไปสู่ขั้นตอนระดับจุลภาคคือขั้นตอนในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งจากการที่รัฐบาลเป็นผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายมาจากส่วนกลาง จากขั้นตอนดังกล่าวในการนำนโยบายไปปฏิบัติในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างทางด้านบริบทสังคม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ ย่อมจะพบปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัตินโยบายที่แตกต่างกัน

(3) ปัญหาทางด้านกฎหมาย กฎหมายยังคงให้โอกาสกับผู้ที่ทำให้ผิดด้านยาเสพติด ในการกำหนดนโยบายจากส่วนกลางกรณีกำหนดว่า ผู้เสพคือผู้ป่วย และได้กำหนดยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาผู้เสพยาเสพติด ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานในการพัฒนาการดำเนินงานกับ ผู้เสพยาเสพติด นำเข้าสู่การบำบัดรักษาในระบบสมัครใจเป็นหลัก ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 108/2557 หรือในรูปแบบที่เหมาะสม เรื่องการปฏิบัติต่อผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อเข้าสู่การบำบัดฟื้นฟู กล่าวคือหากมีตรวจพบว่ามีผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่ได้กำหนดไว้ในคำสั่งดังกล่าว ผู้กระทำความผิดสามารถขอเข้ารับการบำบัดฟื้นฟูได้โดยที่ไม่ต้องรับโทษทางกฎหมาย จึงเป็นส่วนผลักดันให้คนเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากยิ่งขึ้น เนื่องจากจะไม่มีใครเกรงกลัวกฎหมาย เพราะมั่นใจว่าจะไม่ถูกลงโทษ และยังส่งผลกระทบต่อ การบังคับใช้ของเจ้าหน้าที่ อีกทั้งขั้นตอนในการดำเนินการต่อผู้กระทำความผิดกฎหมาย มีกระบวนการค่อนข้างมากซับซ้อนจึงไม่สามารถดำเนินการได้ทันต่อเหตุการณ์

(4) ปัญหาด้านการให้ความร่วมมือจากภาคประชาชน ประชาชนในพื้นที่ยังไม่ให้ความสนใจในเรื่องความปลอดภัยของตนเองในการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ เนื่องจากยังไม่เข้าใจในมาตรการในการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ จึงทำให้ขาดตัวแทนในภาคประชาชน อีกทั้งประชาชนยังคงมองว่าปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่ไกลตัว บางส่วนกลับมองว่าการให้ความร่วมมือในการดำเนินการของเจ้าหน้าที่จะทำให้ตนเองได้รับความเดือดร้อน และในการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่นั้นไม่ได้รับผลตอบแทนหรือผลประโยชน์หรือสวัสดิการใดๆ ทำให้ขาดแรงจูงใจในการให้ความร่วมมือในภาคประชาชน ต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ ธนยวัฒน์ รัตนศักดิ์ ได้กล่าวโดยสรุปว่า ปัจจัยกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านการรณรงค์และการประชาสัมพันธ์ การรณรงค์ (Campaign) หมายถึง ขั้นตอน ของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มีกิจกรรมในการโน้มน้าวใจให้บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้อง สำหรับ การประชาสัมพันธ์ คือ เรื่องการสื่อสารที่มีการวางแผนเพื่อชักจูงใจโดยมีการจัดวางรูปแบบเพื่อให้มีอิทธิพลเหนือกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญในเรื่องที่ต้องการประชาสัมพันธ์ การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้ปฏิบัติจะต้องรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้กับ

กลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อนโยบายก่อนที่จะลงมือปฏิบัติจริง ทั้งนี้เพื่อลดแรงต่อต้านนโยบาย และลดความเบี่ยงเบน จากมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เกิดจากการดำเนินงานของข้าราชการระดับปฏิบัติได้

(5) **ปัญหาด้านทรัพยากรในการบริหาร** เนื่องจากการดำเนินการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอในด้านทรัพยากรในการดำเนินการเป็นรูปแบบของศูนย์ปฏิบัติการแบบบูรณาการจากหน่วยงานต่างๆในพื้นที่ จึงทำให้ขาดบุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่มาปฏิบัติการประจำศูนย์ปฏิบัติการและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ ในด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการ ต้องรอรับการจัดสรรจากศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด ซึ่งในการจัดสรรงบประมาณก็จะเป็นในรูปแบบจัดสรรให้ตามภารกิจที่ได้รับตามจำนวนเป้าหมายในการดำเนินการ จึงทำให้ทรัพยากรที่ใช้ในการบริหารมีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ สอดคล้องกับแนวคิดของ ฉันทวัฒน์ รัตนศักดิ์ ได้กล่าวโดยสรุปว่า ปัจจัยกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านความพร้อมของทรัพยากร ในการนำนโยบายไปปฏิบัติสิ่งสำคัญก็คือ ต้องมีการ ใช้ทรัพยากร ทั้งคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีต่าง ๆ รวมทั้งอาคารสถานที่ สำหรับเรื่องบุคลากร หรือกำลังคนนั้น มีเงื่อนไขที่ต้องพิจารณาได้แก่ ประการแรก นโยบายที่จะถูกนำไปปฏิบัตินั้นต้องการบุคลากรจำนวนเท่าใด และมีคุณสมบัติอย่างไร หากการนำนโยบายไปปฏิบัติต้องการบุคลากรเพิ่มจำนวนมาก หน่วยงานจะต้องสรรหาบุคลากรมาทำงานใหม่ ซึ่งต้องใช้เวลาสักระยะหนึ่ง อาจส่งผลให้ไม่สามารถ เริ่มนำนโยบายไปปฏิบัติได้ทันที หากต้องการบุคลากรที่มีคุณสมบัติพิเศษเฉพาะเจาะจง หรือมีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน อาจต้องใช้เวลาในการสรรหาบุคลากรเหล่านั้น ประการที่สอง บุคลากรที่ต้องการเหล่านั้นมีอยู่ในระบบราชการหรือไม่ หากมีอยู่แล้วบุคลากรเหล่านั้นมีคุณภาพ ความรู้ ความสามารถที่จะปฏิบัติตามนโยบายนั้นได้หรือไม่ บุคลากรเหล่านั้นมีความยินดีหรือความตั้งใจที่จะมาร่วมเป็น ผู้ปฏิบัติในนโยบายนั้นหรือไม่ สำหรับหน่วยงานที่มีบุคลากรเหล่านั้นอยู่ จะยินยอม ที่จะให้บุคลากรเหล่านั้นมาเป็นผู้ร่วมปฏิบัติตามนโยบายนั้นหรือไม่ ประการที่สาม หากไม่มีบุคลากรเหล่านั้นในหน่วยงานราชการ หน่วยงานจะไปหาที่ไหน หากจากภาคเอกชนได้หรือไม่ จะมีวิธีการดึงดูดบุคลากรเหล่านั้นอย่างไร ปัญหาในการ นำนโยบายไปปฏิบัติจะมีความสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น หากบุคลากรที่เราต้องการนั้นมีอยู่ ไม่เพียงพอในระบบราชการ หรือบุคลากรไม่มีความพร้อมหรือเต็มใจที่จะเข้ามาร่วมปฏิบัติตามนโยบายนั้น และหากบุคลากรกระจัดกระจายกันอยู่ตามส่วนราชการหลายหน่วย ก็อาจจะเกิดปัญหาความไม่เต็มใจของหน่วยงานต้นสังกัดที่จะให้ข้าราชการในสังกัดมาร่วมดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว ปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลต่อสมรรถนะ ของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และความสำเร็จของนโยบายโดยส่วนรวม สำหรับปัจจัยด้านงบประมาณนั้น หากหน่วยงานที่รับผิดชอบใน การนำนโยบายไปปฏิบัติ ถูกจำกัดเงื่อนไขของการใช้งบประมาณ จะทำให้การปฏิบัติงานเกิดปัญหามากขึ้น เช่น ข้อจำกัด เรื่องเงื่อนไขของการใช้เงิน หรือมีระเบียบ

บังคับเกี่ยวกับการใช้เงินมากมายจนขาดความยืดหยุ่น ก็จะเป็นตัวบั่นทอนสมรรถนะของหน่วยปฏิบัติมากขึ้น นอกจากนี้ในกรณีที่การนำนโยบายไปปฏิบัติจำเป็นจะต้องได้รับการสนับสนุนทางการเงินอย่างมาก แต่รัฐบาลไม่อาจหาเงินมาสนับสนุน ได้ หรือทำได้ล่าช้าก็อาจจะทำให้เกิดปัญหาได้ เช่นเดียวกับปัญหาเรื่องเครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนปัจจัยทางด้านวิทยาการหรือเทคโนโลยี ที่เกี่ยวข้องในนโยบาย หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยดังกล่าวอย่างเพียงพอหรือทันเวลา ก็อาจจะทำให้การปฏิบัติงานเกิดปัญหา ในบางกรณีการปฏิบัติตามนโยบายนั้นมีลักษณะที่ต้องใช้เทคโนโลยีหรือวิทยาการเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย แต่ผู้ปฏิบัติขาดความรู้หรือความเข้าใจ ในเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในเรื่องนี้ความสัมพันธ์กับปัจจัยทางด้านบุคลากรดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

5.3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.3.1. ข้อเสนอเชิงนโยบาย

(1) ในการกำหนดโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในระดับอำเภอ ควรให้มีการตั้งเป็นหน่วยงานอย่างเป็นทางการเป็นหน่วยงานหลักในพื้นที่ ในการแก้ไขปัญหายาเสพติด มีบุคลากรเป็นของตนเอง เพื่อที่จะได้ดำเนินการในการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินการอย่างแท้จริง และมีความต่อเนื่อง

(2) การดำเนินการในขั้นตอนการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวทาง หรือแผนปฏิบัติการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ ควรให้หน่วยงานในระดับพื้นที่เป็นผู้เสนอ หรือให้เป็นผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการในขั้นตอนดังกล่าว เพื่อที่จะได้แผนปฏิบัติการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในระดับพื้นที่ ที่สะท้อนสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงและสอดคล้องกับปัญหายาเสพติดในพื้นที่อย่างถูกต้องตรงตามเป้าหมาย

(3) ควรให้มีมาตรการบังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบ อย่างเข้มงวดและจริงจัง ต่อผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดซ้ำ โดยการเพิ่มบทลงโทษให้หนักขึ้น และควรให้มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ มีกฎหมายคุ้มครองเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อลดเงื่อนไขในการดำเนินการ

(4) ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้กับภาคประชาชนในพื้นที่ ให้ได้รับรู้ถึงมาตรการและแนวทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติด และควรมีมาตรการในการคุ้มครองความปลอดภัย พร้อมทั้งควรกำหนดให้มีค่าตอบแทนหรือสวัสดิการต่างๆให้กับภาคประชาชนที่ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อที่จะได้เป็นขวัญกำลังใจให้กับภาคประชาชน อีกทั้งยังเป็นแรงจูงใจให้การมีส่วนร่วมในภาคประชาชนในการแก้ไขปัญหายา

(5) หน่วยงานในระดับสูงหรือผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ควรให้ความสำคัญในการจัดสรรบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ในการดำเนินงานด้านยาเสพติด เพราะในการดำเนินงานในด้านต่างๆ หากขาดทรัพยากรในการบริหารจัดการ ก็จะทำให้การดำเนินการไม่ประสบความสำเร็จตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวทาง หรือแผนปฏิบัติการที่ได้กำหนดไว้

5.3.2. ข้อเสนอเชิงปฏิบัติ

(1) ในการดำเนินการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอจากการศึกษาที่พบว่าในการดำเนินการภายในหมู่บ้านหรือชุมชนไม่ได้รับความร่วมมือจากภาคประชาชน ประกอบกับการขาดบุคลากรในการปฏิบัติงานด้านยาเสพติดของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ จึงควรให้มีการจัดตั้งชุดปฏิบัติการภายในหมู่บ้านโดยให้ประชาชนที่มีจิตอาสาในการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการให้เป็นรูปธรรมชัดเจน มีการออกคำสั่งการจัดตั้งชุดปฏิบัติการภายในหมู่บ้าน มีการให้อำนาจหน้าที่ในการให้เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานในการปฏิบัติหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาด้านยาเสพติดและเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ในภาคส่วนของประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพติด

(2) เมื่อมีการจัดตั้งชุดปฏิบัติการภายในหมู่บ้านแล้วก็ควรจัดให้มีการฝึกอบรมเพิ่มทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ในด้านต่างๆ ให้ได้รับการเรียนรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมาย วิธีปฏิบัติในการดำเนินการเมื่อผู้ได้รับการฝึกอบรมผ่านการฝึกอบรมในทุกขั้นตอน และได้รับคำสั่งให้เป็นชุดปฏิบัติการประจำหมู่บ้านแล้ว แล้วจึงเสนอชื่อขอให้นายอำเภอออกใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนและใบอนุญาตพกพาอาวุธปืนภายในเขตพื้นที่ของอำเภอเพื่อเป็นการป้องกันตัว

รายการอ้างอิง

หนังสือและบทความในหนังสือ

ฉันทวัฒน์ รัตนศักดิ์. *นโยบายสาธารณะ* เชียงใหม่ : คณะนิเทศการพิมพ์, 2555.

รัชตา มิตรสมหวัง. *โครงการรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต. “เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนวิชา PAD 7042 การนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลนโยบาย”* กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2556.

วรเดช จันทรศร. *การนำนโยบายไปปฏิบัติ* กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมการการปฏิรูประบบราชการ สำนักงานกฤษฎามนตรี, 2540.

วรเดช จันทรศร. *ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค, 2551.

สมพร เฟื่องจันทร์. *นโยบายสาธารณะ: ทฤษฎีและการปฏิบัติ* กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไอดีเอ็นเอสโตร์, 2539.

วิทยานิพนธ์

จรัญ เจริญธรรม. “ประสิทธิผลของการป้องกันปราบปรามยาเสพติดให้โทษของสถานีตำรวจภูธรอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย.” การค้นคว้าแบบอิสระปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.

เฉลิมพล เจียตระกูล. “การประเมินผลการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานบันเทิงในอำเภอเมืองเชียงใหม่.” การค้นคว้าแบบอิสระปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.

ชินวัฒน์ เสือป่า. “ปัจจัยที่เกื้อหนุนต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในชุมชน กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาพัฒนาชุมชน คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.

เชิดศักดิ์ เกตุสม. “การป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ในมณฑลทหารบกที่ 33 จังหวัดเชียงใหม่.” การค้นคว้าแบบอิสระปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2550.

วรรณ เลียงหล้า. “ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 5.” การค้นคว้าแบบอิสระปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2553.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

“ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ.” <https://www.gotoknow.org/posts/448023>
(สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2558)

นายธีรพัฒน์ อังศุवाल. “ปัญหาของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติในประเทศไทย.”
<http://www.pub-law.net/publaw/view.aspx?id=1758> (สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2558)

ภาคผนวก ก

ผลการวิจัยภาคสนาม

การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้ปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอโพธิ์ทอง ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่แน่นอน คือสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด โดยเนื้อหาของคำถามครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษา และ ผลการศึกษาเป็นการนำการบรรยายเรียงลำดับตามข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์และการตอบคำถามของผู้ให้สัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

ประเด็นในการสัมภาษณ์และผู้ให้ข้อมูล

ประเด็นการสัมภาษณ์

1. กระบวนการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นอย่างไร
2. ท่านคิดว่าแนวทาง ขั้นตอน วิธีการปฏิบัติการศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่หรือไม่อย่างไร
3. ท่านคิดว่าการปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ประสบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการตามนโยบายที่ส่งผลกระทบต่อปฏิบัติการที่สำคัญอะไรบ้าง
4. ท่านคิดว่าปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีวิธีการ หรือแนวทางในการแก้ไขอย่างไรบ้าง
5. ท่านมีข้อเสนอแนะหรือแนวทางอย่างไรบ้างในการปรับปรุง แก้ไขปัญหาและอุปสรรค เพื่อพัฒนาการปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้ดีขึ้นได้

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 นายลิขิต ทองนาท ตำแหน่ง นายอำเภอโพธิ์ทอง (ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอโพธิ์ทอง)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 พันตำรวจโททองศร เล็กน้อย ตำแหน่ง สารวัตรป้องกันปราบปรามสถานตำรวจภูธร โพธิ์ทอง

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 นายไพริน ถนอมกิจ ตำแหน่ง ประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านอำเภอโพธิ์ทอง

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 นางเฉลา เจริญศิลป์ ตำแหน่ง กำนันตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 นายไตรรัตน์ พุ่มขจร ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8 ตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอบึงสามพัน

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

คำถามข้อที่ 1 กระบวนการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นอย่างไร

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 นายลิขิต ทองนาท ได้แสดงความคิดเห็นว่า การดำเนินการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอบึงสามพัน เป็นรูปแบบของศูนย์ปฏิบัติการเป็นการนำแผนปฏิบัติการของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดอ่างทองมาดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ของอำเภอบึงสามพันโดยเป็นการบูรณาการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ มีคำสั่งจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของอำเภอบึงสามพันอย่างชัดเจน มีการกำกับดูแลมีการประชุมมีการกำหนดเป้าหมาย และรายงานผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 พันตำรวจโทพงศธร เล็กน้อย ได้แสดงความคิดเห็นว่า การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตำรวจภายใต้คำสั่งของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอบึงสามพัน เน้นการป้องกันและปราบปรามเป็นหลักมีการดำเนินการหาข่าวเกี่ยวกับยาเสพติดในพื้นที่ ตั้งจุดตรวจจุดสกัด ปิดล้อมตรวจค้นเป้าหมายผู้ค้า ผู้เสพยาเสพติด และติดตามขยายผล มีการจัดตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดในพื้นที่

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 นายไพโรจน์ วัฒนกิจ ได้แสดงความคิดเห็นว่า ปฏิบัติการตามข้อสั่งการของผู้อำนวยการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามของอำเภอบึงสามพันโดยร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองเจ้าหน้าที่ตำรวจในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดในพื้นที่ที่รับผิดชอบ กำกับดูแลให้คำปรึกษาเบื้องต้นให้กับผู้ที่ได้รับปัญหาจากผู้ค้ายาเสพติดในพื้นที่ จัดประชุมประชาคมติดตามหาเบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติดในพื้นที่

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 นางเฉลา เจริญศิลป์ ได้แสดงความคิดเห็นว่า ดำเนินการตามข้อสั่งการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด คอยตรวจสอบหาเบาะแสเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดในพื้นที่ จัดชุดปฏิบัติการเข้าร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการตั้งจุดตรวจ จุดสกัดภายในพื้นที่

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 นายไตรรัตน์ พุ่มขจร ได้แสดงความคิดเห็นว่า ให้ความร่วมมือกับส่วนราชการและศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดประชุมประชาคมในหมู่บ้านเกี่ยวกับปัญหายาเสพติด ติดตามเบาะแสยาเสพติดในพื้นที่ ติดตามให้การช่วยเหลือผู้ที่ผ่านการบำบัดยาเสพติด

คำถามข้อที่ 2 ท่านคิดว่าแนวทาง ขั้นตอน วิธีการปฏิบัติการศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่หรือไม่อย่างไร

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 นายลิขิต ทองนาท ได้แสดงความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมในด้านการดำเนินการเนื่องจากเป็นการที่ให้ส่วนราชการที่มีความเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ดำเนินการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นรูปแบบของการดำเนินการโดยการบูรณาการทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 พันตำรวจโทพงศธร เล็กน้อย ได้แสดงความคิดเห็นว่า ค่อนข้างจะมีความเหมาะสมสอดคล้องกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เพราะทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดไม่ใช่เพียงแค่หน่วยงานตำรวจเพียงฝ่ายเดียวที่ดำเนินการในการแก้ไขปัญหายาเสพติดรวมทั้งยังมีกระบวนการติดตามให้การช่วยเหลือผู้ที่ผ่านการบำบัดยาเสพติดอย่างมีระบบภายใต้แผนงานของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 นายไพริน ถนอมกิจ ได้แสดงความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เป็นอย่างมากเนื่องจากการปฏิบัติการภายใต้การกำกับดูแลของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีการสั่งการอย่างเป็นระบบทำให้ได้รับความร่วมมือจากหลายหน่วยงานในพื้นที่ มีการกำหนดขั้นตอนในการทำงานอย่างชัดเจนในแต่ละภารกิจของหน่วยงาน

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 นางเฉลา เจริญศิลป์ ได้แสดงความคิดเห็นว่า ค่อนข้างจะมีความเหมาะสมเพราะ มีการประเมินสถานการณ์ในแต่ละพื้นที่มีรูปแบบการดำเนินการชัดเจน มีการบูรณาการจากหน่วยงานในหลายๆ ฝ่ายเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 นายไตรรัตน์ พุ่มขจร ได้แสดงความคิดเห็นว่า ขั้นตอนและแนวทางในการปฏิบัติการของศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีความเหมาะสมดี เนื่องจากการดำเนินการภายใต้การกำกับดูแลของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ทำให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นไปอย่างมีระบบชัดเจนมีการให้ทางภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่

คำถามข้อที่ 3 ท่านคิดว่าวิธีการปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ประสบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการตามนโยบายที่ส่งผลกระทบต่อปฏิบัติการปฏิบัติที่สำคัญอะไรบ้าง

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 นายลิขิต ทองนาท ได้แสดงความคิดเห็นว่า เนื่องจากการกำหนดนโยบายมาจากส่วนกลาง จึงทำให้ไม่สามารถกำหนดแผนในการปฏิบัติการให้สอดคล้องกับปัญหาในพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันตามนโยบายของแต่ละพื้นที่ การกำหนดนโยบายจากส่วนกลางทั้งภาครัฐ

ชุมชน และในแต่ละหน่วยงานของรัฐ การรับทราบนโยบายไม่ตรงกัน เป้าหมายในการแก้ไขปัญหาไม่ชัดเจนทำให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาไม่ประสบความสำเร็จตามนโยบายเท่าที่ควร

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 พันตำรวจโทพงศธร เล็กน้อย ได้แสดงความคิดเห็นว่า ในการปราบปรามยาเสพติดควรมีการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินการให้ชัดเจน กฎหมายควรมีความเด็ดขาดเพราะในการปฏิบัติการบังคับใช้กฎหมายยังคงให้โอกาสต่อผู้กระทำความผิด

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 นายไพริน ถนอมกิจ ได้แสดงความคิดเห็นว่า ประชาชนยังคงไม่ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐเท่าที่ควร เนื่องจากยังคงคิดว่าภาคส่วนราชการยังไม่ให้ความสำคัญต่อปัญหา ยาเสพติดอย่างจริงจัง ยังคงคิดว่าการปฏิบัติการยังคงเป็นแบบขอไปที เพราะยังไม่เข้าใจในระบบการทำงาน บางส่วนยังคงคิดว่ายังมีเจ้าหน้าที่ของรัฐบางส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 นางฉลา เจริญศิลป์ ได้แสดงความคิดเห็นว่า ประชาชนในพื้นที่ยังคงไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่าที่ควรยังคงคิดว่าปัญหา ยาเสพติดเป็นเรื่องที่ไกลตัว และบางส่วนคิดว่าหากนำตัวเข้าไปยุ่งแล้วจะทำให้ได้รับความเดือดร้อน

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 นายไตรรัตน์ พุ่มขจร ได้แสดงความคิดเห็นว่า ราษฎรในพื้นที่ยังไม่กล้าที่จะให้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงของปัญหา ยาเสพติด โดยเฉพาะราษฎรที่มีครอบครัวที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดยังคงปิดบังข้อเท็จจริงของปัญหาเพราะเกรงว่าหน่วยงานของรัฐจะเข้าไปดำเนินการกับบุคคลในครอบครัวของตัวเองหรือเครือญาติ เนื่องจากยังไม่เข้าใจในกระบวนการช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐ

คำถามข้อที่ 4 ท่านคิดว่าปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีวิธีการ หรือแนวทางในการแก้ไขอย่างไรบ้าง

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 นายลิขิต ทองนาท ได้แสดงความคิดเห็นว่า ในการกำหนดนโยบายในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในพื้นที่ที่กำหนดเป้าหมายในการดำเนินการ ควรให้หน่วยงานระดับพื้นที่เป็นผู้กำหนดเป้าหมายหรือแผนการในการปฏิบัติเพื่อที่จะให้สอดคล้องต่อสภาพของปัญหา ยาเสพติดในพื้นที่และเพื่อที่จะเป็นการแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 พันตำรวจโทพงศธร เล็กน้อย ได้แสดงความคิดเห็นว่า ในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติต่อผู้เสพ ผู้ค้า ยาเสพติดควรตั้งหลักเกณฑ์ การกำหนดโทษให้เด็ดขาดชัดเจน เช่น การปฏิบัติตามคำสั่ง คสช. 108 เป็นการให้โอกาสต่อผู้กระทำความผิดในการปฏิบัติ ผู้กระทำความผิดส่วนมากจะขอเข้ารับการบำบัดตามตามคำสั่งนี้เพื่อที่จะไม่ถูกดำเนินคดี

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 นายไพริน ถนอมกิจ ได้แสดงความคิดเห็นว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนให้ได้รับความเข้าใจในแนวทางการดำเนินการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และหน่วยงานของรัฐให้เข้าใจอย่างชัดเจน

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 นางเฉลา เจริญศิลป์ ได้แสดงความคิดเห็นว่า ควรให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชนแต่ละชุมชนกันเองโดยอาจจะให้มีค่าตอบแทนเพื่อเป็นแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 นายไตรรัตน์ พุ่มขจร ได้แสดงความคิดเห็นว่า ต้องจัดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชนมากขึ้น ให้บทบาทของภาคประชาชนโดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมโดยแทรกความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติดและขั้นตอนการดำเนินการศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เพื่อที่จะได้รับความร่วมมือจากประชาชน

คำถามข้อที่ 5 ท่านมีข้อเสนอแนะหรือแนวทางอย่างไรบ้างในการปรับปรุง แก้ไขปัญหาและอุปสรรค เพื่อพัฒนาการปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้ดีขึ้นได้

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 นายลิขิต ทองนาท ได้แสดงความคิดเห็นว่า ในการกำหนดนโยบายการดำเนินการในการแก้ไขปัญหายาเสพติดจากส่วนกลางควรคำนึงถึงบทบาทของแต่ละพื้นที่อย่างจริงจัง โดยมีขั้นตอนการดำเนินการอย่างเด็ดขาดกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดทุกขั้นตอน ตั้งแต่ด้านการป้องกันปราบปรามและการบำบัดและมีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการที่ชัดเจนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของแต่ละพื้นที่และควรกำหนดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านยาเสพติดในพื้นที่อย่างชัดเจน

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 พันตำรวจโทพงศธร เล็กน้อย ได้แสดงความคิดเห็นว่า ควรมีการกำหนดเพิ่มบทลงโทษต่อผู้ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดให้มากขึ้นควรมีการออกกฎหมายให้อำนาจต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่นการปิดล้อมตรวจค้นโดยไม่ต้องรอหมายศาลอย่างชัดเจนเพราะอาจจะทำให้ไม่ทันต่อสถานการณ์

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 นายไพริน ถนอมกิจ ได้แสดงความคิดเห็นว่า หน่วยงานในพื้นที่ เช่นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ควรเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนอย่างจริงจังเนื่องจากมีงบประมาณทรัพยากรที่ค่อนข้างพร้อม

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 นางเฉลา เจริญศิลป์ ได้แสดงความคิดเห็นว่า ควรมีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับเครือข่ายภาคประชาชนที่ร่วมเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านยาเสพติด หรือประชาชนที่ให้เบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติดโดยอาจมีการให้ค่าตอบแทนหรือรางวัลเพื่อเป็นแรงจูงใจในปฏิบัติงานในพื้นที่

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 นายไตรรัตน์ พุ่มขจร ได้แสดงความคิดเห็นว่า ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของประชาชนในชุมชนให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับปัญหายาเสพติดและกระบวนการในการแก้ไขปัญหา

ภาคผนวก ข

คำสั่งอำเภอโพธิ์ทอง

ที่ 228 /2557

เรื่อง จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (ศป.ปส.อ.)

.....

ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 165/2557 ลงวันที่ 18 ตุลาคม 2557 เรื่อง จัดตั้งศูนย์
 อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่เป็นองค์กรระดับชาติในการ
 อำนวยการและนำนโยบายยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผล
 อย่างเป็นรูปธรรมและศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดจังหวัดอ่างทอง (ศพส.จ.อท.) ได้
 แจ้งให้ศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอำเภอ (ศพส.อ.) ดำเนินการปรับปรุงคำสั่งให้เป็น
 ปัจจุบัน และแก้ไขชื่อเป็นศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (ศป.ปส.อ.) นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่เป็นไปด้วยความ
 เรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอโพธิ์ทอง
 (ศป.ปส.อ.โพธิ์ทอง) ขึ้นโดยมีองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ ดังนี้

องค์ประกอบ

1. นายอำเภอโพธิ์ทอง	ผู้อำนวยการ
2. ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง	รองผู้อำนวยการ
3. ผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรโพธิ์ทอง	รองผู้อำนวยการ
4. เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารสังกัดกองร้อยรักษาความสงบ ที่ 1
กองพันทหารราบที่ 1 กรมทหารราบที่ 31 รักษาพระองค์	กรรมการ
5. สาธารณสุขอำเภอโพธิ์ทอง	กรรมการ
6. พัฒนาการอำเภอโพธิ์ทอง	กรรมการ
7. สารวัตรใหญ่สถานีตำรวจภูธรรามะสัก	กรรมการ
8. สัสดีอำเภอโพธิ์ทอง	กรรมการ
9. ปศุสัตว์อำเภอโพธิ์ทอง	กรรมการ
10. เกษตรอำเภอโพธิ์ทอง	กรรมการ
11. ประมงอำเภอโพธิ์ทอง	กรรมการ
12. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกระบบ	กรรมการ

และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพธิ์ทอง

13. ท้องถิ่นอำเภอโพธิ์ทอง	กรรมการ
14. สรรพากรพื้นที่สาขาอำเภอโพธิ์ทอง	กรรมการ
15. ที่ดินอำเภอโพธิ์ทอง	กรรมการ
16. นายกองตรีปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกแห่ง	กรรมการ
17. กำนัน ทุกตำบล	กรรมการ
18. ปลัดอำเภอ ทุกท่าน	กรรมการ
19. ปลัดอำเภอฝ่ายความมั่นคง	กรรมการ/เลขานุการ
20. สารวัตรป้องกันปราบปรามสถานีตำรวจภูธรโพธิ์ทอง	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ
21. เจ้าหน้าที่ปกครอง ทุกคน	ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

1. นำนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวทาง และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจากศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ
2. จัดทำแผนการปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดในระดับพื้นที่
3. อำนวยการ สั่งการ เร่งรัด กำกับดูแล ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (ศป.ปส.อ.) และศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ศป.ปส.อปท.)
4. จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่าง บูรณาการและเหมาะสม
5. แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำ กำกับดูแล และตรวจสอบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่
6. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ผู้อำนวยการฯ มอบหมาย

ภาคผนวก ค

งบประมาณในการดำเนินการต้านป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดอ่างทองปี 2559

ที่	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ	เป้าหมาย	งบประมาณ
1	กิจกรรมขับเคลื่อนชมรม to be number one			
	ในระดับอำเภอ 7 อำเภอ	เมือง	-	35,000
		วิเศษชัยชาญ	-	35,000
		โพธิ์ทอง	-	35,000
		ป่าโมก	-	25,000
		ไชโย	-	25,000
		แสวงหา	-	25,000
		สามโก้	-	20,000
2	การค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดเพื่อนำเข้าบำบัด	เมือง	-	20,000
		วิเศษชัยชาญ	-	20,000
		โพธิ์ทอง	-	20,000
		ป่าโมก	-	20,000
		ไชโย	-	20,000
		แสวงหา	-	20,000
		สามโก้	-	20,000
3	กิจกรรมการจัดระเบียบสังคม	เมือง	-	36,000
		วิเศษชัยชาญ	-	36,000
		โพธิ์ทอง	-	36,000
		ป่าโมก	-	36,000
		ไชโย	-	36,000
		แสวงหา	-	36,000
		สามโก้	-	36,000
4	การเสริมสร้างหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็ง(หมู่บ้านแพร์ ระบอดรุนแรง)	เมือง	13 ม/ช	260,000

ที่	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน	เป้าหมาย	งบประมาณ
		วิเศษชัยชาญ	6 ม/ช	120,000
		โพธิ์ทอง	5 ม/ช	100,000
		ป่าโมก	5 ม/ช	100,000
		ไชโย	6 ม/ช	120,000
		แสวงหา	5 ม/ช	100,000
		สามโก้	11 ม/ช	220,000
	รวมทั้งสิ้น			1,612,000

งบที่ได้รับการสนับสนุนจาก สนง.ป.ป.ส.

ที่	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยดำเนินการ	เป้าหมาย	งบประมาณ
1	โครงการติดตามผู้ผ่านการบำบัด	ศป.ปส.อ.ทุกอำเภอ	1,145 คน	458,000
2	โครงการประชารัฐร่วมใจฯ	วิเศษชัยชาญ	5 ม/ช	101,200
		โพธิ์ทอง	5 ม/ช	101,200
	รวมทั้งสิ้น			660,400

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	อมฤต สุวานิช
วันเดือนปีเกิด	6 ตุลาคม 2525
ตำแหน่ง	ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครอง) ที่ทำการปกครอง อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง
ประสบการณ์ทำงาน	2555 ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครอง) ที่ทำการ ปกครอง อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

